ปฏิบัติธรรมคำกลอน

สอนใจให้ดับทุกข์

ธรรมทาน

ของ

ก. เขาสวนหลวง

สถานปฏิบัติธรรม เขาสวนหลวง ราชบุรี

ปฏิบัติธรรมคำกลอน
สอนใจให้ดับทุกข์

มรดกธรรม

ของ

ก. เขาสวนหลวง

สถานปฏิบัติธรรม เขาสวนหลวง ราชบุรี

พิมพ์เป็นธรรมทานในวาระวิสาขบูชารำลึก

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๔

จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

คำนำ (ครั้งที่ ๑)

(ปฏิบัติธรรมคำกลอนสอนใจฯ)

สมัยโน้น พ.ศ. ๒๔๘๘ เมื่อเราแรกเริ่มมาอยู่ปฏิบัติธรรม สถานที่เขาสวนหลวงเป็นป่ารก ที่น่ารื่นรมย์ มีสภาพเป็นธรรมชาติ เสียงต่าง ๆ เช่นเสียงระเบิดหิน เสียงเรือบิน รถยนต์วิทยุและเครื่องขยายเสียงไม่มีเหมือนสมัยนี้ การมาอยู่สมัยโน้น ก็ไม่ต้องทำอะไรให้ยุ่งยาก ที่อยู่อาศัยทำพออยู่ได้ เป็นกระท่อมเล็ก ๆ เป็นการอยู่เพื่อปฏิบัติธรรม ไม่มุ่งหาความสะดวกสบายฟุ่มเฟือยอะไร

เมื่อมาอยู่ครั้งแรก ก็ไม่ได้ตั้งใจจะอยู่จริงจัง แต่เป็นความอัศจรรย์ของธรรมะทำให้ได้รับประโยชน์ในด้านจิตใจ อยู่นานเท่าไร ๆ เราก็ไม่คิดจะกลับเข้าเมือง ต่อมาก็มีผู้มาอยู่ปฏิบัติด้วย ชั่วเวลาไม่นานก็จากไป ผลัดเปลี่ยนกันอยู่เช่นนี้ตลอดมา

การอยู่กับธรรมชาติป่าเขาเช่นนี้ ได้รับประโยชน์ในด้านจิตใจจริง ๆ จิตใจปลอดโปร่งว่างเปล่า แม้อาหารทางกายจะขาดแคลนไปบ้าง ก็ไม่เป็นสิ่งที่น่าวิตก เพราะได้อาหารใจแทน การอยู่ตามธรรมชาติไม่ต้องลงทุนอะไรมากมายเลย แต่กลับได้รับประโยชน์ทางด้านจิตใจอย่างสูง อันยากที่จะบรรยายออกมาเป็นคำพูดหรือตัวหนังสือได้ถูกต้อง

มีผู้มาเยี่ยมบางคนกล่าวว่า ที่เรามาอยู่นี้ เป็นการอยู่อย่างแห้งแล้งขาดแคลน แต่เราไม่รู้สึกว่าเป็นการแห้งแล้งอย่างที่เขาว่าเลย จึงตอบเขาไปว่า เราอยู่อย่างจิตใจชุ่มชื่นสดใส มิได้แห้งแล้งแต่อย่างใด แต่ผู้ฟังก็ไม่เข้าใจ เพราะเขาคิดว่าความฟุ่มเฟือยสะดวกสบายในเรื่องอาหารการกิน และที่อยู่ใหญ่โตเป็นความชุ่มชื่น ถึงจะบอกว่า อยู่ที่นี่อย่างนี้จิตใจชุ่มชื่น เขาก็ฟังไม่ถูก จึงมีน้อยคนที่จะอยู่ได้ มาอยู่ชั่วคราว ทนไม่ไหว ก็ต้องกลับไปหาความสะดวกสบายทางกาย เพราะไม่รู้คุณค่าของธรรมะด้านจิตใจ

เมื่อมาอยู่ปฏิบัติธรรมครั้งแรก ได้หัดเขียนกลอนบันทึกการปฏิบัติส่วนตัว การหัดเขียนในครั้งแรก ๆ เป็นคำกลอนภาษาใจล้วน ๆ เพราะยังไม่รู้กฎเกณฑ์ของสัมผัส คำจึงสัมผัสกันเองบ้าง ไม่สัมผัสบ้าง ต่อมาท่านผู้รู้ท่านหนึ่งได้กรุณาส่งแบบแต่งกลอนแปดมาให้ จึงได้เขียนกลอนแปดเรื่อย ๆ มา ได้เขียนกระจัดกระจายไว้ในสมุดหลายเล่ม ครั้น

พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งเป็นเวลาสิบกว่าปีล่วงแล้ว จึงได้รวบรวมคำกลอนไว้ในสมุดปกแข็ง กลอนที่เขียนไว้ได้หายไปมาก บางบีที่มีคำกลอนเหลืออยู่น้อยเพราะต้นฉบับหายไป

การเขียนคำกลอนเหล่านี้ มิได้ตั้งใจเขียนเป็นกิจลักษณะ แต่เป็นการอ่านข้อเท็จจริงประจำวัน ซึ่งเป็นภาษาจิตใจ ตามโอกาสที่จะเขียนได้ บางคราวก็ไม่ได้เขียน ผู้เขียนไม่ได้เรียนอักขระสมัยใหม่ จึงเขียนเป็นภาษากลอนบ่า ผู้อ่านจงเลือกเฟ้นเอาแต่สาระเถิด

ขออนุโมทนาบรรดาท่านที่ได้เสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์เป็นธรรมทาน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรม ให้มีความเจริญงอกงามตามธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และเพื่อนร่วมทุกข์ทั้งหลาย เป็นผู้มีธรรมเป็นที่พึ่ง เป็นการดับทุกข์ได้ทุกประการเทอญ.

ก. เขาสวนหลวง

สถานปฏิบัติธรรม เขาสวนหลวง ราชบุรี

(หนังสือที่สถานปฏิบัติธรรม เขาสวนหลวง จัดพิมพ์
อนุญาตให้พิมพ์เป็นธรรมทานได้ทุกเรื่อง)

แนวการปฏิบัติธรรม

ผู้ปฏิบัติควรจะศึกษาให้เข้าใจเป็นลำดับไปดังนี้ :—

การศึกษาที่เรียนรู้ได้ง่าย ทำได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกกาละ ทุกขณะ ได้ผลทันที ไม่ต้องรอรับผลข้างหน้า ก็คือ **ศึกษาในโรงเรียน** กล่าวคือ **ในร่างกายยาววาหนาคืบ มีสัญญาใจครอง** ในร่างกายนี้ มีสิ่งน่าเรียนรู้ ตั้งแต่ขั้นหยาบจนถึงขั้นละเอียด.

ขั้นของการศึกษา

ก. **เบื้องต้น ให้รู้ว่า กายนี้ประกอบขึ้นด้วยธาตุต่าง ๆ** ส่วนใหญ่ได้แก่ ดิน น้ำ ไฟ ลม ส่วนย่อยได้แก่ ส่วนที่จับติดอยู่กับส่วนใหญ่ เป็นต้นว่า สี กลิ่น ลักษณะ ฯ ล ฯ

สิ่งเหล่านี้มีลักษณะไม่คงทน (ไม่เที่ยง) เป็นทุกข์ เต็มไปด้วยของปฏิกูล พิจารณาให้ลึกก็จะเห็นไม่มีอะไรเป็นแก่นสาร **มีแต่สภาพธรรมล้วน ๆ ไม่มีภาวะที่ควรเรียกว่า "ตัวเราของของเรา"** เมื่อตามเห็นกายอยู่อย่างนี้ชัดเจน ก็จะคลายความกอดรัดยึดถือในกายว่าเป็นตัวตน เป็นเรา เป็นเขา เป็นนั่นเป็นนี่เสียได้.

ข. **ขั้นที่สอง ในส่วนนามธรรม** (คือเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ) **กำหนดให้รู้ตามเป็นจริงว่า ล้วนเป็นเอง ในลักษณะเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป** คือ เกิด ๆ ดับ ๆ เป็นธรรมดา พิจารณาเห็นจริงแล้วจะคลายความยึดถือในนามธรรมว่า เป็นตัวตน เป็นเรา เป็นเขา เป็นนั่น เป็นนี่ เสียได้.

ค. **การศึกษาขั้นปฏิบัติ** มิได้หมายเพียงการเรียน การฟัง การอ่านเท่านั้น **ต้องมีการปฏิบัติให้เห็นประจักษ์แจ้งด้วยจิตใจตนเอง** ด้วยการ

๑. ปัดเรื่องภายนอกทั้งหมดทิ้งเสียก่อน มองย้อนเข้าดูจิตใจตนเอง (จนรู้ว่ามีความแจ่มใส หรือมัวหมองวุ่นวายอย่างไร) ด้วยความมีสติสัมปชัญญะกำกับ รู้กายรู้จิตใจอบรมจนจิตทรงตัวเป็นปกติ.

๒. เมื่อจิตทรงตัวเป็นปกติได้ จะเห็นสังขารหรืออารมณ์ทั้งหลาย เกิดดับเป็นธรรมดา จิตจะว่างวางเฉย ไม่ยินดียินร้าย และเห็นรูปนามเกิดดับเองตามธรรมชาติ.

๓. ความรู้ว่าไม่มีตัวตน แจ่มชัดเมื่อใด จึงจะพบเข้ากับสิ่งที่มีอยู่ภายใน **เป็นสิ่งที่พ้นทุกข์ ไม่มีการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง เป็นอมตะ** ไม่มีความเกิด ความตาย สิ่งที่มีความเกิด ย่อมมีความแก่ ความเจ็บ ความตาย เป็นธรรมดา.

๔. **เมื่อเห็นความจริงชัดใจแล้ว จิตจะว่าง ไม่เกี่ยวเกาะอะไร แม้ตัวจิตเองก็ไม่สำคัญว่าเป็นจิต หรือเป็นอะไร** คือไม่ยึดถือตัวเองว่าเป็นอะไรทั้งหมด จึงมีแต่สภาพธรรมล้วน ๆ เท่านั้น.

๕. เมื่อบุคคลมองเห็น สภาพธรรมล้วน ๆ อย่างแจ่มแจ้ง ย่อมเบื่อหน่าย ในการทนทุกข์ซ้ำ ๆ ซาก ๆ **เมื่อรู้ความจริงฝ่ายโลกและฝ่ายธรรมตลอดแล้ว จะเห็นผลประจักษ์เฉพาะหน้าว่า สิ่งที่หลุดพ้นจากทุกข์นั้นมีอยู่ อย่างชัดเจนโดยไม่ต้องเชื่อตามใคร ไม่ต้องถามใครอีก** เพราะพระธรรมเป็นปัจจัตตัง คือรู้เฉพาะตนจริง ๆ ผู้ที่มองเห็นความจริงด้านในแล้วจะยืนยันความจริงอันนี้ได้เสมอ.

ก. เขาสวนหลวง

๑๗ มีนาคม ๒๔๙๗

หมายเหตุ สรุปแนวการปฏิบัติธรรมนี้ ท่าน ก. เขาสวนหลวง ได้เรียบเรียงเขียนขึ้นด้วยตนเอง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ เพื่อพิมพ์ในหนังสือ "อ่านใจตนเอง" ท่าน ก. ได้สังเกตพิจารณาศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ตามแนวนี้มาด้วยตนเอง และเป็นแนวทางที่ท่านได้ย้ำอธิบายแก่ผู้ปฏิบัติธรรม ณ เขาสวนหลวง เสมอมา.

สารบาญ

เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
กายเปล่า ไร้เจ้าของ	๑	นิพพาน ไม่ใช่เมือง	๓
รู้ปล่อย ค่อยสบาย	๕	อยู่วัดไม่ขัดเกลา	๗
ใจเป็นกลาง	๑๑	สังขารปรุงยุ่งกับคน	๑๓
ธรรมทั้งคู่	๑๔	มาฆบูชา	๑๕
สายโซ่	๑๖	กากินซากช้าง	๑๗
รูปเปล่าเปล่า	๒๑	ธรรมไม่โผล่ เพราะเรา เมาไม่หาย	๒๒
พระไตรลักษณ์ ปรากฏ หมดกระหาย	๒๓	สามัคคี	๒๕
ถอนรูป ถอนนาม ถอนความตอง	๒๖	งูพิษอยู่ที่ไหน	๒๗
รู้หนึ่ง เห็นหนึ่ง ไม่หลงหนึ่ง	๒๘	รู้ยืนตัวไม่กลัวทุกข์	๓๑
กระท่อมน้อย	๓๑	พระเรียกให้หยุด	๓๔
ดอกไม้บาน	๓๕	หลุดพ้นตรงไหน	๓๖
ฝันในฝัน	๓๗	เพื่อนสนิท	๓๘
บัวเหนือน้ำ--รู้จิตว่าง	๓๙	สมมุติ บัง วิมุติ	๔๐
ชนกลุ่มน้อย	๔๒	เปิดมิด ปิดสว่าง	๔๓
เห็นความว่าง	๔๔	ตาในนั้นคมกริบ	๔๕
ชีวิตไทแท้	๔๘	ลงเรือหนีตัณหา	๔๙
สภาพที่ไม่มีสี	๕๖	โง่! โชว์แต่เปลือก	๕๗
วันวิสาขบูชา ๒๔๙๔	๖๑	แสงของใจมืดมัวเพราะตัวตน	๖๓
ความลับ--ความเขลา	๖๕	รักลม--รักชัง บังลูกตา	๖๖

เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
ในโลกนี้มีเรื่องที่เปิดเผย	๖๕	กายเดียว จิตเดียว	๗๑
ใครเอาไปได้เมื่อตายแล้ว	๗๒	หลงของหลอก—สัมมาทิฏฐิ	๗๔
ดวงตาใสแจ๋ว	๗๕	ระวังของแสลง	๗๗
ปัญหาน่าคิด	๗๙	เห็นขันธ์เป็นตัวเรา ใจเศร้าหมอง	๘๐
หยุดความอยาก มีความเย็น	๘๑	หนามยอกหนามบ่ง	๘๒
ไม่มีตัวเราในพระนิพพาน	๘๔	ธรรมะมีทั่วไป	๘๘
ความจริงที่เปิดเผยแต่อ่านกันไม่ใคร่ออก	๘๘	หมายของเปล่า	๘๙
ความว่างจากหมาย—รู้เอาเอง	๘๙	ผู้สงบ	๙๑
ตอบปัญหาธรรม	๙๒	การถึงพุทธธรรม—สงบนิ่ง	๙๖
คิดคำนึง "ภาพงูกินช้าง"	๙๗	ปัญหาชีวิต	๙๘
เย็นอะไรจะมาเย็นเท่าเห็นธรรม	๙๙	แก้ปัญหา "นกไม่เห็นฟ้า ปลาไม่เห็นน้ำ"	๙๙
ยารักษาโรคบ้า	๑๐๐	ฆ่างูเห่า	๑๐๑
ช่วยตัวเอง	๑๐๒	เชิญตื่นเถิด	๑๐๓
ติดตัวเอง	๑๐๔	รายนามผู้บริจาค	๑๐๕

กายเปล่า ไร้เจ้าของ

พราหมณ์ชี มีเวลา ได้ศึกษา พระสัทธรรม
เล่าเรียน เพียรจดจำ ประพฤติตาม คำสั่งสอน
รักษา กายวาจา ทุกเวลา ไม่เร่าร้อน
จิตใจ ได้ถ่ายถอน สังโยชน์ร้าย ฝ่ายมายา
ความโลภ และโกรธหลง หมั่นคิดปลง ด้วยปัญญา
รู้รูป เวทนา ทั้งสัญญา และสังขาร
วิญญาณ ด้านจิตใจ เกิด–ดับไป ไร้แก่นสาร
ไม่มี อุปาทาน ขันธ์ล้วนล้วน ทุกส่วนแล
รู้โลก โอฆกองทุกข์ ทั้งความสุข ไม่เที่ยงแท้
รูปนาม ล้วนผันแปร หมุนเวียนไป ในสังสาร์
ไม่อยาก ได้ความสุข เพราะเห็นทุกข์ ของขันธ์ห้า
ความอยาก คือตัณหา จงตรวจดู ให้รู้ความ
ความอยาก ได้รูปเสียง กลิ่นรสเลี้ยง บำเรอกาม
กำหนัด ในรูปนาม หลงเหยื่อล่อ จดจ่อใจ
อยากได้ สิ่งภายนอก เพราะถูกหลอก ด้วยหลงใหล
อยากได้ อยู่ร่ำไป ไม่เบื่อหน่าย คลายยินดี
สัตว์โลก จึงโศกเศร้า เพราะโง่เขลา เมาโลกีย์
ความอยาก มากทวี ก่อกลี เร่าร้อนใจ
อยากตาม ธรรมชาติ ท่านนักปราชญ์ แถลงไข
อยากพอ เลี้ยงกายใจ อยากข้าวน้ำ ประจำวัน
เท่าที่ รูปต้องการ ไม่ทะยาน หลงพัวพัน
หล่อเลี้ยง เบญจขันธ์ ให้เป็นไป แต่พอควร
คราวหนาว ต้องห่มผ้า เจ็บกินยา ตามชบวน
ทำให้ ถูกตามส่วน การครองชีพ อย่างสงบ

ใจไม่ อยากทะยาน รู้อาการ เครื่องกระทบ
เบื่อหน่าย ในชาติภพ เพื่อหลุดพ้น กลสังขาร
มีเพียร กระทำกิจ ไม่ให้จิต คิดพุ้งซ่าน
เป็นเหตุ ให้เกิดญาณ ดูสังขาร เล่นเป็นไร
กายเปล่า ไร้เจ้าของ ไม่หมายปอง หลงรักใคร่
ไม่ใช่ กายเราใคร ล้วนแตกตาย กลายเป็นดิน
วิญญาณ ดับไปหมด เห็นปรากฏ อยู่ทั้งสิ้น
อย่ามัว หลงดื่มกิน เลี้ยงซากศพ ทุกคืนวัน
ไม่เห็น ขันธ์เป็นทุกข์ มัวสนุก เพลิดเพลินกัน
โลกจึง ลุกเป็นควัน ร้อนอกโอ้ อนิจจา
ขอเชิญ เพื่อนเกิดตาย ทั้งหญิงชาย ที่เกิดมา
จงได้ ใช้ปัญญา แสวงหา ที่พึ่งตน
ศึกษา ในคำสอน อย่ามัวนอน เร่งฝึกฝน
ให้รู้ ในเหตุผล ทั้งถูกผิด พินิจนา
ทางผิด อย่าเดินตาม จงรู้ความ ไตรสิกขา
ศีลสมา— ธิปัญญา เดินทางตรง คงเกิดผล
ปฏิบัติ ลัดทางตรง ตามพระสงฆ์ เพื่อหลุดพ้น
สอดส่อง เพียรคิดค้น ให้เห็นผล แน่แก่ใจ
ปฏิบัติ ตัดสังโยชน์ พ้นจากโทษ น่าเลื่อมใส
บริสุทธิ์ ทั้งกายใจ พ้นทุกข์แท้ แน่จริงเอย.

การปฏิบัติรอบรู้
อย่าปล่อยใจเมาบุญ
จงเสียสละเป็นคุณ
มีแต่การสละให้

โทษคุณ
อยากได้
ไปเฉิด
ยิ่งด้วยเมตตา.

นิพพาน ไม่ใช่เมือง

ใจรู้ใจ หายโง่ โผล่รู้ว่าง
ความสว่าง เกิดมี มืดหนีหาย
เห็นขันธ์ห้า มิใช่ตน พ้นเกิดตาย
จิตไม่หมาย หน่ายขันธ์ ปล่อยกันเอง

กิเลสดับ ธรรมเกิด ประเสริฐสุด ความรู้ผุด หมดหมาย ที่ใจเพ่ง
ความว่างเปล่า ปรากฏ หมดตัวเอง สิ่งใสเหน่ง ภายใน ใช่ตัวตน
โอ้เพื่อนแก่ เจ็บตาย ทั้งหลายเอ๋ย อย่ามัวเฉย จงศึกษา หาเหตุผล
อันความว่าง ทางจิต พินิจยล จะพบสิ่ง หลุดพ้น ในภายใน

กายใจเหมือน รูปเงาะ ดูเหมาะสม ไม่น่าชม ความงาม ที่ตรงไหน
มีแต่สิ่ง โสโครก โรคภายใน เบียดเบียนให้ เป็นทุกข์ ไม่สุขเลย

มัวหลงใหล ไขว่คว้า หาสิ่งของ รักเงินทอง ยิ่งชีวิต นิจจาเอ๋ย
ถูกตัณหา ครอบงำ อยู่ตามเคย หลงชมเชย เหยื่อกาม เผ้าตามใจ
มีความใคร่ ใจด้น หลงกินเหยื่อ ไม่ยอมเชื่อ ผินหน้า มาปราศรัย
เห็นพราหมณ์ชี หนีห่าง ช่างกระไร ไม่เข้าใกล้ ศึกษา หาความจริง
มีความหลง รูปนาม กามตัณหา อวิชชา ครอบงำ มีความหยิ่ง
เพราะจิตใจ หวั่นไหว คล้ายกับลิง เหมือนผีสิง วิ่งวน ร้อนรนใจ

เชิญตื่นเถิด พึ่งธรรม คำสั่งสอน จะมัวนอน อยู่เช่นนี้ ดีที่ไหน
เราเกิดมา เที่ยวนี้ ดีกระไร เป็นลาภใหญ่ ได้พบ ประสบธรรม

จงศึกษา หาความจริง สิ่งล้ำเลิศ พ้นจากเกิด จากตาย สบายฉ่ำ
ไม่มีตัว เที่ยวมัว หลงเต้นรำ พ้นกองกรรม ชั่วดี ที่เวียนวน

จงรู้สึก ผึกหัด กำจัดโทษ ความโลภโกรธ หลงละ อกุศล
มีประโยชน์ มากมาย หายร้อนรน ความหลุดพ้น จากกิเลส ทุกเหตุการณ์
ตามสอดส่อง รู้ความจริง สิ่งภายใน มีกำไร มากล้น ผลไพศาล
มีจิตใจ มั่นคง ด้วยองค์ญาณ พระนิพพาน ปรากฏ อาบรดใจ

พระนิพพาน มิใช่ สิ่งใดดอก ฉันจะบอก กล่าวกลอน สุนทรไข
ท่านจงรู้ พระธรรม คัมภีร์ใน รู้กายใจ รู้จิต ไม่ผิดนา
รู้นอกไป จากนี้ ไม่ดีแน่ ใช่กระแส ทางตรง ปลงตัณหา
มิใช่เป็น โอวาท พระศาสดา ได้ตรัสว่า พระนิพพาน อยู่ด้านใน
อันเป็นสิ่ง สุดโลก ไม่โศกเศร้า ความว่างเปล่า สุดสิ้น อนุสัย
จิตสะอาด ปราศราคี งามวิไล สิ่งสดใส บริสุทธิ์ ดุจดวงจันทร์

พระนิพพาน รุ่งเรือง ใช่เมืองแมน
อยู่สุดแดน โลกว่าง ปล่อยวางขันธ์
ไม่มีตน มีตัว เข้าพัวพัน
ความสำคัญ ในสิ่งใด ก็ไม่มี

ไม่ใช่เป็น ดวงเด่น ที่เห็นได้ ใช่สิ่งใส ให้เห็น เป็นแสงสี
จะเห็นได้ เฉพาะผู้ เป็นมุนี ปราชญ์ผู้มี ปัญญา ปรีชาญาณ
ท่านผู้เป็น ชาวพุทธ เจริญมรรค แจ้งประจักษ์ ทางตรง ปลงสังขาร
ท่านข้ามพ้น โลกไป ได้นิพพาน มีพยาน มากมาย ในฝ่ายธรรม

ธรรมล้วนล้วน มีอยู่ ให้ศึกษา
เราหลงคว้า ของเปล่า ดูน่าขำ
หลงเพลิดเพลิน เจริญ แต่กองกรรม
เป็นเครื่องนำ ให้เวียนว่าย ในสาคร

ขอให้ท่าน ทั้งหลาย ฝ่ายชาวพุทธ จงพิสูจน์ ให้ชัด สัจจานุสรณ์
ให้พ้นจาก เกิดตาย คลายอาวรณ์ ยลอมร อันวิเศษ เขตนิพพาน
พระนิพพาน ผ่องใส ไกลตัณหา เป็นที่ดับ อวิชชา เหล่าสังขาร
แม้ผู้ใด ใคร่พบ พระนิพพาน จงอบรม ข่มสันดาน ให้จงดี

ดำเนินตาม ทางตรง ในองค์มรรค อันเป็นหลัก ยิ่งใหญ่ ในวิถี
องค์สัมมา ทิฏฐิ ผลิเกิดมี ดำริหนี ขันธ์ลวง พ้นบ่วงมาร
องค์สัมมา วาจา กล่าวความจริง ว่าทุกสิ่ง ไม่มี ซึ่งแก่นสาร
เลี้ยงชีพชอบ ประกอบ แต่การงาน ภายในด้าน จิตใจ ไกลกังวล

มีความเพียร พยายาม ห้ามจิตหยุด ใจผ่องผุด ด้วยสติ ผลิเป็นผล
สมาธิ จิตผ่อง ไม่หมองมน ความหลุดพ้น มีสถิต ในจิตใจ
ได้เขียนไว้ ย่อย่อ เป็นข้อคิด ถ้ามีผิด โปรดด้วย ช่วยแก้ไข
เพราะข้าเจ้า โง่เขลา ไม่เข้าใจ เขียนเอาไว้ ให้ผู้รู้ ตรวจดูเอย.

รู้ปล่อย ค่อยสบาย

วันคืนนั้น ล่วงไป ใจสลด เห็นปรากฏ ความจริง ทุกสิ่งสรรพ์
วันคืนนั้น ล่วงไป ไม่สำคัญ ต้องรู้ขันธ์ เป็นเอง เพ่งรู้ใจ

รู้อะไร นอกไป จากรู้ขันธ์
ล้วนรู้ผิด ทั้งนั้น อย่าสงสัย
รู้ไตรลักษณ์ ประจักษ์ แจ้งนอกใน
รู้อะไร ปล่อยหมด รู้รสธรรม

รสพระธรรม ล้ำเลิศ บริสุทธิ์ คือวิมุติ ผ่องใส วิไลล้ำ
สภาพสิ่ง ภายใน มีประจำ เที่ยวหลงคลำ ภายนอก ถูกหลอกลวง
ไม่รู้อะไร เป็นอะไร ใจเที่ยววิ่ง ไม่ยอมนึง ทุกข์จึงเท่า ภูเขาหลวง
ต้องเหนื่อยหอบ บอบช้ำ ระกำทรวง เที่ยวหาห่วง ผูกคอ รอความตาย
ทะยานอยาก ได้เหยื่อ ไม่เบื่อเลย เพราะคุ้นเคย มานาน การทั้งหลาย
มีแต่ความ ร้อนรน กระวนกระวาย เที่ยวงมงาย หลงอยู่ ไม่รู้ความ
หมั่นพินิจ จิตจง ปลงสังเวช ละกิเลส ภายใน อย่าได้ขาม
หมั่นตรวจดู ให้รู้ ในรูปนาม พยายาม คิดค้น เหตุผลไป
ต้องมีงาน ให้ทำ ประจำวัน ถ้าอยู่กัน เฉยเฉย เลยไถล
พบความปรุง พุ่งซ่าน รำคาญใจ จะห่างไกล ความจริง สิ่งสำคัญ

รู้สึกตัว ทั่วพร้อม แล้วยอมปล่อย
ความรู้ลอย ตัวว่าง ปล่อยวางขันธ์
รู้หน้าทุกข์ หน้าโทษ หมดโทษทัณฑ์
รู้ทั้งนั้น ปล่อยไป ไม่เหลียวแล

ทั้งรู้จริง รู้เท็จ บอกเสร็จไว้ ปล่อยวางไป ท่าเดียว ไม่เที่ยวแก้
ใช้ความรู้ เหมือนกับ ใช้เรือแพ พอรู้แน่ ปล่อยรู้ ดูวังเวง

ไม่มีใคร รู้ดอก จะบอกให้
รู้ที่ไร ใจรู้ อยู่ตรงเผง
รู้พ้นทุกข์ ดูสนุก ไปตามเพลง
สบายเขลง รู้แน่ ไม่แก่ตาย

รู้นอกไป จากนี้ ผิดทีนัก รู้จักรัก รู้จักชัง สิ่งทั้งหลาย
รู้อย่างนี้ รู้แพ้ แก่เจ็บตาย ทุกนางนาย ตรองดู อย่าวู่วาม
รู้เท่าขันธ์ ไว้เถิด ประเสริฐแท้ ไม่เกิดแก่ เจ็บตาย ในภพสาม
ชำระจิต ให้สะอาด ปราศจากกาม คงจะข้าม ภพได้ ดังใจปอง

จะข้ามภพ ไม่ยากง่าย เท่าไรดอก
ฉันจะบอก คือรู้เท่า จิตเศร้าหมอง
ท่านเมธี รู้ทัน เพราะหมั่นมอง
ไม่คะนอง หลงกาม ตามอารมณ์

อารมณ์ทั้ง ดีชั่ว ไม่พัวพัน ปล่อยวางขันธ์ ภพชาติ ขาดประสม
เพราะรู้ทุกข์ จิตสะอาด ปราชญ์นิยม ไม่หลงงม โง่เขลา หายเมามัว
รู้เท่า ธรรมดา สารพัด ทั้งรู้ชัด ความจริง สิ่งดีชั่ว
ไม่ยึดถือ สิ่งใด เป็นของตัว ไม่เกลียดกลัว วางเฉย เลยสบาย

ถึงคราวกิน คราวนอน ผ่อนตามกาล รับประทาน เพียงแต่ แก้กระหาย
เพื่อดับทุกข์ เวทนา ในร่างกาย ไม่วุ่นวาย ปรนเปรอ บำเรอกาม
ครองชีพอย่าง ง่ายง่าย สบายดี ไม่ต้องมี กังวล ขนหาบหาม
เอาบ่าดง พงไพร เป็นอาราม อยู่ไปตาม ธรรมดา ไม่อาวรณ์
ฟังแต่เสียง นกกา มันปราศรัย เยือกเย็นใจ ทุกเวลา ไม่เร่าร้อน
มีจิตใจ ว่างว่าง ทั้งนั่งนอน หัดเขียนกลอน สอนตัว รู้ชั่วดี

เอาไว้เตือน เพื่อนกัน ให้หมั่นปลง ออกจากกรง โลกา บ่าช้าผี
เห็นสภาพ ความจริง สิ่งที่มี ท่านผู้ปรี– ชาล้วน ควรไตร่ตรอง
เห็นสภาพ ไม่มี ทั้งดีชั่ว
ไม่มีตัว นั่งเฝ้า เป็นเจ้าของ
มีแต่ธรรม ล้วนล้วน ไม่ควรปอง
อยู่ตามคลอง แห่งธรรม ประจำเอย.

อยู่วัดไม่ขัดเกลา

สัตว์มี อวิชชา ไร้ปัญญา ด้วยโง่เขลา
ยึดขันธ์ เป็นตัวเรา หลงมัวเมา รักร่างกาย
กายแก่ ไม่แลบ้าง เจ็บนอนคราง ร้องโวยวาย
คิดกลัว ตัวจะตาย ทุกข์ท่วมทับ แตกดับไป
เจ็บตาย กายเหม็นเน่า เป็นของเรา หรือของใคร
คิดดู ให้รู้ไว้ สอบสวนใจ ให้รู้ความ
ทุกข์มี ที่ความเกิด จงรู้เถิด ว่ารูปนาม
เกิดตาย ในภพสาม รูปและนาม ทุกข์มากมาย
วันหนึ่ง มีหลายภพ ถ้าไม่ลบ ไม่เลือนหาย
ทั้งภพ ดีและร้าย มีมากมาย หลายร้อยพัน
คิดดี เกิดภพดี **คิดชั่วมี ภพชั่วครัน**
ชาตินี้ ชาติหน้านั้น ล้วนความฝัน คิดดั้นเดา
ความโง่ คิดโร่ไป ยึดถือไว้ ใจมัวเมา
คิดว่า มีตัวเรา เลยติดจม ในหล่มเลน
เห็นผิด คิดหลงรัก ว่าในปลัก มีความเย็น
ชาติภพ เป็นศพเหม็น กลับเห็นดี มีสุขใจ
สัตว์โลก จึงโศกเศร้า หลงนั่งเฝ้า ดูกองไฟ
ถือตัว ไม่กลัวภัย เพราะติดตัง หวังเอาดี

ชั่วดี นั้นไม่เที่ยง ใช้ดีเพียง ทำหน้าที่
ละโทษ ประโยชน์มี ดีอย่างนี้ ไม่ขื่นขม
ดีใด ที่ใจติด นั้นเป็นพิษ ร้อนระงม
หลงใหล ในอารมณ์ ทั้งชั่วดี มีมายา
รู้แล้ว ก็ดับไป อย่าหลงใหล มัวไขว่คว้า
ชั่วดี ที่มีมา ล้วนดับไป ไม่ถาวร
จิตพ้น จากดีชั่ว ไม่มืดมัว ไม่เร่าร้อน
อยู่ใน กายนคร ผ่อนพักได้ สบายใจ
โลกนี้ มีแต่ทุกข์ ไม่มีสุข อย่าสงสัย
เราเห็น เป็นสุขไป เพราะหลงใหล ไม่ศึกษา
รู้ทุกข์ ถูกคำสอน ได้ไล่ถอน อวิชชา
รู้แจ้ง ว่าขันธ์ห้า เป็นทุกข์จริง ต้องทิ้งไป
ลอกผ้า ที่ปกปิด จะเห็นจิต อย่างแจ่มใส
จิตเรา หรือจิตใคร ก็ไม่ใช่ อย่าหมายเลย
จงรู้ ดูกายใจ รู้อะไร ใจวางเฉย
ของจริง ไม่เปิดเผย อยู่ภายใน ไกลราคา
ผู้รู้ ทุกขสัจจ์ ประจักษ์ชัด ด้วยบัญญา
ทำลาย ตัวอัตตา หมดตัวตน ไม่วนเวียน
ผู้อ่าน วานตรองดู ให้รอบรู้ ในบทเรียน
จงได้ ใช้ความเพียร ข้ามให้พ้น จากวนวัง
จงเดิน ในทางกลาง หมั่นถากถาง อย่าถอยหลัง
จักลุ ถึงฝากฝั่ง หลุดพ้นไป ไม่เกิดตาย
ผู้ที่ เป็นชาวพุทธ บริสุทธิ์ ทั้งใจกาย
พ้นไฟ ไม่เวียนว่าย ทั้งหญิงชาย ทั่วโลกา

คนเขลา เมารสโลก
ตื่นลึก ไม่ศึกษา
ความอยาก มันบังคับ
ความคิด เกิดสับสน
ดึกดื่น ตื่นเพราะคิด
ความปรุง พุ่งภายใน
ก่อไฟ เผาตัวเอง
หลงกาม ความปรุงแต่ง
นอนหลับ คล้ายกับตาย
ได้ยิน ส่งเสียงกรน
ตื่นขึ้น ก็พูดเพ้อ
พูดจา บ้าน้ำลาย
อยู่วัด ไม่ขัดเกลา
ประพฤติ พรหมจรรย์
กายใจ ไม่สังวร
อะไร ก็ไม่รู้
เกียจคร้าน การทำใจ
เรื่องราว กล่าวนินทา
ปากว่า ตาขยิบ
ไม่เห็น โทษของตัว
วิ่งเต้น เป็นละคร
ถือตัว ไม่กลัวใคร
แก่งแย่ง แข่งดีกัน
มีแต่ ความเร่าร้อน

มัวนั่งโงก ไม่ลืมตา
ให้รู้แจ้ง ในเหตุผล
นอนไม่หลับ เที่ยวดิ้นรน
ให้วุ่นวาย ทั้งกายใจ
แผดเผาจิต เป็นพิษไฟ
กลุ้มรุมใจ อย่างร้ายแรง
มัวเพ่งเล็ง เที่ยวจัดแจง
ไม่รู้แจ้ง ในเหตุผล
ไม่มุ่งหมาย จะหลุดพ้น
ทั้งยามต้น และยามปลาย
นอนละเมอ ว่าผีนร้าย
ไม่ยับยั้ง ช่างน่าขัน
จะอยู่เอา อะไรกัน
กันอย่างไร ไม่น่าดู
กินแล้วนอน อุตุอยู่
อยู่กันไป ไม่ศึกษา
อยากจะไป เที่ยวแสวหา
พูดเพ้อไป ไม่เกรงกลัว
เที่ยวซุบซิบ ว่าเขาชั่ว
จะพ้นชั่ว ได้อย่างไร
หาความร้อน มาเผาใจ
ดีกว่าฉัน คอยบั่นรอน
หลงยึดมั่น ไม่ไล่ถอน
เพราะเฉาโฉด จะโทษใคร

ผู้ที่ มีความหลง
เท็จจริง เป็นอย่างไร
ฟังธรรม ก็จำได้
สวดกัน ลั่นวัดวา
ผู้รู้ หมู่นักปราชญ์
ไฉน ไม่เข้าไป
ลาภยศ และสรรเสริญ
แส่หา มาปกบี่ด
ผู้เมา ศาสนา
ถูกผิด เป็นอย่างไร
ผู้เดิน อย่าเพลินไป
เหยื่อโลก นั้นเป็นยาง
ผู้ที่ หลงรักเหยื่อ
รสธรรม เป็นอย่างไร
ฟังเล่น ไม่เห็นด้วย
เขาไม่ มีความหวัง
ผู้รู้ ก็ยากแท้
อยู่วัด มานานวัน
ลูกหลาน เต็มบ้านเรือน
ฉันต้อง เป็นกังวล
รู้มาก ยิ่งยากนาน
อยู่วัด ไม่หัดใจ
วันคืน กลืนชีวิต
ชีวิต ปุถุชน

ไม่ประสงค์ จะเข้าใจ
ไม่อยากรู้ สู้หลับตา
พูดกันไป เสียงเฮฮา
ทั้งอรรถแปล เซ็งแซ่ไป
มีดื่นดาษ น่าเลื่อมใส
สนทนา หาความคิด
พาเพลิดเพลิน ในทางผิด
ให้ชีวิต ร้อนเป็นไฟ
เขาก็พา กันพอใจ
ไม่มีใคร ช่วยสะสาง
จะหลงใหล ไม่ถูกทาง
เหนียวแน่นนัก จงหักใจ
จะนึกเบื่อ ไม่เข้าใจ
จะไขหู ไม่รู้ฟัง
เพราะอยากรวย เป็นกำลัง
จะพันไฟ ไปตามกัน
จะกล่าวแก้ ว่าตัวฉัน
ไม่เห็นขันธ์ เลยสักหน
ทั้งพวกเพื่อน ก็มากคน
กระทำกิจ เป็นนิจไป
เพราะสันดาน นั้นเหลวไหล
อยู่กันไป ไม่ได้ผล
ให้มืดมิด ไม่เห็นหน
จึงไม่พ้น ไปอบาย

หลงรัก หลงโกรธกัน
อยู่วัด ไปจนตาย
ผู้รู้ หมู่พราหมณ์ชี
รู้แจ้ง ในกองขันธ์
อบรม พรหมจรรย์
เพียรละ อกุศล
อยู่ป่า หุงหากิน
ผีกหัด ตัดอนุสัย
ผู้มี ความสงบ
มรรคมี เมธีเห็น
รู้ทุกข์ สุขดับไป
บรรลุ ถึงจุดปลาย

อยู่ทุกวัน ไม่ละอาย
ไม่รู้รส พรหมจรรย์
ต่างยินดี อบรมกัน
ไม่ยึดมั่น ว่าตัวตน
ทั้งคืนวัน ได้เห็นผล
ไม่กังวล กับสิ่งใด
ไม่หลงลืม ดื้นรนไป
ให้จิตใจ มีความเย็น
เป็นนักรบ ครบกฎเกณฑ์
ทุกข์กระเด็น สมุทย์หาย
ไม่มีใคร จะเกิดตาย
พ้นเกิดตาย สบายเอย.

ใจเป็นกลาง

ชาวพุทธ ชุดพราหมณ์ชี
สำรวม กายวาจา
ผู้ที่ เป็นชาวพุทธ
ยิ่งรู้ ยิ่งวางเฉย
เบาบาง จากกิเลส
ไม่ยึด เป็นอัตตา
กิเลส คล้ายผีสิง
รู้เท่า ค่อยเบาใจ
ใจว่าง อย่างเหมาะเจาะ
พ้นทุกข์ สุขใหญ่หลวง
จิตใจ ไกลกิเลส
รู้ไตร ลักษณา

เพราะเหตุมี สังวรา
จิตใจงาม ทุกยามเอย
บริสุทธิ์ มีเบิดเผย
ไม่เกี่ยวเกาะ เฉพาะหน้า
ก็เพราะเหตุ ละขันธ์ห้า
เป็นตัวเรา เขาหรือใคร
พอรู้จริง ก็ดับไป
คลายร้อนรน กลมารลวง
ไม่เกี่ยวเกาะ สิ่งทั้งปวง
เยือกเย็นใจ ไกลมายา
ก็เพราะเหตุ มีดวงตา
ปรากฏเด่น เห็นกายใจ

เห็นชัด ในสังขาร เพราะเกิดญาณ รู้ภายใน
รู้สึง ที่พ้นไป มีอยู่แน่ ไม่แปรปรวน
สิ่งนั้น คืออะไร มีภายใน ให้สอบสวน
อ่านดู รู้ทบทวน เปรียบเทียบไป ใจเป็นกลาง
เห็นสิ่ง ที่เกิดดับ ใจไม่จับ มีความว่าง
รู้ใจ ว่าปล่อยวาง สิ่งทั่วไป ไม่ยึดถือ
ใจที่ บริสุทธิ์ เป็นวิมุติ ไม่มีชื่อ
สิ่งนี้ มีจริงหรือ ใครอยากรู้ ดูภายใน
อย่าหลง สิ่งภายนอก จะถูกหลอก ให้หลงใหล
รู้กาย และรู้ใจ ให้ชัดเจน เห็นความจริง
ใจจิต ไม่คิดแส่ รู้จักแก้ ให้หยุดนิ่ง
ใจใส ไม่ไหวติง จะเห็นสิ่ง ที่เป็นเอง
รูปนาม ขันธ์ทั้งห้า ใช่อัตตา อย่าเพ่งเล็ง
คิดดับ ใจกลับเพ่ง รู้ไตรวัฏฏ์ สัตว์สังขาร
กระแส ของเกลียวหมุน ทั้งบาปบุญ ขุ่นรำคาญ
ชีวิต เป็นประธาน มีโง่งำ ประจำมา
หายโง่ โผล่รู้ว่าง เพราะปล่อยวาง ขันธ์ทั้งห้า
ขันธ์เป็น อนัตตา ปล่อยวางไป ไม่เกาะเกี่ยว
รู้ว่าง ปล่อยวางใจ รู้อะไร ปล่อยอย่างเดียว
ปล่อยแล้ว ไม่แลเหลียว ไม่เพลิดเพลิน เดินถูกทาง
ทางนี้ รู้ที่จิต มีสิ่งบีด ไม่สว่าง
รู้ใจ ที่เป็นกลาง จะเห็นทาง โล่งภายใน
รักชัง ทางทั้งสอง อย่าหมายปอง เดินตามไป
รักษา แต่จิตใจ ให้เป็นกลาง วางชั่วดี
ทางนี้ มีสิ่งเดียว ไม่เกาะเกี่ยว เปลื้องราคี
รู้ใจ ว่าไม่มี เสียทั้งหมด จบบทเอย.

สังขารปรุงยุ่งกับคน

เรื่องภายนอก รู้ได้ ว่องไวนัก ไปหลงรัก หลงชัง ดังผีสิง
ส่วนภายใน ไม่รู้ จักความจริง เพราะเย่อหยิ่ง ถือตัว ด้วยมัวเมา
เห็นคนอื่น ทำผิด คิดเพ่งโทษ ความรักโกรธ ครอบงำ เพราะความเขลา
หลงถือตน ถือตัว มัวแต่เดา เที่ยวเก็บเหา ใส่หัว ไม่กลัวเกรง
โทษของตน มีมาก ออกหลากหลาย ความมงมงาย ถือตัว มัวเที่ยวเพ่ง
เพราะเหตุยัง ไม่รู้ จักตัวเอง เสียนักเลง เกิดมา น่าเสียดาย

ตนทำผิด ละผิด ปลิดสังโยชน์
มีประโยชน์ แก่ตน อย่างล้นหลาย
ไม่เสียที ที่มา หาสบาย
รู้ใจกาย บริสุทธิ์ ตามพุทธา

พระพุทธะ โปรดสัตว์ กำจัดบาป ให้สัตว์ทราบ ความจริง ทุกสิ่งสาร
หมั่นประกอบ ในกิจ พิจารณา **เห็นขันธ์ห้า ไม่เที่ยงแท้ แลใช่ตน**
กำหนดรู้ กายจิต อย่าคิดไป เที่ยวไถล แล้วเห็น ไม่เป็นผล
เพราะสังขาร มันปรุง ยุ่งกับคน ต้องผ่อนปรน รู้ความ อย่าตามใจ

ย้อนเข้ามา รู้ตัว อย่ากลัวผิด
รักษาจิต ไว้ให้มั่น อย่าหวั่นไหว
เรื่องภายนอก ปล่อยวาง ให้ห่างไกล
เรื่องอะไร ไม่หวัง ทั้งชั่วดี

เรื่องอะไร ของใคร อย่าไปคิด จะทำจิต ให้หมอง ไม่ผ่องศรี
ความนึกไป คิดไป ไม่เข้าที สติมี รู้ขันธ์ พ้นมารลวง

เห็นเกิดเอง ดับเอง ตามเพลงเขา
ความรู้เท่า พินิจ ไม่คิดห่วง
ความรู้แจ้ง เห็นจริง สิ้งทั้งปวง
พ้นจากห้วง หมุนเวียน ความเปลี่ยนแปลง

พระพุทธะ รู้ชัด ในวัฏฏะ
เสียสละ กายจิต คิดหน่ายแหนง
เห็นความทุกข์ มากมาย เป็นไฟแดง
เพราะรู้แจ้ง ต้นเหตุ กิเลสมาร
อันมีตัว รู้ขันธ์ ในด้านลึก
ปราบข้าศึก ภายใน ได้ประหาร
กำจัด อวิชชา ชั่วสาธารณ์
เหล่าสังขาร ดับไป ทั้งชั่วดี

ให้ชาวพุทธ ทั่วไป ได้ฟาดพื้น ปล่อยวางขันธ์ เห็นทุกข์ ถูกวิถี
อันเป็นธรรม นิยม อุดมดี เหล่าพราหมณ์ชี มีธรรม ประจำใจ
ต่างเคารพ พระธรรม ทุกค่ำคืน ปลุกให้ตื่น ทุกเวลา น่าเลื่อมใส
คุณพระพุทธ ปรากฏ ในภายใน คุณพระธรรม นำใจ ผ่องใสเอย.

ธรรมทั้งคู่

เมื่อจิตนึง ทิ้งสังขาร ญาณหยั่งรู้
สงบอยู่ รู้ว่าง ระหว่างขันธ์
พระพุทธะ รู้จริง สิ่งสำคัญ
ปล่อยวางขันธ์ เฉพาะหน้า ไม่อาลัย

ตัดสังโยชน์ โทษร้าย ไม่เกี่ยวเกาะ รู้เฉพาะ ความว่าง สว่างไสว
ความรู้จิต บริสุทธิ์ พุทธเกิดใน จิตผ่องใส เป็นพระธรรม สิ่งดำรง

สภาพรู้ และสิ่ง ที่ยึนรู้
ธรรมทั้งคู่ ไม่ใช่ตัว อย่ามัวหลง
"สพฺเพ ธมฺมา" ท่านว่าตรง
รวมความลง เป็น "อนัตต์" ใช่อัตต์เอย.

มาฆบูชา

การประชุม ในกลุ่ม กายนคร จิตสังวร กายใจ ได้ศึกษา
มีสติ เจริญ อานาปาน์ เข้าออกทาง นาสา สงบใจ
เมื่อประชุม กายัง ตั้งสติ ไม่ตรึกตริ ให้จิต เที่ยวคิดไหว
หยาบละเอียด ตรวจดู รู้ภายใน ตั้งมั่นไว้ อย่างเดียว ไม่เกี่ยวพัน
สงบรู้ เครื่องกระทบ ได้รบสู้ กับศัตรู มายา สังขาร์ขันธ์
ทั้งเกิด-ดับ มีสลับ ที่เดียวกัน ความตั้งมั่น รู้จิต ปลิดนิวรณ์

ประชุมรู้ กายจิต ไม่คิดแส่
สงบแน่ นึงไว้ ไกลลูกศร
ไฟราคะ โทสะ โมหะมรณ์
กายนคร ล้วนว่าง ทั้งรูปนาม

การศึกษา ภายใน ผลใหญ่ยิ่ง รู้ความจริง ในโอฆ โลกทั้งสาม
ปริยัติ รู้ชัด ในรูปนาม ประพฤติตาม ทางตรง ปลงปัญญา

ได้ไถ่ถอน อนุสัย ใจสละ
พระพุทธะ รู้เท่า เหล่าตัณหา
ทำลายเหตุ เกิดทุกข์ สุขมายา
ไม่มีมา แผดเผา ค่อยเบาใจ

จะมีการ เปลี่ยนท่า อิริยาบถ ใจกำหนด รู้ว่าง อย่างสดใส
ไม่มีตัว มัวเมา เอาอะไร เกิด-ดับไป รู้ทุกข์ ถูกทำนอง
เห็นความว่าง ปรากฏ หมดขอบเขต พ้นกิเลส บริสุทธิ์ จิตผุดผ่อง
รู้ได้ว่า เป็นพระธรรม อันเรืองรอง พระพุทธมอง เห็นจริง สิ่งที่มี

ในโลกโน้น เย็นสนิท จิตใจว่าง
สิ่งต่างต่าง ดับหาย ใช่แสงสี
ไม่มีสิ่ง อะไร ให้ยินดี
ความไม่มี ทุกอย่าง ทั้งนอกใน

เห็นความจริง สิ่งในโลก โอฆกองทุกข์ ไม่มีสุข เที่ยงแท้ อย่าแก้ไข
เป็นอนัตต์ ชัดแจ้ง ทั้งกายใจ ยิ่งดูไป ยิ่งเห็น สิ่งเป็นเอง
เพราะความโง่ ตามปรุง จึงพุ้งซ่าน ไม่ทะยาน อยากได้ สบายเขลง
ได้รู้กฎ บทพระธรรม ความเป็นเอง ปล่อยตามเพลง ของขันธ์ สำราญใจ
การประชุม วันนี้ ที่รู้สึก ในด้านลึก ผึกถอน อนุสัย
เป็นสักการ— บูชา รัตนตรัย ในสมัย มาฆะ ปุณณมี
จัดเป็นวัน สำคัญ อันพิเศษ พระองค์เทศน์ ปาฏิโมกข์ ธรรมวิถี
พระสาวก ยกย่อง ธรรมวาที ท่านยินดี ในโอวาท พระศาสดา

เหล่าชาวพุทธ รู้สึก ถึงพระคุณ
ทรงการุญ โปรดสัตว์ ทุกถ้วนหน้า
ขอนอบน้อม กายจิต ขึ้นบูชา
เป็นสักกา— ระยึง กว่าสิ่งใด

แทนบูชา ด้วยระเบียบ ดอกไม้หอม
เพียงนึกน้อม ให้มี ความเลื่อมใส
เอาธูปเทียน บูชา ว่ากันไป
เคยหลงใหล บูชา มาช้านาน

มาบัดนี้ บูชา จากภายใน
มีจิตใจ ตั้งมั่น ไม่พุ้งซ่าน
มีปีติ ในธรรม ความเบิกบาน
เป็นสักการ บูชา มาฆะเอย

สายโซ่

สายเอ๋ยสายโซ่ ผูกคนโง่ ด้วยโซ่ตรวน ควรอดสู
ผูกคนหลง โซ่ทอง เป็นของกู ผูกคนอยู่ ในโซ่วัฏฏ์ ปัจจยาการ
บุคคลมี อวิชชา แปลว่าโง่ เป็นห่วงโซ่ เกี่ยวข้อง กองสังขาร
เหตุปัจจัย ให้กำเนิด เกิดวิญญาณ ปรากฏการณ์ รูปนาม ความทุกข์เอย

กากินซากช้าง

ผู้ใด ใจสงบ
มีใน กายนคร
อบรม พรหมจรรย์
ตรวจดู ในอินทรีย์
จิตพราก ออกจากกาม
ผู้รู้ คือพระพุทธ
รู้โลก โอฆเกิดตาย
เห็นสัตว์ ทั่วโลกา
เกิดแก่ แลเจ็บตาย
แตกแยก ออกจากกัน
ใจจง ปลงสังเวช
บังเกิด มีวิชชา
คนเขลา เบาปัญญา
โง่งม จมกองไฟ
หลงกิน และหลงเล่น
เพลิดเพลิน ในมายา
ชาวโลก จึงโศกเศร้า
มีแต่ ความร้อนรน
พระสอน ไม่เชื่อพระ
นับถือ ศาสนา
อวดเขา เป็นชาวพุทธ
จิตเป็น อกุศล
จะประสบ สิ่งถาวร
อันยาววา หนาคืบนั้น
จิตตั้งมั่น เป็นวสี
จิตใจที่ บริสุทธิ์
จะทราบความ ในวิมุติ
รู้ความจริง ด้วยปัญญา
ทุกข์มากมาย ในสังสาร์
มีความทุกข์ ลุกเป็นควัน
ธาตุทั้งหลาย ล้วนแปรผัน
เป็นสภาพ ธรรมดา
รู้จักเหตุ เหล่าตัณหา
เห็นความจริง ทุกสิ่งไป
ไม่ศึกษา ด้วยหลงใหล
อยากได้เหยื่อ เชื่อตัณหา
มองไม่เห็น อนิจจา
เพราะจิตใจ นั้นมืดมน
หลงของเปล่า ไม่เป็นผล
แผดเผาใจ ไม่สร่างซา
ไม่สละ ละตัณหา
อวดกันเล่น ไม่เห็นผล
แต่ทำทุจ— ริตปน
มิได้ละ ตามพระสอน

ทำตาม โลภโกรธหลง ไม่คิดปลง และไถ่ถอน
กายใจ ไม่สังวร มัวพูดเพ้อ ละเมอผัน
พูดแต่ เรื่องภายนอก จึงถูกหลอก อยู่ทั้งนั้น
ต่างคน ต่างหลอกกัน ในหมู่ชน คนโลกีย์
ถูกหลอก มาช้านาน มีพยาน ทั้งชั่วดี
ท่านผู้ เป็นมุนี พ้นจากหลอก ทั้งนอกใน
ท่านจึง พูดความจริง ให้เห็นสิ่ง ที่พ้นไป
อันมี ในภายใน ชนทั่วไป ควรศึกษา
ถ้าใคร ใคร่จะรู้ เร่งหาครู ผู้เมธา
เล่าเรียน เพียรค้นหา และอบรม พรหมจรรย์
รักษา กายวาจา ทุกเวลา มีความหมั่น
สมา— ธิตั้งมั่น ปัญญาปลง ละขันธ์ห้า
ไม่เที่ยง และเป็นทุกข์ ทั้งความสุข ไม่มีนา
ขันธ์เป็น อนัตตา ไม่ใช่ตน คนหญิงชาย
ไม่ใช่ สัตว์บุคคล จงคิดค้น รู้ใจกาย
รู้จัก สิ่งไม่ตาย มีอยู่แน่ ไม่แปรผัน
นิพพาน มิใกล้ไกล อยู่ภายใน พ้นกองขันธ์
เป็นสิ่ง อันสำคัญ กว่าสิ่งใด ไม่เกิดตาย
รู้แท้ แก้ภายใน อย่าให้ใจ คิดแส่ส่าย
เกิดดับ ยับมลาย เห็นรูปนาม ไม่ตามอิง
สภาพ วิสังขาร แจ้งด้วยญาณ อันรู้ยิ่ง
รู้จริง และเห็นจริง จะเห็นสิ่ง ไม่ใช่ตน
ไม่มี สิ่งอะไร พิสูจน์ได้ ด้วยตายล
หมู่พระ อริยชน ท่านเห็นชัด สัจจธรรม

พวกเหล่า ปุถุชน
ดวงตา มีผ้าดำ
ร่ำเรียก ด้วยถ้อยคำ
มิได้ จะไถ่ถอน
บุญที่ ละกิเลส
เห็นชัด ตัดสงสัย
ขอเชิญ สาธุชน
รู้คุณ ศาสนา
ไม่ตื่น ศาสนา
ศึกษา ที่กายใจ
ครูอื่น นับหมื่นแสน
ส่วนพุทธ– ศาสนา
ท่านผู้ เป็นบัณฑิต
มุ่งแต่ พระนิพพาน
ผู้ที่ ยังหลงโลก
อายุ ตั้งกัปป์กัลป์
หลงติด กามสุข
วนเวียน อยู่ไม่วาย
เวียนว่าย ในเกลียวหมุน
หลงทำ อกุศล
ความปรุง นั้นยุ่งยาก
เวียนไป ในสงสาร
ยิ่งได้ ก็ยิ่งอยาก
หลงอยู่ ในโลกีย์
ไม่เห็นหน เพราะโง่งำ
บีดพระธรรม อันถาวร
ได้แต่พร่ำ มัวอ้อนวอน
กิเลสออก พอกจิตใจ
นั้นวิเศษ กว่าสิ่งใด
ชำระใจ จากบาปนา
จงฝึกฝน เริ่มศึกษา
สิ่งที่แท้ แน่แก่ใจ
เที่ยวศึกษา ด้วยหลงใหล
จะรู้ชัด ตัดกังขา
สอนให้แล่น ตามตัณหา
สอนให้ละ ชนะมาร
ไม่หลงผิด ในสังขาร
จิตแน่วแน่ ไม่แปรผัน
อยากมีโชค ไปสวรรค์
อยู่กันไป ใจงมงาย
มีความทุกข์ ต้องเกิดตาย
ไม่รู้สึก สำนึกตน
ทั้งบาปบุญ อันส่งผล
ไม่รู้กล เหล่าสังขาร
มีวิบาก เป็นตัวการ
ล้วนกองทุกข์ สุขไม่มี
ทุกข์จึงมาก ทับทวี
มีแต่ทุกข์ ตามเผาลน

ความอยาก จะมั่งมี ไม่ยินดี ในมรรคผล
ทำแต่ สิ่งเวียนวน ทั้งชั่วดี มีเวลา
ชาวโลก จึงโศกเศร้า เพราะโง่เขลา ไร้ปัญญา
หลงเหยื่อ ไม่ลืมตา ไม่เบื่อหน่าย คลายยินดี
เหมือนกา กินซากช้าง ลอยมากลาง วารีศรี
หลงกิน ให้อ้วนพี มิได้เงย เลยห่างไกล
จากรัง และผึ้งชล บินไม่พ้น ทะเลใหญ่
ตายกลาง คงคาลัย เพราะหลงเหยื่อ เชื่อตัณหา
เมื่อรู้ เร่งแก้ตัว อย่าได้มัว หลงมายา
จะตาย เช่นกับกา ให้ทุกคน คิดค้นดู
จงเรียน เพียรค้นหา ในขันธ์ห้า อันมีอยู่
สอ้งเสพ ท่านผู้รู้ ผู้ชี้ทาง สว่างใจ
ใจที่ มีกิเลส ก็เพราะเหตุ ความหลงใหล
ถือตัว ไม่กลัวภัย หลงอยากได้ ใจยินดี
หยาบช้า จิตทารุณ ความคิดวุ่น ร้อนเต็มที่
เห็นผิด จิตกาลี ไม่เชื่อฟัง คำสั่งสอน
ส่วนผู้ ประพฤติธรรม ใจเย็นฉ่ำ ไม่เร่าร้อน
ไม่มัว หลงกินนอน อยู่สบาย ใจสงบ
ไม่กิน เพื่อตัณหา เพียรศึกษา ด้วยเคารพ
รู้เท่า เครื่องกระทบ ทุกชนิด จิตวางเฉย
ร้อนหาย คลายพุ่งซ่าน รู้อาการ ที่เบียดเผย
ไม่มัว หลงชมเชย สิ่งต่างต่าง ปล่อยวางไป
รู้แน่ แก้ความร้อน ได้ไล่ถอน อนุสัย
เห็นสิ่ง ทั้งนอกใน ไม่ใช่ตน พ้นทุกข์เอย.

รูปเปล่าเปล่า

สงบรู้ มีคุณ ไม่วุ่นวาย แสนสบาย รู้เท่า ไม่เมาผัน
ทั้งเกิดขึ้น ดับไป ไม่พัวพัน ได้ดูมัน เห็จจริง ทุกสิ่งไป
ดูมันเล่น ทุกสิ่ง ที่เกิดดับ มีสำหรับ ให้รู้ อย่าผลักไส
ทั้งดีชั่ว เกิด–ดับ กำกับใจ จิตไม่ไหว รู้ทัน ขยันมอง

มองดูกาย เสียก่อน ถอนความผิด
ที่เคยคิด ว่าเป็นตัว ทั่วทั้งผอง
เป็นตัวเรา เหล่าญาติ และพี่น้อง
อีกพวกพ้อง ประเทศชาติ ทั้งใกล้ไกล

เพราะว่ามี อุปา– ทานขันธ์ ความยึดมั่น เป็นตัว มัวหลงใหล
เลยยึดนั่น ยึดนี่ เรื่อยเปื่อยไป ด้วยนิสัย เดิมมี อวิชชา
ความยึดมี ยึดยาว ยิ่งเร่าร้อน จงไถ่ถอน รู้แจ่ง แก้มิจฉา
ความเห็นผิด บีดกั้น ไร้ปัญญา รีบศึกษา ตรวจดู รู้ในกาย
หมั่นจำแนก แยกดู รู้กองธาตุ เห็นธรรมชาติ ทุกส่วน ล้วนสลาย
ไม่ยืนยง คงอยู่ ทั้งหญิงชาย รูปกลับกลาย ย่อยยับ แตกดับไป

รูปเป็นสิ่ง ธรรมดา ไม่น่ารัก
รูปนางยักษ์ หมักดอง ของอาศัย
รูปเกิดแก่ เจ็บตาย ใช่เราใคร
รูปผีใน ป่าช้า ลืมตาเดิน

รูปผีสัตว์ ทั้งหลาย อยู่ในท้อง รูปเป็นผี เน่าพอง ต้องห่างเหิน
รูปปีศาจ ชาติชั่ว มัวเพลิดเพลิน รูปเจริญ ด้วยอาหาร ทะยานใจ
รูปอสุภ อัวนพี มีเนื้อหนัง รูปเปล่งปลั่ง มีหนอน ฟอนอาศัย
รูปเป็นของ โสโครก โรคภายใน รูปแก่ไข้ เจ็บตาย ให้น่ากลัว

รูปลำบาก อย่างยิ่ง เป็นสิ่งทุกข์ รูปไม่มี ความสุข ทุกข์เกลือกกลั้ว
รูปวิบาก จริงจริง สิ่งใช่ตัว รูปดีชั่ว ล้วนดับ ยับมลาย
รูปใช่ตน คนสัตว์ อย่าจัดแจง รูปมีความ ปรุงแต่ง แล้วเสื่อมหาย
รูปไม่ใช่ เราเขา อย่างมงาย รูปทั้งหลาย ล้วนแปร แลดับไป

"รูปที่มี ชีวิต จงคิดดู"
ให้รอบรู้ เห็นชัด ตัดสงสัย
เห็นกองรูป เปล่าเปล่า ใช่เราใคร
รูปดับไป ใช่ตน พ้นทุกข์เอย.

ธรรมไม่โผล่ เพราะเรา เมาไม่หาย

รู้อะไร แค่รู้ เพียงดูเล่น จะจริงเช่น ดังว่า ก็หาไม่
รู้อะไร ก็ต้องทิ้ง ทุกสิ่งไป แต่ต้องใช้ ความรู้ ดูอาการ
มีแต่เสียง ของลม ที่โชยพัด ในระหัส ลับนี้ มีมาผ่าน
ตามระยาง สายใย ในทวาร มีวิญญาณ ประจำ เป็นสำคัญ

เครื่องกระทบ ให้จิต เที่ยวคิดวิ่ง
ต้องหัดนึง ผึกสอน ค่อยผ่อนผัน
มีสติ คุ้มครอง คอยบ้องกัน
ต่อสู้มัน ร่ำไป เลิกไม่มี

การซื่อตรง ต่อตัว ไม่มัวหลง เป็นคนตรง ต่อเวลา ทำหน้าที่
เอาชนะ ความทุกข์ สนุกดี รู้วิธี ปล่อยวาง ล้างภัยเวร
ทุกสิ่งล้วน แต่ดับ ไปตามกฎ เพียงสมมติ ให้รู้ ดูมันเล่น
ใครจะรู้ หรือไม่ ไม่กะเกณฑ์ ถ้าใครเห็น ก็สบาย ใจเบิกบาน

ความคิดนึก ทุกชนิด ที่จิตรู้ พินิจดู ให้กระจ่าง ในสังขาร
จงระงับ ดับรู้ ดูอาการ ผู้มีญาณ เครื่องอยู่ รู้ภายใน

เหมือนกระจก ที่ส่อง มองเห็นหน้า ดูไฝฝ้า เกิดมี อยู่ที่ไหน
เมื่อตรวจดู รู้ชัด กำจัดไป สิ่งผ่องใส มีประจำ เป็นธรรมดา
ต้องมีญาณ ภายใน ไว้สอดส่อง ให้เห็นกอง ทุกข์นั้น ขันธ์ทั้งห้า
ผู้รู้เห็น ขันธ์เป็น อนิจจา มีดวงตา เห็นธรรม ไม่คลำงม
ผู้ที่เห็น ความจริง ไม่วิ่งไป ไม่อยากได้ สิ่งใด ไม่สะสม
เพราะมีความ เห็นชัด หัดอบรม รู้อุดม คติธรรม ประจำใจ
จึงไม่หลง ยึดถือ หรือเที่ยวแบก หาของแปลก ให้แก่ตัว มัวหลงใหล
หลงของเปล่า เผ้าดู ไม่รู้อะไร บัดนี้ได้ รู้เห็น สิ่งเป็นเอง
มีเวลา ทำกิจ จิตปลอดโปร่ง อยู่ในโรง– เรียนกาย สบายเขลง
ไม่ต้องวุ่น กับสิ่งใด ไม่เพ่งเล็ง ได้รู้เพลง ของตน ต้นกลางปลาย

ความไม่รู้ เหตุผล เป็นคนโง่
ธรรมไม่โผล่ ก็เพราะเรา เมาไม่หาย
มัวหลงคว้า ของเปล่า เผ้างมงาย
จึงเกิดตาย อยู่ในโลก โอฆกันดาร

เรารู้สึก เข็ดหลาบ ไม่หาบหาม พยายาม รู้เท่า เหล่าสังขาร
หัดปล่อยวาง กันร่ำไป ใจเบิกบาน จึงเขียนสาร ให้พี่น้อง ตรองดูเอย.

พระไตรลักษณ์ ปรากฏ หมดกระหาย

การสอบสวน ภายใน ผลใหญ่ยิ่ง รู้ความจริง แจ้งชัด ตัดสงสัย
การสอบสวน ควรรู้ ดูกายใจ รู้ภายใน ทุกเวลา อย่าเพลิดเพลิน
รู้นอกจาก กายใจ นั้นใช่กิจ จะทำจิต ให้หมอง ต้องห่างเหิน
ความสงบ มีมั่น หมั่นเจริญ เป็นผู้เดิน ถูกทาง ปล่อยวางไป
พบอะไร ขวางหน้า ต้องกวาดทิ้ง ไม่อ้อยอิ่ง หลงรัก หรืออยากได้
ทั้งดีชั่ว ยั่วจิต ปลิดจากใจ ไม่อาลัย อาวรณ์ ก้อนเกิดกาย

เห็นทุกสิ่ง เป็นธรรมดา ได้หน้ามรรค พระไตรลักษณ์ ปรากฏ หมดกระหาย
ในสภาพ เกลียวหมุน นั้นวุ่นวาย เพราะเห็นกาย ว่าเป็นตน คนชั่วดี
ความจำผิด คิดผิด ของจิตนั้น เห็นกองขันธ์ เป็นทุกข์ ว่าสุขี
เพราะความจริง เป็นอนัตต์ อัตต์ไม่มี เห็นอย่างนี้ ถูกตรง ไม่สงกา

ถ้าผิดจาก ทางนี้ มีความหลง
ต้องติดอยู่ ในกรง ของสังสาร์
ในภายใน เกลียวหมุน อวิชชา
เป็นบิดา มารดา ชั่วสาธารณ์

ให้กำเนิด ทุกข์แท้ เกิดแก่ตาย ต้องท่องเที่ยว เวียนว่าย ในสังสาร
มีแต่ความ ร้อนรน ทนทรมาน เพราะตัวการ มารยา มีภายใน

ความรู้เท่า เข้าทำลาย ในตัวตน
เข้าตรวจค้น คบคิด ที่จิตไหว
ความเกิดมี รู้ทัน มันร่ำไป
ปล่อยวางได้ ทันที ไม่มีตัว

รู้กายใจ ไม่ใช่ตน ทั้งคนสัตว์ สารพัด รู้เท่า เหล่าดีชั่ว
มีจิตใจ เบิกบาน ปานดอกบัว เพราะรู้ทั่ว ธรรมดา ลืมตาดู

ให้เห็นแจ้ง ประจักษ์ ในหลักธรรม มีประจำ ภายใน ใช้ความรู้
ให้เห็นชัด แจ่มกระจ่าง ตามอย่างครู คือท่านผู้ เป็นชาวพุทธ ทุกชุดมา

ถ้าไม่รู้ ความจริง ในสิ่งนี้
นอกหน้าที่ ผู้ถือ ศาสนา
ผิดโอวาท จอมปราชญ์ พระศาสดา
ผู้ศึกษา จงรู้ สอบดูเอย.

สามัคคี

ในหมู่ใด ที่มี สามัคคี จะเกิดมี ความสุข ทุกสมัย
ทั้งความรู้ ความเห็น ให้เป็นไป ถูกต้องใน แนวธรรม ทางสัมมา
รวบรวมเอา ความรู้ มาดูตัว ทั้งดีชั่ว รู้ทัน หมั่นศึกษา
อย่ามัวเพ่ง โทษเขา เฝ้านินทา เสียจรรยา เปล่าเปล่า ไม่เข้าการ

ใครจะดี หรือชั่ว ก็ตัวเขา ไปรับเอา มาปรุง ให้ฟุ้งซ่าน
จะพูดจา สิ่งใด ใจวิจารณ์ แต่กิจการ ส่วนชั่ว ไม่พัวพัน

พูดแต่สิ่ง ที่ให้ ใจรู้เรื่อง
ได้ปลดเปลื้อง ความทุกข์ สบสุขสันติ์
ไม่มีเรื่อง รักโกรธ พ้นโทษทัณฑ์
รวมหมู่กัน อยู่ดี ไม่มีภัย

ประชุมกัน หารือ ไม่ดื้อดึง ได้ซาบซึ้ง ในธรรม ความเลื่อมใส
ไม่ยกตน ข่มท่าน แข่งขันใคร ใครเข้าใกล้ เย็นสนิท เป็นมิตรกัน
การซื่อตรง ต่อกัน ฉันญาติมิตร ไมตรีจิต ดีนัก สมัครมั่น
ความประพฤติ เรียบร้อย แช่มช้อยครัน มีแต่วัน ร่าเริง บันเทิงใจ
สถานมี ที่สงบ อยู่ครบถ้วน ดูสมควร แก่ผู้ อยู่อาศัย
ไม่มีเรื่อง ต้องปรุง เอาอะไร ธรรมประจำ ภายใน รู้ได้เอง

สงบอยู่ รู้จิต ความคิดดับ
มีสำหรับ ให้รู้ อยู่ตรงเผง
กายวิเวก จิตวิเวก เอกวังเวง
สิ่งใสเหน่ง มีประจำ เป็นธรรมดา

ให้พี่น้อง ชาวพุทธ พิสูจน์ดู จงรอบรู้ พระธรรม อันล้ำค่า
หมั่นอบรม จิตใจ ใช้ปัญญา มีดวงตา เห็นธรรม ประจำเอย.

ถอนรูป ถอนนาม ถอนความดอง

ปฏิบัติ ประจำวัน อันทำกิจ ให้ชีวิต ประจักษ์ แจ้งมรรคผล
เพราะสันดาน มนุษย์ ปุถุชน ยังมืดมน ด้วยมี อวิชชา
ต้องหมั่นใช้ เวลา ค้นหาธรรม
มีสติ ประจำ เพียรศึกษา
ในโอวาท พุทธศาสน์ ประกาศมา
ตามพุทธา— ธิบาย มีหลายนัย

ให้ชัดรูป ชัดนาม ชัดความผั่น รูปขันธ์ ของเปล่า เงาหลอกให้
เวทนา สัญญา ว่าอย่างไร ทั้งจิตใจ ในด้าน วิญญาณครอง
เพิกสมมุติ สุดหัว ทั้งตัวตีน เป็นองค์ศีล— ขันธ์ อันผุดผ่อง
จงถอนรูป ถอนนาม ถอนความดอง ให้จิตว่อง ไวชัด ตัดภวังค์
ตัดกระแส สมุทัย ที่ไหลเชี่ยว ไม่หน่วงเหนี่ยว ไขว่คว้า ทั้งหน้าหลัง
ใจรู้ส่วน ของใจ ไม่ติดตัง ยืนเดินนั่ง นอนดู รู้ที่ใจ
ความสงบ มีผล รู้กลขันธ์
ปล่อยวางมัน ตามกฎ หมดแก้ไข
ตัดต้นเหตุ ความปรุง ฟุ้งดับไป
มีจิตใจ ว่างว่าง อย่างมุนี

อยู่ในโลก รู้โลก ความโศกสูญ จะเพิ่มพูน สันติสุข ทุกวิถี
ไม่ยึดถือ สิ่งใด ทุกข์ไม่มี รู้วิธี ปล่อยวาง สร้างจากเมา

อยู่ในโลก หลงโลก เกิดโรคร้าย เพราะงมงาย หลงโลก จึงโศกเศร้า
ตกนรก ทั้งเป็น เล่นกับเงา หลงของเปล่า อยากได้ ไม่จืดจาง
จงหมั่นคิด เสียสละ อย่าสะสม คงได้ชม พระธรรม ความสว่าง
จะได้พบ เดี๋ยวนี้ ที่ปล่อยวาง สิ่งต่างต่าง ทั่วไป ใช่ตัวตน

มีแต่สิ่ง ปรากฏ หมดกิเลส
พ้นจากเหตุ ดีชั่ว ทั่วแห่งหน
พ้นจากทุกข์ ลุกไหม้ ในวังวน
ความหลุดพ้น เป็นสิ่ง มีจริงเอย.

งูพิษอยู่ที่ไหน

ความรู้นั้น มีคุณ หายขุ่นมัว ไม่เกลียดกลัว สิ่งใด ใจวางเฉย
มีสติ ระลึกรู้ อยู่ตามเคย ได้เบิดเผย ความรู้ ดูภายใน
ความรู้สึก มีมา รู้ว่าดับ ไม่ออกรับ ยึดถือ หรือผลักไส
รู้เท่าความ เกิด—ดับ ระงับใจ จะพ้นภัย มีคุณ ไม่วุ่นวาย

เพียรระงับ ดับเหตุ กิเลสหยาบ อันเป็นบาป ภายใน ให้สลาย
ไม่ให้มัน ก่อเรื่อง เคืองระคาย กำจัดนาย โลภโทสะ โมหะมาร
มันเป็นเหมือน งูพิษ ในจิตใจ คอยกัดให้ เกิดทุกข์ ลุกเผาผลาญ
จงต่อสู้ กับศัตรู รู้อาการ ประจัญบาน คอยฆ่า มารภายใน

เจ้างูพิษ โผล่มา อย่าละลด
เห็นปรากฏ รู้ทัน ไม่หวั่นไหว
พิษมันมี มากมาย คล้ายกับไฟ
ระวังใจ ไว้เสมอ อย่าเผลอเทียว

กำหนดรู้ ความเกิด กำเนิดทุกข์ ที่ร้อนลุก ทำใจ ให้แห้งเหี่ยว
รู้ความดับ ทุกข์หาย สบายเจียว รู้เด็ดเดี่ยว อย่างนั้น วิถีธรรม
ถ้าใครเดิน ถูกวิถี มีมรรคผล เห็นประจักษ์ ด้วยตน ผลเลิศล้ำ
มีสติ ปัญญา เป็นผู้นำ ให้พ้นจาก กองกรรม ทั้งชั่วดี

โลกนั้นลุก เป็นไฟ ร้อนเปรี้ยงเปรี้ยง ทั้งมีเชื้อ หล่อเลี้ยง ให้บดบี้
สัตว์เกิดตาย อยู่ในทุกข์ ทุกนาที เพราะไม่มี ปัญญา จะพาตัว

ให้พ้นไป จากไฟ ที่ไหม้ลุก
ไม่มีความ รู้สึก นึกเกรงกลัว
ต่างติดอยู่ ในกรง ของกิเลส
ทั้งสัตว์คน วนเวียน เปลี่ยนประดัง
มีความใคร่ ในกาม ตามเผาลน
อยู่ในข่าย อวิชชา พระยามาร
พระธรรมนั้น ศักดิ์สิทธิ์ ดับพิษร้อน
ความสงบ ในจิต ไม่ติดอะไร
พระธรรมนั้น บริสุทธิ์
มีรุ้งแวว ภายใน
ผู้ที่มอง ภายใน
จงเพียรเพ่ง ให้พบ

ต่างสนุก เพลิดเพลิน เดินย้ิมหวัว
ตามืดมัว ด้วยผ้า หนาบิดบัง
ไม่รู้เหตุ มีมา ทั้งหน้าหลัง
อยู่ในผั้ง โลกีย์ ที่กันดาร
สัตว์บุคคล เวียนว่าย ในสังสาร
คอยก่อการ ความปรุง ให้ยุ่งไป
เป็นยาถอน ถ่ายพิษ ให้จิตใส
ดับพิษไฟ ผ่อนเย็น เพราะเป็นเอง
ผุดผ่องแผ้ว
สุกใสเหน่ง
เห็นได้เอง
สงบเอย.

รู้หนึ่ง เห็นหนึ่ง ไม่หลงหนึ่ง

อันความจริง มีอยู่ ให้รู้เห็น
หลงถือตน ถือตัว มัวหลับตา
แม้จะเรียน ให้จบ ไตรปิฎก
ถึงจะรู้ ความหมาย ในสิ่งใด
ถ้าภายใน ไม่สว่าง
จะคลาดแคล้ว ความจริง
หลงละเมอ เพ้อพล่าม
ไม่มีวัน รู้จริง
การศึกษา หาได้ ในกายจิต
รู้ถูกต้อง มองเห็น คัมภีร์ใน

เรามัวเล่น ของหลอก พอกให้หนา
ไม่รู้ว่า ความจริง นั้นสิ่งใด
จะหยิบยก ความจริง ได้ที่ไหน
ก็มิใช่ ความจริง ทุกสิ่งอัน
กระจ่างแล้ว
ทุกสิ่งสรรพ์
ไปตามกัน
ทุกข์สิ้งใจ
ทั้งถูกผิด มีอยู่ รู้แก้ไข
อ่านจิตใจ ให้สลด หมดราคา

เมื่อจิตใจ เย็นสนิท หมดพิษร้อน ไม่วิ่งว่อน เพราะใจ ไกลตัณหา
ความจืดจาง จากเหยื่อ เบื่อมายา มีวิชชา คุ้มครอง ลอยล่องไป
ตามกระแส องค์มรรค หลักความรู้ เห็นความจริง มีอยู่ ไม่ไปไหน
ยิ่งดูก็ ยิ่งเห็น เกิดดับไป **มีแต่สิ่ง สดใส ในตัวเอง**

จะว่าตัว ก็ไม่ใช่ ใจอย่านึก ในด้านลึก ของใจ ใช่คิดเพ่ง
ความรู้จริง เห็นจริง ไม่กริ่งเกรง รู้ตรงเผง อย่างนี้ หมดที่ไป
จะไปไหน ก็ไม่รอด ต้องทอดทิ้ง เมื่อรู้จริง เห็นแต่ แค่อาศัย
ความรู้จริง แจ้งชัด ตัดอาลัย เห็นกายใจ เป็นกลาง ไม่อ้างอิง

ความรู้สึก เกิดเท่าใด ดับหายหมด
มีปรากฏ ให้รู้ อยู่ทุกสิ่ง
ถ้าผู้ใด จะใคร่ รู้ความจริง
สงบนิ่ง รู้ใจ ไว้เถิดนา

ความมืดมัว จางหาย ในขณะ จะพบพระ ปรากฏ เฉพาะหน้า
ที่เรียกว่า เห็นแจ้ง วิปัสสนา มีดวงตา แจ่มใส ไม่มืดมน
นอกไปจาก รู้ใจ ต้องไหลเรื่อย เที่ยวเรื่อยเปื่อย วุ่นวาย ไม่เห็นหน
จมอยู่ใน ด้านลึก นึกว่าพ้น หลงว่าตน มีสุข สนุกสบาย

ผู้ติดสุข ในฌาน อ่านไม่ออก
กลับไปพอก เอามา น่าใจหาย
เพราะมีความ โง่เขลา เผ้างมงาย
ต้องเวียนว่าย อยู่ในทุกข์ ทุกยุคมา

ทุกสิ่งล้วน เป็นอยู่ ชั่วครู่เดียว **ไปเกาะเกี่ยว ยึดถือ ไว้แน่นหนา**
พิเคราะห์ให้ ประจักษ์ ชัดหน้าตา **จะเห็นว่า สิ่งใด นั้นไม่มี**
มีแต่สิ่ง ผ่องใส ในความว่าง มองเห็นทาง จางจากทุกข์ ถูกวิถี
ไม่มีตัว มีตน พ้นราคี ทั้งชั่วดี ไม่เที่ยงแท้ แปรดับไป

เมื่อรู้หนึ่ง เห็นหนึ่ง ไม่หลงหนึ่ง ได้ที่พึ่ง มั่นคง หมดสงสัย
ไม่มีสิ่ง หม่นหมอง พ้นกองไฟ รู้ที่ใจ เห็นด้วยใจ ใช้ปัญญา
รู้นอกไป จากนี้ ผิดทีนัก ไม่ประจักษ์ แก่ใจ เที่ยวไขว่คว้า
เชื่อตามข่าว เล่าลือ ยึดถือมา มัวหลับตา งมงาย ว่ายเวียนวน

สงบรู้ อยู่นึงนึง ไม่วึงวุ่น
ความสงบ มีคุณ วิบูลย์ผล
ผลที่ไหน ผลที่ใจ ไม่ร้อนรน
ผลที่พ้น จากขันธ์ บัญจมาร

มารเจ้ากล แปลงกาย ย้ายกำเนิด ให้เวียนเกิด เวียนตาย ในสงสาร
ความลำบาก ยากแค้น แสนกันดาร ควรเราท่าน ตรองดู ให้รู้ความ
อยู่ในโลก มานาน วานคิดดู จงรอบรู้ ในอุบาย หมั่นไต่ถาม
จงกำหนด รู้กฎ ของรูปนาม พยายาม ตรองดู รู้กายใจ

เมื่อรู้แล้ว เลิกอยากรู้ ดูความจริง เห็นทุกสิ่ง ปรากฏ หมดสงสัย
ทั้งสังขาร ด้านนอก และด้านใน ปล่อยวางไป อย่างเดียว ไม่เหลียวแล

มีแต่ความ เปล่าว่าง อย่างหมดจด
มีปรากฏ ทั่วไป ในกระแส
เป็นสิ่งที่ ไม่มี ความผันแปร
สิ่งที่แท้ มีจริง เป็นสิ่งเดียว

จงกำหนด รู้ว่าง ปล่อยวางทุกข์ ทั้งความสุข ปล่อยไป ไม่แลเหลียว
ได้ที่พึ่ง อุ่นใจ สบายเทียว ไม่เกาะเกี่ยว รักชัง สิ่งทั้งปวง
อันความว่าง อย่างนี้ มีจุดหมาย ไม่เกิดตาย พ้นทุกข์ สุขใหญ่หลวง
ไม่มีกิเลส หมดเหตุ เครื่องล่อลวง ทุกข์ทั้งปวง ดับไป ใจว่างเอย.

รู้ยืนตัวไม่กลัวทุกข์

ชาวพุทธที่ แท้นั้น ท่านหยุดนึง ไม่เที่ยววิ่ง ตามอารมณ์ จมสังขาร
มีความรู้ คู่กับจิต ชนิดญาณ รู้อาการ เกิดดับ สลับกัน
มารแอบแฝง แต่งกล ให้คนหลง ผู้ประสงค์ จะพ้น จากกลขันธ์
กำจัดมาร ในจิต ที่ติดพัน จงคอยกั้น ด้วยสติ อย่าตริไป

จะละได้ ด้วยปัญญา หนาท่านเอ๋ย
ละความเคย ยั่วเย้า เหล่าความใคร่
พิษมันมี ร้อนมาก กว่าร้อนไฟ
ร้อนอะไร ไม่เท่า อย่าเมากาม

กามมีรส กล่อมกล้ม รุมรึงรัด ผูกมัดสัตว์ ให้หลง น่าเกรงขาม
จะพ้นได้ ต้องอุตส่าห์ พยายาม ดำเนินตาม อริยมรรค เป็นหลักตรง
กำจัดมาร ภายใน ไกลกิเลส รู้จักเหตุ ดีชั่ว อย่ามัวหลง
เหล่าสังขาร มารลวง ให้ติดกรง มัวพะวง หลงใหล ไม่ได้การ

มีความรู้ ยืนตัว ไม่กลัวทุกข์
ทั้งความสุข รู้เท่า ใช่แก่นสาร
ไม่หลงขันธ์ มารลวง พ้นบ่วงมาร
เพราะสันดาน บริสุทธิ์ พุทธเกิดมี

พระพุทธะ ผู้รู้ คู่กับจิต ท่านบัณฑิต ผู้รู้ อยู่ที่นี่
รู้นอกไป จากใจ ไม่เข้าที รู้ตรงที่ จิตนั้น พ้นมารเอย.

กระท่อมน้อย

กระท่อมน้อย ลอยเลื่อน บนเงื้อมผา สร้างไว้บน ก้อนศิลา ได้อาศัย
ผู้ที่เข้า นั่งนอน พักผ่อนใจ ไม่ต้องยุ่ง ปรุงอะไร ใจเยือกเย็น
เห็นแต่สิ่ง ธรรมชาติ อันปรากฏ ล้วนเป็นบท เรียนรู้ ได้ดูเล่น
ทั้งคนสัตว์ มีทุกข์ ลุกลำเค็ญ เที่ยววิ่งเต้น หาเหยื่อ น่าเบื่อจริง

สัตว์มันหา เลี้ยงท้อง ตามต้องการ ไม่ทะยาน อยากได้ ในทุกสิ่ง
ใจของคน วุ่นวาย คล้ายกับลิง ทุกข์จึงสิง อยู่ร่ำไป ให้เกิดตาย
ทำไฉน จะพ้น กลสังขาร
กิเลสมาร ผูกมัด สัตว์ทั้งหลาย
ต่างเกิดดับ ยับยาก ลำบากกาย
เพราะมารร้าย ก่อการ ในด้านใน
ถ้าสัตว์เผลอ เพ้อตาม หลงความอยาก มีทุกข์มาก ร้อนแย่ แก้ไม่ไหว
ถ้าอยากน้อย ทุกข์น้อย ค่อยเบาใจ อยากดับไป พ้นทุกข์ ทุกนาที
ไม่เที่ยวแส่ อยากได้ สบายนัก ทั้งไม่รัก ไม่ชัง หวังพึ่งผี
บีศาจร้าย ไม่กล้า มาราวี เพราะเหตุมี อาวุธ หยุดรู้ทัน
รู้กลของ สังขาร ในด้านลึก
เพราะข้าศึก ภายใน มีหลายชั้น
พอโผล่รู้ ดูง่าย ทำลายมัน
เครื่องกีดกัน ทุกชนิด ไม่ติดใจ
ทั้งดีชั่ว ปล่อยได้ สบายดี ชีวิตนี้ จะพ้นทุกข์ ทุกสมัย
เพียงแต่ดับ ความอยาก ให้จากไป มีกำไร งดงาม ในความเย็น

อันความเย็น สิ่งนี้ รู้ที่จิต
จะถูกผิด ควรดู ให้รู้เห็น
ให้ตนเอง หายเขลา ใครเขาเกณฑ์
ถกเถียงเล่น ไปไย ให้บ่วยการ

อ้างแต่สิ่ง ภายนอก ที่บอกไว้ ไม่เข้าใจ ความหมาย เลยตายด้าน
อยู่ในกรง กิเลส เหตุบันดาล ให้เราท่าน งมงาย ไม่เห็นธรรม
อันความจริง เป็นสิ่ง ที่สูงสุด
เมื่อใจหยุด จึงจะพบ พระธรรมขำ
เป็นสภาพ ความจริง มีประจำ
คนเราคลำ กันไม่พบ เลยลบเลือน

มัวไปแปล ความหมาย สิ่งภายนอก ไม่ซักฟอก ภายใน ให้ได้เงื่อน
ความเหลวไหล ใจแส่ เที่ยวแชเชือน หลงเลื่อนเปื้อน เกิดตาย ว่ายเวียนวน

จงได้แก้ ความยุ่ง อย่าฟุ้งซ่าน
จงจัดการ เพียรละ อกุศล
การอบรม ต้องมี ความอดทน
ไม่กังวล กับสิ่งใด รู้ใจกาย

ให้รู้ชัด ในหลัก ประจักษ์แจ้ง อันส่องแสง ภายใน ดังไฟฉาย
ทำลายความ มืดมัว ให้มลาย จะพ้นจาก เกิดตาย ในโลกีย์

สัตว์เกิดตาย อยู่ในกรง เพราะหลงเหยื่อ
ผู้ที่เบื่อ รู้สัจจ์ ได้ขัดสี
กำจัดสิ่ง ห่อหุ้ม ในอินทรีย์
รู้ท่วงที มายา ผ้าปิดบัง

เมื่อเพิกได้ ใจว่าง สว่างวับ สังขารดับ เย็นจิต หมดคิดหวัง
เห็นตามกฎ จริงจิต อนิจจัง ทั้งทุกขัง อนัตตา ไม่อาลัย

ผู้ที่มี ดวงตา เครื่องรู้เห็น
ในกฎเกณฑ์ รู้ชัด ตัดสงสัย
พระธรรมนี้ มีอยู่ ไม่ใกล้ไกล
ใครมีตา ภายใน รู้ได้เอง

จงพิสูจน์ ให้รู้ อย่าดูดาย จะพบสิ่ง ไม่ตาย สบายเขลง
กายวิเวก จิตวิเวก เอกวังเวง การเพียรเพ่ง ภายใน ไม่งมงาย
รู้กายจิต ด้วยญาณ อันกำหนด รู้แยะแยก ตามกฎ กำหนดหมาย
ไม่ยึดถือ สิ่งใด ทั้งใจกาย ความโง่หาย ด้วยมี ปรีชาญาณ
ความรู้จริง เห็นจริง สิ่งประเสริฐ พ้นจากเกิด จากตาย ในสงสาร
เดินตามพระ เอาชนะ กิเลสมาร จะบรรลุ พระนิพพาน ทุกกาลเอย.

พระเรียกให้หยุด

การก้าวหน้า ในด้านธรรม นำชีวิต พ้นจากความ มืดมิด ผลิตผล
จะมีความ สุขใจ ไม่ร้อนรน เพียรละ อกุศล กลมายา
ชำระล้าง จิตใจ ให้สะอาด ทั้งฉลาด รู้เท่า เหล่าตัณหา
ปลงให้เห็น กายจิต อนิจจา เป็นเครื่องฆ่า ศัตรู พวกหมู่มาร
มารมีกล มายา ทีท่ามาก ลวงให้อยาก ได้สุข ถูกทุกข์ผลาญ
มันมีความ ยักย้าย หลายประการ ให้หลงพล่าน ติดสุข ทุกข์ทับใจ

ทุกข์มีตาม ธรรมชาติ มิใช่หรือ
ไปยึดถือ เบื้นของตัว มัวหลงใหล
มัวหลงรัก หลงชัง คลั้งตามไป
ก็เมื่อใด จึงจะนึก รู้สึกตน

สัตว์เกิดตาย อยู่ในภพ ไม่จบสิ้น หลงดื่มกิน แต่เหยื่อ ทุกแห่งหน
อยากได้สุข ในกาม ตามเผาลน มีกังวล อยากได้เหยื่อ ไม่เบื่อเลย
ถ้าถูกพราก ออกไป เสียดายนัก จะหลงรัก ไปไย สหายเอ๋ย
เหมือนฝูงโค กินหญ้า หน้าไม่เงย กลับเมินเฉย ต่อธรรม เครื่องนำทาง
ต้องติดอยู่ ในกรง น่าสงสาร กิเลสมาร มีอำนาจ คอยขัดขวาง
พวกคนเขลา เมาโลก จนตาฟาง ใจกระด้าง ดื้อดึง ไม่ยอมไป

พระตรัสเรียก เท่าไร ไม่ยอมหยุด
อุตลุด ชิงกัน เสียงหวั่นไหว
โลกเอ๋ยโลก ลุกแดง เป็นแสงไฟ
เผากันไหม้ อยู่ในทุกข์ ลุกร้อนแรง

เชิญตื่นเถิด หญิงชาย สหายเอ๋ย อย่ามัวเฉย มีจิต คิดหน่ายแหนง
จงเบิดหีบ กายใจ ไขออกแจง ให้รู้แจ้ง ความจริง สิ่งพุทธธรรม
ถ้าใครพบ สิ่งนี้ ได้ที่พึ่ง บรรลุถึง ความจริง สิ่งเลิศล้ำ
เป็นสิ่งพ้น จากโลก โอฆเรือนจำ หยุดเต้นรำ กันเสียที ดีไหมเอย.

ดอกไม้บาน

รู้โผล่ดับ โผล่ดับ กำกับไว้
ใจรู้ใจ ไม่เกี่ยวเกาะ เฉพาะหน้า
เกิดที่ไหน ดับที่นั่น ทั้งนั้นนา
อย่าหลงว่า เกิดตาย นั้นไกลกัน

เกิดกับตาย มีอยู่ ให้รู้เห็น ผู้ที่ดู ไม่เป็น ไม่เห็นขันธ์
ผู้ดูเป็น จะมองเห็น ทุกสิ่งอัน ไม่ยึดมั่น ปล่อยไป สบายดี
เมื่อปล่อยได้ ใจว่าง สว่างวับ ความทุกข์ดับ แจ้งใจ ในวิถี
พระพุทธรรม มีประจำ ในอินทรีย์ ทั้งไม่หนี ไม่สู้ อยู่ภายใน

ไม่รับรู้ อะไร จิตใจว่าง
เห็นแนวทาง ถูกตรง หมดสงสัย
ความปลอดโปร่ง โล่งโถง ว่างเปล่าไป
พ้นจากไฟ แผดเผา เบาสบาย

สบายแท้ มีแน่ พระธรรมนี้ ความสงบมี ปรากฏ ไม่ขาดสาย
ความรู้จริง เห็นจริง สิ่งไม่ตาย เป็นจุดปลาย ของมนุษย์ ปุถุชน
คนทั้งหลาย หมายถึง พึ่งไตรรัตน์ พระองค์ตรัส ให้ละ อกุศล
ล้างสันดาน ให้สะอาด ปราศตัวตน ท่านจะยล สันติธรรม อันล้ำรส
ผู้มีเพียร ศึกษา ค้นหาตัว จะรู้ทั่ว ความจริง สิ่งปรากฏ
ท่านวิญญู รู้เท่า เหล่าสมมติ ดอกไม้สด เบิกบาน ชูก้านใบ
จะเป็นดอก อะไร ไม่มีชื่อ ไม่ยึดถือ จึงจะเห็น เช่นกล่าวไข
เพราะดอกไม้ มันบาน ในด้านใน จะบานได้ อย่างไร รู้ได้เอง

ผู้ที่รู้ ความจริง ยิ่งเบิกบาน
รู้ด้วยญาณ ใช่ว่า ใช้ตาเพ่ง
พระพุทโธ โผล่รู้ ดูวังเวง
มีแต่สิ่ง เป็นเอง ปรากฏเอย.

หลุดพ้นตรงไหน

ผู้ที่มี ตาเนื้อ เยื่อห่อหุ้ม เป็นเหมือนหลุม ที่เขา เอาศพใส่
ต้องถูกเผา ทั้งเป็น ว่าเย็นใจ ผีหลอกให้ กลับรัก โง่ดักดาน

ทุกทวาร ในอินทรีย์ ถูกผีหลอก
ผีข้างนอก หลอกใจ ให้พุ่งซ่าน
ผีข้างใน เผาใจ ให้เดือดดาล
บีศาจมาร ลวงล่อ ให้พอใจ

ผู้ที่มี ดวงตา ผ่าค่อยจาง เพราะได้หมั่น ชะล้าง ให้แจ่มใส
ได้มองเห็น ความจริง สิ่งทั่วไป ทั้งนอกใน เหมือนกัน เป็นอันเดียว
มีแต่ความ ว่างเปล่า ไร้เจ้าของ ไม่เกี่ยวข้อง รู้แน่ ไม่แลเหลียว
มีแต่ความ หลั่งไหล ไปตามเกลียว ไม่เกาะเกี่ยว ติดตัง หวังอะไร
ความสว่าง ภายใน ที่เกิดมี เห็นสิ่งที่ ผันแปร ไม่แก้ไข
ปล่อยไปตาม ธรรมดา ไม่อาลัย **ไม่อยากได้ สิ่งใด ใจสบาย**
ทั้งไม่หวง ไม่ห้าม ตามแต่เรื่อง ไม่หลงรัก โกรธเคือง สิ่งทั้งหลาย
สละรูป สละนาม ความเกิดตาย ไม่เสียดาย ภพชาติ ปราชญ์นิยม
ไม่มีเรื่อง อะไร ใจวางเฉย ทุกสิ่งเลย ดับไป ไม่ผสม
จิตสงบ รู้เท่า เหล่าอารมณ์ มีอุดม คติธรรม ประจำใจ
จะรู้อะไร ก็รู้ อยู่ว่างว่าง ความสว่าง อาบรด ใจสดใส
รู้อะไร ก็รู้ หมดผู้ไป ทั้งผู้ดู ภายใน ก็ไม่มี
เมื่อผู้ดู ผู้รู้ นั่นดับไป มีแต่ความ แจ่มใส อันคงที่
ไม่มีความ เปลี่ยนแปลง แต่งชั่วดี ความหลุดพ้น ตรงนี้ หมดที่ไป
เป็นการดับ สิ้นเชื้อ ไม่เหลือหลอ ไม่หลงก่อ ภพชาติ ขาดอนุสัย
เหมือนไฟดับ สิ้นเชื้อ หมดเยื่อใย ไม่ไปเกิด ที่ใด ไฟดับลง
อันการดับ เชื้อไฟ ในรูปนาม ผู้รู้ความ จะดับได้ ไม่ใหลหลง
รู้ปล่อยวาง เห็นชัด ตัดทางตรง ผู้ประสงค์ เห็นชัด หัดปล่อยเอย.

ผั่นในผั่น

รู้อะไร ไม่รู้ อยู่คงที่ พวกภูตผี บีศาจ มันอาจหาญ
มันมีกล มากมาย หลายประการ กิเลสมาร ล่อลวง ในดวงใจ
ทั้งความรัก ความชัง ดังไฟลุก มันคอยปลุก ให้จิต เที่ยวคิดไหว
เครื่องกระทบ ทุกชนิด เป็นพิษไฟ ยึดถือไว้ จึงร้อน รีบสอนตัว
เครื่องกระทบ ทั่วไป ทั้งในนอก จงชักฟอก ให้รู้ ดูให้ทั่ว
อย่าตรองหยาบ ทายคาด ประมาทมัว มันจะคั่ว เคี่ยวคน ลงวนวง
จงตรองให้ แจ้งใจ ดังนอนตื่น ความเมื่อคืน ที่ผั่น นั้นความหลง
จะยืนเดิน นอนนั่ง ผั่นทั้งคง แล้วผั่นส่ง ลงในผั่น นั้นอีกที
ที่คิดไป ข้างหน้า นั้นก็ผั่น ทั้งใน บัจจุบัน ผั่นอยู่นี่
แต่เมื่อก่อน ก็ผั่น พันทวี ทั้งชั่วดี ผั่นได้ ตั้งใจพึง

รู้สึกตื่น ยืนรู้ ดูความผั่น
รู้เท่าขันธ์ เกิด-ดับ กับที่ตั้ง
เกิดที่ไหน ดับที่นั่น หมั่นระวัง
ผิดพลาดพลั้ง จงกำหนด รู้บทใน

ความไหลเรื่อย เฉื่อยชา เป็นโมหะ ทั้งราคะ ปฏิฆะ อนุสัย
มันมีเชื้อ เจืออยู่ ตรวจดูไป ทั้งเชื้อใหม่ เชื้อเก่า เข้าระคน
จงทำลาย เชื้อไฟ ทั้งใหม่เก่า ไม่ให้เผา จิตใจ ใช้เหตุผล
ประกอบเหตุ ผ่ายดี มีแยบยล จงตั้งต้น ค้นคว้า อย่านอนใจ
เมื่อมีเครื่อง กระทบ สงบรู้ ได้ต่อสู้ รู้ทัน ไม่หวั่นไหว
ทั้งดีชั่ว ยั่วจิต ชนิดใด วางเฉยได้ ทันที เป็นดีครัน

ใจรู้ใจ ไว้ก่อน ผ่อนระงับ
ไม่ออกรับ สิ่งใด ไม่ใผ่ผั่น
เมื่อมีเครื่อง กระทบ ก็หลบทัน
ปล่อยวางขันธ์ เฉพาะหน้า ทุกท่าไป

ถ้ามีสิ่ง แอบแฝง ปรุงแต่งจิต จงพินิจ ตรวจตรา อย่าทำไก่
มีเครื่องลวง หลายชั้น คอยบั่นใจ ทั้งนอกใน รู้เท่า เหล่ามายา
มีความรู้ ประจำ นำสอดส่อง ให้เห็นกอง ทุกขสัจจ์ ตัดโมหา
สมุทัย ทั้งฝ่าย นิโรธา ทั้งมรรคา แปดนั้น หมั่นรู้เอย.

เพื่อนสนิท

บางวัน ฉันเบื่อหน่าย เครื่องกระทบ ไม่อยากพบ กับใคร ให้ขมขื่น
อยู่คนเดียว แสนสบาย ทั้งวันคืน ความแช่มชื่น และสงบ มีครบครัน
เพื่อนของฉัน หมั่นบอก ให้รู้จิต ประกอบกิจ ภายใน ให้รู้ขันธ์
ที่เปลี่ยนแปลง เกิด–ดับ กำกับกัน เพื่อนของฉัน เผ้าแถลง ให้แจ้งใจ

บางวัน ฉันซึมเซา หงอยเหงาจิต เพื่อนสะกิด คอยเตือน เอื้อนปราศรัย
ต้องให้จิต เยือกเย็น มองเห็นภัย จงหมั่นใช้ ปัญญา คอยผ่าพ้น
ฉันฟังคำ ตักเตือน ของเพื่อนรัก รู้ในหลัก ความจริง สิ่งแปรผัน
ค่อยเสื่อมคลาย หายเขลา รู้เท่าทัน ปล่อยวางขันธ์ ทันที มีความเย็น

ไม่มีเรื่อง อะไร จิตใจว่าง สิ่งต่างต่าง ดับไป ไม่หมายเห็น
มีแต่ความ สว่าง อย่างชัดเจน ไม่กะเกณฑ์ เห็นได้ ใช่ตาดู
ความเห็นแจ้ง ประจักษ์ ในหลักธรรม มีประจำ ภายใน ไม่รับรู้
จงได้ไข กุญแจ เปิดประตู ท่านวิญญู รู้ขันธ์ อยู่ด้านใน

ขันธ์เป็นของ ใครเล่า สหายเอ๋ย
จงเฉลย ให้ตู รู้กล่าวไข
ไม่ใช่รู้ ตามสัญญา อย่านึกไป
รู้นี้ใน สัญญา ลืมตายล

เมื่อหมดคน มีแต่ขันธ์ ของผันแปร
ลอยไปตาม กระแส ความหลุดพ้น
ขันธ์ไม่ใช่ ของใคร ใช่ตัวคน
พ้นกังวล เกิดตาย ในโลกา

ฉันมีเพื่อน เตือนใจ ในชีวิต
เพื่อนของฉัน นั้นหรือ คือปัญญา
เพื่อนของฉัน รู้รอบ ทั้งชอบผิด
มีความรู้ โดดเดี่ยว และเชี่ยวชาญ
ฉันต้องหมั่น เสพคบ สงบไว้
เห็นทุกสิ่ง ทั่วไป ไม่ยั้งยืน
ความปล่อยวาง กายใจ ได้หน้ามรรค
ทั้งตัวเรา ตัวเขา ถูกเผาไฟ

บอกให้รู้ ถูกผิด คิดศึกษา
มีดวงตา คมคาย ทำลายมาร
กระทำกิจ ทุกเวลา ด้วยกล้าหาญ
คอยจัดการ บ้องกัน ทั้งวันคืน
รักษาใจ ให้รู้ เบิ่นผู้ตื่น
ไม่ฝ่าฝืน ธรรมดา ไม่อาลัย
พระไตรลักษณ์ ปรากฏ หมดสงสัย
ทุกข์ดับไป สิ้นสุด วิมุติเอย.

บัวเหนือน้ำ

เมื่ออ่านออก นอกใน ได้ร่องรอย
ล้วนเพชรพลอย เหลี่ยมพราย ในจิตว่าง
ความรู้รวม ตัวหยุด สุดสายกลาง
จิตสว่าง แจ่มใส ไม่มืดมัว

ขณะจิต ว่างว่าง วางเฉยอยู่
มองเห็นสิ่ง กายใจ มิใช่ตัว
เป็นดอกบัว เหนือน้ำ งามสดใส
โผล่พ้นน้ำ ชูก้าน พ้นมารลวง

มีความรู้ ชัดใจ ไม่ดีชั่ว
ความรู้ทั่ว เท็จจริง สิ่งทั้งปวง
มีจิตใจ เบิกบาน ปานบัวหลวง
ผู้มีดวง หทัย ผ่องใสเอย.

รู้จิตว่าง

รู้อะไร ก็ไม่สู้ รู้จิตว่าง
จิตใจว่าง อย่างนี้ มีแยบคาย
รู้จิตว่าง อย่างนี้ มีเหตุผล
ปล่อยวางได้ ไม่วุ่นวาย ใจเบิกบาน

เป็นแนวทาง ดับทุกข์ ถูกจุดหมาย
ได้ทำลาย ตัณหา อุปาทาน
ไม่หลงกล มายา หน้าสังขาร
กิเลสมาร ไม่กล้า มาราวี

รู้จิตว่าง อย่างยิ่ง ไม่วิ่งวุ่น
เข้าถึงคุณ ธรรมเลิศ เบิ่ดวิถี
ความรู้แจ้ง เห็นจริง สิ่งไม่มี
ผ่าธุลี ดับไป ใจว่างเอย.

สมมุติ บัง วิมุติ

ในเรือนทุกข์ ลุกไหม้ ไฟทั่วภพ ใครจะลบ พระไตรลักษณ์ ยักโวหาร
ไม่เชื่อพระ ละก็หลง อยู่ดงมาร พระองค์ท่าน ยอดมนุษย์ พระพุทโธ
พวกมนุษย์ สุดสิ้น ในดินแดน เที่ยววิ่งแล่น หลงกาม เพราะความโง่
ไม่เชื่อพระ มหา กรุณิโก หยิ่งยะโส งมงาย ว่ายเวียนวน
ความมืดมัว ภายใน ไม่รู้ขันธ์ มันบีดกั้น กันใจ ให้ฉงน
เห็นเงาทั้ง ใกล้ไกล หมายว่าตน เกิดสับสน หลงเห็น เป็นรูปนาม

พระจึงว่า อวิชชา ปัจจยา
สังขารา มีครบ ในภพสาม
แล้วดับไป ไม่มี ชีเนื้อความ
จงทราบตาม พระบอก ไม่หลอกลวง

สัจจธรรม ปรากฏ หมดคนสัตว์ พระองค์ตรัส บอกไว้ มิใช่หวง
เพื่อให้ ปุถุชน คนทั้งปวง พ้นจากห้วง เกิดตาย ในโลกา
ให้พวกเรา เฝ้าเรียน เพียรรู้ใจ อย่าหลงใหล จงสละ ละตัณหา
รู้เหตุผล ยลธรรม ตามพุทธา มีวิชชา รู้ทั่ว ไม่มัวมน
ท่านจึงว่า อนัตตา หาที่ใจ ไม่ใช่ใคร ไม่ใช่เรา อย่าเดาด้น
มันลึกลับ หลายนัย เป็นไกกล เพราะตั้งต้น อวิชชา พาแชเชือน

อวิชชา แปลว่าโง่ ว่าไม่รู้
เพลิดเพลินอยู่ ในทาง กลางบ่าเถื่อน
บีศาจบ่า พาให้เห็น เป็นบ้านเรือน
หลงว่าเพื่อน สัตว์คน ถูกลนไฟ

ครั้นอรุณ รุ่งเช้า จึงเห็นชัด ว่าคนสัตว์ น้องพี่ หามีไม่
เห็นสี่สัจจ์ ชัดแจ้ง ในกายใจ คือทุกข์ สมุทัย นิโรธมรรค

ถ้าความรู้ ไม่กระจ่าง สี่อย่างนี้ จะถูกผี ล่อลวง คอยหน่วงหนัก
อย่ามัวเพลิน จงเจริญ พระไตรลักษณ์ ให้ประจักษ์ แจ่มแจ้ง อย่าแคลงใจ

ใช้วิธี หนามยอก เอาหนามบ่ง
กำหนดปลง รู้ทุกข์ อย่าผลักไส
เพราะสังขาร เป็นทุกข์ ลุกเป็นไฟ
เรือนไฟไหม้ ช่วงโชติ จงโปรดมอง

เห็นทุกข์อยู่ ตรงหน้า ไม่ควักเอา เรือนเปล่าเปล่า ไฟไหม้ ไร้เจ้าของ
สมมุติเป็น เรือนบ้าน วิญญาณครอง รูปนามต้อง แตกดับ ยับมลาย

การปล่อยวาง รูปนาม หมดความเกิด
เพียรปล่อยเถิด ทุกข์หนัก จักเสื่อมหาย

ปล่อยทุกข์สุข ทั่วไป ในใจกาย
จะพ้นจาก เกิดตาย ไม่เวียนวน

เมื่อรู้ทุกข์ เห็นทุกข์ อยากสุขดับ ตื่นจากหลับ รู้ชัด ตัดเหตุผล
คือรู้ทุกข์ สมุทัย ใช่ตัวตน ไม่หลงกล รูปนาม รู้ความจริง

รู้ความจริง ชัดใจ ไม่ยึดถือ
มีแต่ชื่อ สมมุติหมาย ว่าชายหญิง
สิ่งสมมุติ บังวิมุติ สุดอ้างอิง
เห็นทุกสิ่ง ปรมัตถ์ สัจจธรรม

จงดูใน ส่วนลึก อย่านึกไป จะพบพระ ภายใน อุปถัมภ์
พระไม่มี ตัวตน อย่าหลงคลำ พระประจำ อยู่ที่ ไม่มีอะไร

ไม่มีสิ่ง ปรากฏ หมดความหมาย
แสงเดือนฉาย ส่องทาง สว่างไสว
ธรรมสภาพ สดชื่น ตื่นภายใน
พระในใจ ใครเห็น เยือกเย็นเอย

ชนกลุ่มน้อย

รูปเป็นรัง โรคร้าย กายอสุภ
มีความรัก หมักดอง ว่าของตัว
ผีทั้งเป็น เต้นรำ น่าขำนัก
ตาอยากดู หูอยากฟัง คลั่งกันไป
จะเอาอะไร ที่ไหน ก็ไม่รู้
เที่ยววุ่นวาย ส่ายหา ตาเป็นมัน
แม้พูดไป ไหนจะรู้ ต้องสู้นึง
ทั้งชั่วดี มีจน วนกันไป
มีสืบต่อ ล่อลาม ความสับสน
ทั้งรักโกรธ โหดร้าย ใจเมามัว
โลกจึงลุก เป็นไฟ ไหม้เปรี้ยงเปรี้ยง
เพราะโลกมี แต่มนุษย์ ปุถุชน
มีบุคคล กลุ่มน้อย ลอยจากหมู่
สละกาม ห้ามใจ ไม่พัวพัน
ฉันได้ฟัง คำเตือน ไม่เชือนเฉย
เพื่อรู้แจ้ง ความจริง สิ่งทั้งปวง
รู้จักแก้ แผลร้าย ในกายเน่า
เห็นรูปนาม เป็นทุกข์ ลุกร้อนรน
ทำลาย อวิชชา ให้หมดไป
จะรอเกิด กันใหม่ ไม่เข้าที
ไม่อาลัย นางยักษ์ เครื่องหมักดอง
เห็นสัตว์คน เกลื่อนกล่น ในหนทาง
พ้นทิวเขา เงาโลก อันลี้ลับ
หมดที่หมาย ใจรู้ ดูอมร

เราหลงรูป ผีได้ เพราะใจชั่ว
หลงเกลียดกลัว ผีเน่า ที่เผาไฟ
มันคอยยัก ย้ายท่า หาหยุดไม่
จมูกลิ้น กายใจ ไหวตามกัน
ต่างเที่ยวอยู่ เพลิดเพลิน ดูเหินหัน
โอ้เพื่อนกัน มีแต่ทุกข์ ลุกเป็นไฟ
เห็นเขาวิ่ง กันนัก ออกขวักไขว่
ไม่มีใคร รู้สึก สำนึกตัว
ต่างถือตัว ถือตน น่าเวียนหัว
หลงทำชั่ว ทำดี มีระคน
จะหลีกเลี่ยง ไปไหน ก็ไม่พ้น
จึงร้อนรน วุ่นวาย เกิดตายกัน
ออกมาอยู่ ตามสบาย ไม่ใฝ่ฝัน
ธรรมะนั้น คอยบอก ไม่หลอกลวง
รีบเปิดเผย พระธรรม อันใหญ่หลวง
พ้นจากห้วง เกิดตาย ไม่ว่ายวน
ได้ขัดเกลา เพียรละ อกุศล
รู้เหตุผล ปล่อยไป ไม่ใยดี
ต้องมั่นใจ ให้พ้น ในชาตินี้
อย่ารอรี รีบรัด หัดปล่อยวาง
ลอยละล่อง ออกไป สู่ความว่าง
เหมือนนกน้อย ลอยคว้าง กลางอัมพร
แสงจันทร์จับ เด่นชัด ประภัสสร
โลกอุดร ปรากฏ หมดหมายเอย

เบิ่ดมิด บิ่ดสว่าง

ต้องพลิกเหลี่ยม เทียมเท็จ รู้เหตุผล มันมีกล ซับซ้อน นอนนิ่งเฉย
เมื่อมีเครื่อง กระทบ พบตามเคย เจ้ามารเอ๋ย โผล่หน้า มาทำไม
ข้ามีความ สบาย จิตใจว่าง เจ้าเข้ามา กีดขวาง ให้หวั่นไหว
ข้าจะต้อง ไล่ขับ ให้ดับไป ไม่หลงใหล กลกาม อย่าตามกวน
ข้ารู้รส ดีชั่ว เครื่องยั่วเย้า ไม่หลงรัก ของเน่า ว่าหอมหวน
เจ้ามีกล มากมาย หลายซบวน ข้าสอบสวน รู้ความ ไม่ตามไป

สิ่งที่เจ้า เป็นหลอก บอกแสนสุข
ข้ามองเห็น เป็นทุกข์ ลุกเผาไหม้
ใครจะไป นิยม ชมกองไฟ
จงอย่าได้ ว่าวอน เหมือนก่อนมา
ข้าหลงเชื่อ มานาน หลายล้านปี อยากได้นั่น ได้นี่ เที่ยวหันหา
มาบัดนี้ เห็นเหยื่อ เบื่อระอา ได้ลืมตา อ่านดู รู้กายใจ

พอเห็นมาร โผล่มา อย่าออกรับ
เอาขอสับ ตรงหน้า ไม่ปราศรัย
มันเกิดดับ ลับล่อ ให้พอใจ
สู้กันไว้ ร่ำไป เลิกไม่มี

ถึงไม่ได้ เด็ดขาด ตามอย่างพระ เอาชนะ ดับไฟ ที่ร้อนจี๋
เมื่อถึงคราว ปล่อยได้ ในทันที รู้อย่างนี้ มีคุณ ไม่วุ่นวาย
เพียรเพื่อพ้น ดีกว่า เวลานี้ พระธรรมมี ดีแท้ ไม่สูญหาย
เดินตามพระ พ้นไป ไม่เกิดตาย เจ้ามารร้าย ไม่กล้า มาราวี

รู้อะไร ก็ไม่สู้ รู้ใจว่าง มองเห็นทาง สร่างทุกข์ สบสุขี
ต้องรู้ไว้ เสมอ เผลอไม่มี รู้อย่างนี้ ใจว่าง ปล่อยวางไป
เมื่อมีเรื่อง อะไร ใจไม่แปลก หมั่นจำแนก แยกจิต ที่คิดไหว
จิตตั้งมั่น รู้ชัดธ์ ไม่หวั่นใจ คิดดับไป รู้เหตุ สังเกตการณ์

จิตรู้จิต แจ่มใส ไกลกิเลส รู้จักเหตุ ดีชั่ว ตัวสังขาร
จิตสงบ รบสู้ พวกหมู่มาร มีมาผ่าน ล้วนดับ ระงับลง

โลกเป็นทุกข์ ร้อนลุก ทุกสมัย
ผู้ที่ไร้ ปัญญา ไม่ประสงค์
จะเข้าถึง รัตนตรัย ให้ถูกองค์
พากันหลง ของหลอก ไม่ออกไป

ผู้ที่รู้ ความจริง สิ่งเทียมเท็จ พวกกิเลส มันกลัว ไม่เข้าใกล้
ผู้ที่มี ดวงตา ลุกเป็นไฟ มองอะไร นอกใน ใช้ปัญญา
ปัญหามี ย่อย่อ เป็นข้อคิด ให้ญาติมิตร คิดดู คู่ปัญหา
คือเปิดมิด ปิดสว่าง อย่างไรนา ผู้ศึกษา จงแถลง ให้แจ้งใจ
เป็นปัญหา ของชีวิต จงคิดดู ให้รอบรู้ เท็จจริง เป็นไฉน
อันความมืด ความสว่าง นั้นอย่างไร จงชี้ให้ ชัดเจน เห็นความจริง
ถ้าผู้ใด จะใคร่ รู้ปัญหา ลองหลับตา แล้วนั่ง อยู่นึงนึง
ปิดอารมณ์ ข่มใจ ไม่ไหวติง จะพบสิ่ง คำตอบ รอบรู้เอย.

เห็นความว่าง

อันการกิน ด้วยตัณหา ช่างน่าเบื่อ อยากได้เหยื่อ เปลี่ยนใหม่ ให้สมหมาย
กินอย่างพระ เอาชนะ ใจสบาย ไม่วุ่นวาย หาเหยื่อ เพื่อตัวตน
การอบรม จิตใจ ได้ประโยชน์ ดับทุกข์โทษ ภายใน ได้เห็นผล
หมั่นปล่อยวาง จางคลาย ไม่กังวล ไม่ดิ้นรน เร่าร้อน เหมือนก่อนมา
ปฏิบัติ อย่างนี้ มีจุดหมาย ไม่งมงาย หลงทำ ตามโมหา
เพียรเจริญ กรรมฐาน วิปัสสนา เกิดดวงตา เห็นธรรม ประจำใจ

เห็นความว่าง อย่างน่าเกลียด ละเอียดแล้ว
จักพบแก้ว "ศูนยตา" อย่าสงสัย
เห็นความว่าง อย่างน่ารัก สมัครใจ
จักห่างไกล "ศูนยตา" หนาท่านเอย.

ตาในนั้นคมกริบ

ความโลภ มีโทษมาก
สมบัติ ทั้งเงินทอง
ทั้งมี ความตระหนี่
ถ้าใคร พูดเยินยอ
ไม่ยอม สละให้
อยากได้ หมายจะเอา
ความโลภ และตระหนี่
ล่อลวง หน่วงเหนี่ยวไว้
ยิ่งได้ ก็ยิ่งอยาก
สมบัติ ในโลกีย์
ความโกรธ โทษร้ายแรง
เผาลน ให้จิตใจ
ไม่ได้ สมประสงค์
เผาใจ ให้ร้อนจี่
ไม่ได้ สมใจอยาก
คิดนึก เผ้าตรึกตรอง
ความหลง เป็นไฟเย็น
มันคอย จะเล่นกล
หลงรัก หลงโกรธกัน
ความหลง มีภายใน
ไฟเดิม ทั้งสามนี้
ความตาย ก็มีมา
เวียนเกิด แล้วเวียนตาย
เพราะไฟ ทั้งสามนั้น
เพราะความอยาก เป็นเจ้าของ
มีก่ายกอง ไม่รู้พอ
ไม่ยินดี เมื่อใครขอ
จึงจะให้ ด้วยใจเมา
ด้วยจิตใจ ที่เกลี้ยงเกลา
เพิ่มเชื้อเก่า อยู่ร่ำไป
มันเป็นผี ในหลุมใจ
ให้หลงใหล ใจยินดี
รสถูกปาก อยากมั่งมี
ต่างวิ่งรี่ เข้ากองไฟ
มันเสียดแทง ลุกภายใน
เพราะความใคร่ หมายเอาดี
ความร้อนคง ลุกทันที
เพราะยินร้าย ใจเศร้าหมอง
จิตแห้งผาก ส่ายตามอง
จะหาของ มาเผาตน
ไม่แลเห็น ว่าเผาลน
ให้หลงขน หาเชื้อไฟ
เสียงสนั่น ออกหวั่นไหว
เผาสัตว์ให้ ร้อนหนักหนา
ให้เกิดมี ชาติชรา
ไม่สิ้นสุด ดุจจักรผัน
ทุกข์มากมาย หลายกัปป์กัลป์
มันได้เชื้อ ลุกต่อไป

ดับไฟ ไม่ใส่เชื้อ
ไม่ได้ สิ่งอันใด
ได้เหยื่อ ไม่หลงเหยื่อ
ละกาม ตามพระสงฆ์

เพราะเหยื่อ เจืออามิส
ผู้รู้ ท่านจึงคาย
ปุถุชน คนติดรส
เห็นเหยื่อ ก็ยิ้มแต้
เปลือกนอก จึงหนามาก
เห็นผิด เบื่นถูกไป

ความโลภ โกรธหลงมี
มันเป็น อกุศล
ผู้ที่ มีปัญญา
เสร็จเรียน เพียรทำใจ
เรียนรู้ เพื่อพ้นทุกข์
ไม่เดิน ตามตัณหา
ไม่เรียน เพื่อลาภยศ
ใครเล่า จะช่วยได้

หลุดพ้น นั้นอย่างไร
ให้รู้ จักตัวเอง
รู้สึง ที่เกิดดับ
รู้ชัด ว่าบันธ์ห้า

พึงธรรม คลำกันไป
หลงอยู่ กับชั่วดี
ไม่หลงเหยื่อ เครื่องล่อใจ
ใจวางเฉย เลยคิดปลง
มีความเบื่อ ไม่ติดกรง
คงมีความ เบาสบาย

ผู้เสพติด คิดวุ่นวาย
ทิ้งเหยื่อไป ไม่เหลียวแล
พากันซด ว่าดีแท้
ต่างชะแง้ อยากจะได้
ถึงจะถาก คงไม่ไหว
ตามนิสัย ปุถุชน

บีดวิถี ทางมรรคผล
เครื่องเผาลน สัตว์ทั่วไป
ก็ศึกษา ไม่หลงใหล
มีกำไร มากหนักหนา
ได้ความสุข ทุกเวลา
ได้เป็นนาย สบายใจ
และติดรส ยั่วยวนใจ
ให้หลุดพ้น ตนหลงเอง

จะบอกให้ ถูกตรงเผง
ไม่ต้องการ ทะยานหา
ไม่หลงจับ เป็นอัตตา
ไม่ใช่ตน พ้นตรงนี้

ไม่เข้าใจ จะเสียที
จะพาตน ทนทุกข์ยา

ไม่เห็น ขันธ์เป็นทุกข์
นัยน์ตา เต็มด้วยผ้า
ยืนเดิน หลงเพลินสุข
นั่งนอน ก็หลงคลั่ง
ผู้จม หล่มกิเลส
ไม่เที่ยง ล้วนดับไป
ผู้ที่ ปฏิบัติ
รู้เท่า ธรรมดา
รู้ปล่อย ค่อยสบาย
ตั้งหน้า หามรรคผล
อยู่วัด หมั่นขัดเกลา
รู้เห็น ในสิ่งใด
ยืนเดิน และนั่งนอน
นั่นคือ จิตวิญญาณ
วิญญาณ ทำหน้าที่
ตาใน มีไกกล
ตาใน นั้นใหญ่ยิ่ง
ถ้าใคร มีตาใน
ตาคน คือตาเนื้อ
เห็นขันธ์ เป็นตัวตน
ตาใน นั้นคมกริบ
มองย้อน เข้าด้านใน
รู้ฟอก สิ่งปกปิด
รู้พอ ไม่ก่อการ

กลับสนุก หัวเราะร่า
ไม่แลเห็น เป็นทุกข์ยัง
ไม่เห็นทุกข์ ที่บีดบัง
อนิจจัง บังเอาไว้
ไม่รู้เหตุ ว่ากายใจ
มัวหลงใหล ตามตัณหา
หมั่นผึกหัด และศึกษา
ขันธ์ทั้งห้า ไม่ใช่ตน
ไม่วุ่นวาย หายร้อนรน
ไม่ดิ้นรน พ้นทุกข์ใจ
หายโง่เขลา ไม่หลงใหล
ไม่ยึดไว้ ไม่รำคาญ
จงสังวร ตัวประธาน
เพียงแค่รู้ ดูเหตุผล
ทางอินทรีย์ ทุกตำบล
ใช่ตายล อย่าสงสัย
เห็นทุกสิ่ง ใช่ของใคร
เห็นสิ่งใด ใช่บุคคล
ความโง่เจือ ให้ฉงน
จึงไม่พ้น จากทุกข์ไป
พอนึกจิบ ก็ชื่นใจ
จะรู้ได้ ไม่เนิ่นนาน
รู้ถูกผิด ปลิดสังขาร
ไม่ทะยาน ตามตัณหา

รู้หยุด ก็สุดสิ้น ไม่หลงกิน เหยื่อมายา
รู้ทุกข์ ลูกหน้าตา ไม่หลงว่า ตัวเกิดตาย
รู้เหตุ ที่ให้เกิด มีกำเนิด ใช่หญิงชาย
รู้มรรค หลักทำลาย **รู้นิโรธ ดับโทษทัน**
รู้ทุกข์ สาวหาเหตุ จงสังเกต ให้รู้ขันธ์
เกิดดับ ที่เดียวกัน ไม่ยึดขันธ์ พ้นบรรลัย
เห็นเอง ก็ปล่อยเอง ไม่ไปเพ่ง เอาอะไร
ความว่าง มีทั่วไป ทั้งนอกใน เป็นธรรมดา
ไม่มี เรามีเขา ล้วนว่างเปล่า ทั่วโลกา
ขันธ์เป็น อนัตตา **จงรู้ลึก อย่านึกไป**
ยิ่งรู้ ยิ่งนิ่งเงียบ ความคมเฉียบ มีภายใน
รู้แล้ว ไม่บอกใคร ก็ไม่ใช่ อีกเหมือนกัน
บอกให้ หายโง่เขลา ไม่หวังเอา ของกำนัล
เพื่อเพื่อน พรหมจรรย์ ส่งเสริมกัน ให้ก้าวไป
ผู้ที่ มีความรู้ จงคิดดู ให้เข้าใจ
ประโยชน์ สองต้องได้ จงผ่อนใช้ ให้โลกเอย.

ชีวิตไทแท้

จิตว่าง อย่างยิ่ง ทิ้งรูปนาม เพราะรู้ความ จริงชัด ตัดเหตุผล
รู้สังขาร มารยา ใช่ตัวตน ไม่หลงกล ปล่อยวาง ทั้งนอกใน
อันชีวิต อิสระ นั้นนะเจ้า ไม่โศกเศร้า พ้นซ่าน ด้านเหลวไหล
เพราะรู้ขันธ์ เป็นเอง ทุกเพลงไป สบายใจ นั่งนอน ไม่ร้อนรน
ความว่างเปล่า สิ่งนี้ ดีวิเศษ ดับกิเลส ทั้งหลาย ได้เห็นผล
ความเห็นชัด ใช่สัตว์ ใช่บุคคล ทั้งตัวตน ไม่มี นี่สบาย
ถ้าชีวิต ของใคร เป็นไทแท้ พ้นทุกข์แน่ ดีลัน ผลมากมาย
ไม่เสียที ที่มา หาสบาย รู้ใจกาย ว่างเปล่า ใช่เราเอย.

ลงเรือหนีตัณหา

ก้าวลงสู่ เรือใบ ในองค์มรรค อาศัยหลัก สติตั้ง อย่างเข้มแข็ง
มีปัญญา ส่องสัจจ์ ชัดแสดง รู้แจ่มแจ้ง รูปนาม ความแปรไป
แล่นออกสู่ ปากอ่าว เข้าในเขต ภูมิประเทศ ความว่าง สว่างไสว
พอมีลม พัดโชย โรยสายใบ สงบไว้ อย่างเดียว ไม่เกี่ยวพัน

พอลมอ่อน ร้อนหาย สบายจิต ดวงความคิด แจ่มใส ไม่ใฝ่ผัน
ค่อยถือท้าย บ่ายหน้า เข้าผ่าพ้น คลื่นลมลั่น หวั่นไหว ไม่คิดกลัว
แล่นข้ามไป ในกลาง ทะเลลึก อึกทึก ด้วยสำเนียง เสียงดีชั่ว
มีแต่เสียง โหยไห้ ไม่มีตัว จะเกลียดกลัว ไปไย ไม่ต้องการ

ได้ยินเสียง ธรรมชาติ ไม่ขาดสาย
ต้องถือท้าย ให้ตรง ปลงสังขาร
แล้วใช้กล้อง ส่องดู รู้ด้วยญาณ
ทุกสิ่งผ่าน ดับไป ทั้งชั่วดี

เมื่อพายุ พัดกล้า มาเป็นสาย ต้องถือท้าย นาวา บ่ายหน้าหนี
เห็นลูกคลื่น ออกวิ่ง เป็นสิงคลี กระทบตี ผึ้งแตก กระจัดกระจาย
มีแต่สิ่ง เกิดดับ สำหรับโลก
เมื่อชะโงก ดูไป แล้วใจหาย
โลกมีเกิด มีแก่ แลเจ็บตาย
ทุกข์มากมาย เหลือล้น พ้นประมาณ

มองดูไป ไม่เห็นผึ้ง ทั้งหลังหน้า ต้องหลับตา หรี่ลง ปลงสังขาร
รู้เกิดดับ ปัจจุบัน กันหมู่มาร และมีญาณ สอดส่อง ป้องกันภัย

พอคลื่นลม สงบ พบความว่าง
เห็นแนวทาง ปลอดโปร่ง หมดสงสัย
บ่ายหัวเรือ ตัดตรง คงพ้นภัย
และหมั่นใช้ กล้องส่อง ของสำคัญ

เห็นแนวทาง ถูกตรง ตามองค์มรรค แจ้งประจักษ์ ชัดเจน ในเบญจขันธ์
พอเข้ายาม ราตรี มีแสงจันทร์ สว่างดัง กลางวัน เพราะจันทร์เพ็ญ
แลดูเด่น กลางฟ้า อากาศโปร่ง ความรู้โพลง อย่างยิ่ง สิ่งที่เห็น
ไม่ใช่ดวง อะไร จิตใจเย็น สิ่งที่เด่น นั้นมี รู้ที่ใจ

การเดินทาง กลางคืน คลื่นสงบ
เครื่องกระทบ ดับสนิท จิตผ่องใส
ได้ใช้กล้อง ส่องดู รู้ภายใน
ไม่ใกล้ไกล รู้ตรง ปัจจุบัน

รู้เกิดดับ ในที่ว่าง วางสังขาร รู้อาการ เป็นไป ไม่ไหวหวั่น
เห็นความจริง ชัดใจ ไม่พัวพัน ไม่ใช่แสง สีสัน อย่าดั้นเดา

ลองทบทวน ไปมา อย่าเพ่อเชื่อ พิเคราะห์ดู ลำเรือ ไปเถิดเจ้า
คนถือท้าย นั้นอย่าหมาย เอาตัวเรา เรือเปล่าเปล่า แล่นไป สบายดี
มีเครื่อง อัตโนมัติ รู้ชัดทั่ว **ไม่เกลียดกลัว สิ่งใด ในวิถี**
รู้รูปนาม เป็นทุกข์ ไม่ยินดี จึงเกิดมี ความเบื่อ เหยื่อมายา

เรือเปล่าเปล่า เบาสบาย รีบไปเถิด
จะพ้นเกิด พ้นตาย ไกลตัณหา
จงถือท้าย ตัดตรง ลงมรรคา
สว่างจ้า คงถึง ทางครึ่งวัน

จงอดทน ฝนแดด ที่แผดเผา ไม่ยึดถือ ตัวเรา เผ้าใผ่ผั้น
จะพ้นทุกข์ สุขไป ไม่พัวพัน รู้เท่าขันธ์ แปรไป ไม่หลงงม

มีแต่ลม พัดไป ให้เกิดคลื่น ทั้งวันคืน ตื่นอยู่ รู้จักข่ม
ห้ามจิตใจ ไม่ให้ไหว ตามอารมณ์ ไม่หลงชม ผีเน่า เหล่ามายา

เรือลำน้อย ลอยคว้าง กลางวิถี แล่นจากผั้ง โลกีย์ หนีตัณหา
แล้วชักชวน เพื่อนกัน ลงนาวา ไปกับข้า เถิดเกลอ เจอนิพพาน

นิพพานนั้น มีจริง เป็นสิ่งเดียว
ไม่เกาะเกี่ยว ปล่อยวาง เหล่าสังขาร
เป็นที่ดับ สนิท จิตเบิกบาน
มีพยาน รู้เห็น เยือกเย็นใจ

พวกชาวพุทธ พิสูจน์ เห็นสิ่งนี้ เป็นสิ่งมี อยู่แท้ และแจ่มใส
เรามีเรือ คนละลำ อย่าร่ำไร รีบแล่นไป ให้พ้น จากวนวัง
พอลงเรือ แล่นไป ใจก็ว่าง ยิ่งออกห่าง จากเหยื่อ เบื่อความหวัง
ไม่ต้องการ อะไร ไม่รักชัง จะสุกปลั่ง ทุกนาที มีความเย็น
เพราะหลงเหยื่อ เจืออามิส จิตมืด ม้วนอนอืด หลับใหล ไม่รู้เห็น
ผู้ที่พ้น อามิส จิตจึงเย็น ไม่วิ่งเต้น วุ่นวาย สบายใจ
พอคายเหยื่อ ก็สว่าง กระจ่างแจ้ง ไม่เหี่ยวแห้ง สดชื่น และแจ่มใส
จะหน่วงหนัก ชักช้า อยู่ว่าไร จงตั้งใจ รีบหนี อย่ารีรอ

เสียดายเหยื่อ จะเป็นเหยื่อ มัจจุราช
ม้วย็ขลาด ห่วงใย ทำไมหนอ
จะหลงโลก นั่งโงก เผ้าหัวตอ
ไม่รู้พอ กันสักที หรืออย่างไร

หลงแต่ภาพ เงาลวง เป็นบ่วงดัก จะหลงรัก หลงชัง ไปถึงไหน
มันมีกล ปลอมปน ทั้งนอกใน ให้ติดใจ หลงชม จมกองทุกข์

ใครจะปลุก สักเท่าไร ไม่ยอมตื่น
หลับทั้งคืน ทั้งวัน ผันสนุก
เป็นนักโทษ ติดตาย อยู่ในคุก
หลงความสุข ในกาม ทุกยามไป

กามมีรส โอชา น่ากำหนัด ผูกมัดสัตว์ โง่เขลา เผ้าหลงใหล
หลงติดอยู่ ในรสกาม ความอาลัย อยากจะได้ รสอร่อย ไม่ปล่อยวาง

จะหลงรส ไปถึงไหน ก็ไม่รู้
ปรนเปรออยู่ ร่ำไป ใจไม่ว่าง
มัวหลงกาม ตัณหา จนตาฟาง
ไม่เห็นทาง งมงาย ตายตามกัน

อยากได้ทรัพย์ สิ่งของ มองตาลุก ไม่เห็นทุกข์ เกิดตาย ในเบญจขันธ์
หลงว่าเป็น ของตัว ชั่วฉกรรจ์ อยากสวรรค์ ต้องตก นรกกาม
จะเอาสวรรค์ ที่ไหน เล่าใจเอ๋ย ไม่รู้เลย ว่าไฟ ไหม้โลกสาม
จะอยากได้ ทำไม ในรูปนาม มีแต่ความ เปลี่ยนไป ไม่ถาวร
หลงหาเหยื่อ เลี้ยงเสือผอม ยอมลำบาก เสืออ้าปาก กินเหยื่อ เมื่อถูกป้อน
มันก็ไม่ อ้วนพี ดีแต่นอน จะว่าสอน อย่างไร ไม่เชื่อฟัง

เพราะรูปนาม เป็นทุกข์ สุขที่ไหน
มัวหลงใหล ไม่เห็น ว่าทุกข์ยัง
อยากได้เหยื่อ เลี้ยงเสือ เป็นกำลัง
ทุกทุกครั้ง ถูกเสือขบ เป็นศพไป

มิฉะนั้น ฉันจะเปรียบ เป็นงูพิษ เพื่อให้จิต รู้หลัก ไม่รักใคร่
เพราะหลงรัก เป็นตัว อยู่ทั่วไป ไม่มีใคร คิดกลัว มัวยินดี
ความมีตัว ในขันธ์ สำคัญนัก แบกของหนัก ร่ำไป ไม่หน่ายหนี
ที่แท้ขันธ์ เป็นงู ดูให้ดี ทุกข์เกิดมี ทุกชนิด ล้วนพิษงู
จะยืนเดิน นั่งนอน จรใกล้ไกล มันเคลื่อนไหว ไปกับทุกข์ ลุกร้อนอยู่
ขันธ์ทั้งห้า มีมายา ไม่น่าดู ใครอุ้มชู กอดรัด มันกัดตาย

ขันธ์ทั้งห้า เป็นภาระ อันหนักแท้
หลงแบกแย่ ร่ำไป ไม่เบื่อหน่าย
เพราะกิเลส ตัณหา พาวุ่นวาย
เที่ยวเวียนว่าย อยู่ในทุกข์ ทุกยุคมา

เบญจขันธ์ นั้นเปรียบ เหมือนลูกอ่อน ต้องผีกสอน ให้มัน ละตัณหา
ทั้งพ่อแม่ คือโมหะ อวิชชา คลอดขันธ์ห้า ให้ทำ กรรมชั่วดี
จงทำลาย พ่อแม่ เลี้ยงแต่ลูก ทำให้ถูก ปลุกใจ ให้หน่ายหนี
ค่อยโลมเล้า เผ้าปลอบ ให้ชอบที อาศัยผี เกาะข้าม แม่น้ำไป
มันจะเหม็น อย่างไร ไม่บ่นว่า ต้องก้มหน้า ทนเอา เมื่อเข้าใกล้
ไม่หลงรัก หลงชัง ระวังใจ เกาะมันไป ตามที เพื่อหนีมาร
กว่าจะข้าม โลกพ้น ทนลำบาก ถึงเหนื่อยยาก ยอมอด รสอาหาร
ให้กายเบา จิตเบา เชาว์เชี่ยวชาญ บังเกิดญาณ รู้แจ้ง ในกายใจ

ผู้ข้ามโลก โอฆทุกข์ สุขยั่งยืน
เป็นผู้ตื่น ด้วยสติ ไม่หลับใหล
ไม่หลงรัก ร่างผี รีบหนีภัย
ไม่อาลัย อาวรณ์ ก้อนเกิดตาย

สละกาม ห้ามใจ ไม่เกี่ยวเกาะ ถอดรูปเงาะ ทอดทิ้ง สิ่งทั้งหลาย
ความดับหมด ตามกฎ สิ่งกลับกลาย ทั้งตัวนาย ตัณหา ฆ่าบรรลัย
เมื่อพ่อตาย สิ้นเชื้อ เหลือแต่ลูก เอากระดูก ออกเผา เป็นเถ้าไหม้
ทั้งดีชั่ว ดับสนิท หมดพิษไฟ พุทธเกิดใน รู้สัจจ์ ตัดกังวล
ผู้รู้ทุกข์ ถูกคำสอน บวรพจน์ ธรรมปรากฏ แจ้งใจ ในเหตุผล
เห็นสภา– วทุกข์ ไม่ใช่ตน ความร้อนรน ดับไป ใจเบิกบาน
มีแต่ทุกข์ ทั้งนั้น ที่ผันแปร ไม่ไปแก้ รู้เท่า เหล่าสังขาร
จะเกิดดับ อย่างไร ไม่ต้องการ ไม่ทะยาน อยากได้ หมายชมเชย

ปล่อยทุกข์ได้ ใจว่าง กระจ่างแจ้ง
ขันธ์แสดง อย่างไร ใจวางเฉย
ทั้งสุขทุกข์ ปล่อยได้ ใจเสบย
พุทโธ่เอ๋ย หลงจม มานมนาน

จะเอาสุข ในขันธ์ อ่านไม่ออก ถูกขันธ์หลอก ออกแย่ แก้สังขาร
จะเอาดี ที่ไหน ขันธมาร หลงอาการ ภายนอก เครื่องหลอกลวง
อันมายา ที่กระชิบ จงรีบปล่อย เพราะมันคอย ปรุงล่อ ให้ติดบ่วง
ทั้งดีชั่ว เปลี่ยนหน้า มาทักท้วง ไม่ให้ล่วง หลุดพ้น จากวนวัง
มันสอพลอ ก่อเรื่อง ให้เคืองขุ่น คิดว้าวุ่น ไขว่คว้า ทั้งหน้าหลัง
ทั้งชั่วดี มีมายา ให้รักชัง ไม่ให้ตั้ง อยู่ได้ ไหวตามมัน

รู้สิ่งอื่น หมื่นแสน ไม่แม้นเหมือน
รู้จักเรือน ไฟไหม้ ไม่หลงขันธ์
อยู่ในทุกข์ จะเอาสุข ที่ไหนกัน
ทั้งคืนวัน สิ้นไป ใจคิดปลง

อยู่ในเรือน ไฟไหม้ ไม่ถาวร รีบไถ่ถอน จิตใจ ให้หายหลง

อย่าคิดมัว ห่วงใย อาลัยกรง มิช้าคง แตกดับ ยับมลาย
เพราะเหตุขันธ์ ไม่เที่ยง และเป็นทุกข์ ไม่มีสุข จริงนะ พระขยาย
ให้พวกเหล่า ปุถุชน ทั้งหญิงชาย รู้ใจกาย ใช่ตน ทุกคนไป
มีความรู้ ยืนตัว ไม่กลัวทุกข์ ทั้งความสุข ไม่รัก และอยากได้
เพราะสุขทุกข์ ก็ขันธ์ ใช่อันใด ปล่อยวางไป ใจเย็น เห็นความจริง

มีความรู้ ยืนตัว อยู่โดดเดี่ยว
ไม่เกาะเกี่ยว ความว่าง สว่างยิ่ง
เห็นความว่าง ทั่วไป ไม่หมายอิง
มีแต่สิ่ง เป็นเอง เพลงของมัน

ผู้รู้กฎ ธรรมชาติ ฉลาดแท้ เป็นผู้ถึง กระแส ไม่แปรผัน
ผู้ละกาม ความใคร่ ไม่พัวพัน ทำลายชั้น สัญโญชน์ โทษงมงาย
ทั้งฝ่ายต่ำ ฝ่ายสูง มุ่งหลุดพ้น เจริญมรรค มีผล ไม่เสียหลาย
เมื่อรู้ขันธ์ ปล่อยได้ ใจสบาย กระแสสาย ซึ้งอยู่ ดูให้ดี

มันมีสิ่ง ลึกลับ ดับสนิท ภายในจิต ใช่จิต หมดคิดหนึ
จะว่ารู้ ก็ไม่ใช่ เพราะไม่มี ตัวผู้ที่ ครอบครอง กองรูปนาม
มันรู้ขึ้น มาเอง ไม่เกรงกลัว ไม่มีตัว มัวคลำ หาเสี้ยนหนาม
เพราะความปล่อย ไม่อร่อย ในรสกาม เป็นผู้ข้าม โลกไป ไม่ว่ายวน

ไม่ติดรส ในเหยื่อ เบื่อความอยาก
จะถึงฝาก ฝั่งที่ มีแต่ผล
ผลที่ไหน ผลที่ใจ ไม่ร้อนรน
ผลที่พ้น จากขันธ์ ปั่นจมาร

มารมีกล มายา หลายชนิด ล่อให้จิต ตามปรุง เที่ยวพุ้งซ่าน
จงตั้งจิต ให้มั่น ในขั้นญาณ เหล่าสังขาร ไม่ปรุง พุ้งดับไป

กำหนดรู้ ภายใน ใจสงบ
เครื่องกระทบ ทุกชนิด จิตไม่ไหว
รู้จักอ่าน ตัวเอง เพ่งดูใจ
รู้อะไร จงปล่อย อย่าคล้อยตาม

เพราะสังขาร มันปรุง ให้ยุ่งยาก มีเรื่องมาก วุ่นวาย ใจหยาบหยาม
พูดเพ้อเจ้อ เผลอไป เที่ยวใส่ความ จงหักห้าม จิตใจ ใช้ปัญญา
อย่าปรุงต่อ ก่อเรื่อง ให้เคืองขุ่น รักษาคุณ ความดี ไว้ดีกว่า
จะเที่ยววุ่น วายไป ทำไมนา เสียเวลา ทำกิจ ผิดวินัย

มีสติ รักษาตัว อย่าม้วหลง จงหมั่นปลง ปัญญา อย่าหลงใหล
ไม่ยินดี ยินร้าย สบายใจ รู้อะไร ปล่อยวาง ทั้งชั่วดี
ภาพที่มี มาผ่าน ทวารหก เกิดวิตก ครุ่นคิด จิตร้อนจี๋
มีความรัก ความชัง ขึ้นทันที จงสำรวม อินทรีย์ ให้งดงาม
เพียรละโทษ ถูกตรง ไม่หลงใหล ทั้งภายนอก ภายใน อย่าเกรงขาม
จงอุตส่าห์ ตั้งหน้า พยายาม จนมีความ มั่นใจ ไม่คิดกลัว

เมื่อมีตัว มัวจ้อง ต้องเห็นโทษ ละสังโยชน์ โทษร้าย ผ่ายข้างชั่ว
แมลงมุม ขึงใย ไว้รอบตัว เต้นระรัว อยู่ในรัง อย่างว่องไว
พอมีสิ่ง ผ่านใย มันไล่จับ แล้วมันกลับ มาอยู่ ในรังไข่
มีลูกหลาน เต็มรัง มันหวังใจ สืบเชื้อไข หมุนเวียน เปลี่ยนกันมา

แมลงมุม คือจิต ที่คิดรัก
จมในปลัก หลงตาม กามตัณหา
อยากมีตัว มีตน ในภวา
อวิชชา มันบอก คอยหลอกลวง

ขันธ์ไม่ใช่ ตัวตน ทั้งคนสัตว์ หลงผูกมัด ตัวไว้ ให้ติดบ่วง
ไม่มีตน พ้นทุกข์ สุขทั้งปวง ไม่มีห่วง นอกใน ใจเบิกบาน

พระพุทโธ โผล่เต็มที่ ดีไหมเล่า
ไม่โศกเศร้า สบสิ่ง สุขศานต์
ผู้ประจักษ์ พระไตรลัก— ษณญาณ
พระนิพพาน มีเด่น ให้เห็นเอย.

สภาพที่ไม่มีสี

ไม่มีหมาย ใจว่าง อย่างทั่วถึง
ความซาบซึ้ง "สิ่งนั้น" อันแจ่มใส
มันเป็นสิ่ง ไม่อิง กับอะไร
หลุดพ้นไป จากใจ ไม่ยินดี

ความแจ่มใส สภาพ ซึมซาบอยู่ ผู้รอบรู้ ประจักษ์ มรรควิถี
มีแต่สิ่ง ที่สะอาด ปราศธุลี สิ่งอันนี้ แจ่มใส ไม่หมองม้ว
สภาพจิต เบิกบาน สังขารดับ โลกหายวับ จากใจ ไม่เกลือกกลั้ว
ไม่หมายอิง สิ่งใด ไม่มีตัว เพราะรู้ทั่ว เท็จจริง ทุกสิ่งเอย.

โง่! โชว์แต่เปลือก

โลกกำลัง ลุกไหม้ ไฟตัณหา ต่างตั้งหน้า แข่งขัน กันหวั่นไหว
เพราะการค้า ทุกปี มีกำไร ไม่สนใจ พระนิพพาน อ่านใจตน
แสวงหา ทรัพย์ไว้ ให้มากมาก เอาไว้ฝาก ลูกหลาน พากันขน
จะเหนื่อยยาก อย่างไร สู้อดทน เที่ยวดิ้นรน วุ่นวาย ไม่เว้นวัน
เพียงแค่กิน แค่ใช้ ทั้งวัตถุ แต่เขากุ กันขึ้น เป็นสวรรค์
ทั้งชาตินี้ ชาติหน้า บูชามัน อยากได้สิ่ง เหล่านั้น ทั่วกันไป

อยากได้ทรัพย์ สมบัติ มัดตัวเอง
ให้สุกเปล่ง ในกาม ความเผาไหม้
ไม่เบื่อหน่าย ทุกสิ่ง ยิ่งติดใจ
อยากจะได้ เป็นของเรา มัวเมากัน

ได้เท่าไร ไม่พอ ก่อความอยาก ยิ่งได้มาก ก็ยิ่งหมุน เป็นกังหัน
จะมั่งมี กันไป สักกี่วัน ทรัพย์เหล่านั้น จะจม ถมแผ่นดิน
ทั้งตัวเจ้า ของเอง ที่เก่งกาจ ที่มีความ สามารถ หาทรัพย์สิน
เอามาใช้ ได้อาศัย แค่ดื่มกิน กว่าจะสิ้น ลมหายใจ ไปตามกัน

เพราะความหลง ของมนุษย์ ไม่สุดสิ้น
หลงดื่มกิน แต่เหยื่อ เผ้าใฝ่ผัน
จึงมีทุกข์ มากมาย หลายกัปป์กัลป์
หลงรักขันธ์ หนาแน่น วิ่งแล่นไป

จงรู้เถิด ความเกิด เป็นตัวทุกข์ จะเอาสุข เที่ยงแท้ มาแต่ไหน
ทั้งร่างกาย อย่าหมาย ว่าตัวใคร มันเคลื่อนไหว อยู่ทุก กิริยา
ต้องดื่มกิน แล้วถ่าย ออกเป็นมูตร เป็นเศษคูถ เนื้อหนัง และมังสา
รูปกายเหมือน รูปหุ่น ตุ๊กตา ทุกเวลา เชิดกัน ทั้งเดือนปี
อันปากท้อง และลิ้น แค่รู้รส ไม่ปรากฏ ต้องการ เอานั่นนี่
มัวหลงเหยื่อ ไม่เบื่อ กันสักที ติดรสดี อยู่ร่ำไป ใจพัวพัน

กินอยู่อย่าง ง่ายง่าย สบายดี สิ่งที่มี เฉพาะหน้า ไม่เลือกสรร
ทั้งรสดี รสเลว ก็เหมือนกัน รสทั้งนั้น ลงคอ ก็พอดี
ทั้งเครื่องย่อย ไม่คอย เอากลิ่นรส มันจะบด ทุกสิ่ง ทำหน้าที่
เพราะอะไร ใจจึง ได้เกิดมี ความพิถี พิถัน ตามมารยา

ใครรู้จัก หลักใจ ในการข่ม ไม่หลงงม เอาชนะ ละตัณหา

จะมีความ เย็นใจ ไกลราคา พ้นโทษา รู้รอบ ประกอบธรรม
ทั้งร่างกาย ไม่หมาย ให้ใครแต่ง จะทาแป้ง แต่งสี ให้เห็นขำ
คนชอบแต่ง เที่ยวแสดง การเต้นรำ เป็นผู้นำ หน้าสมัย ให้คนดู

ต้องเปลี่ยนชุด หยุดไม่ได้ จะอายเขา พอได้ใหม่ ทิ้งเก่า ที่มีอยู่
ได้แบบเสื้อ เมืองนอก มาเป็นครู เก็บใส่ตู้ ไว้ก็มาก เพราะอยากดี
เครื่องสำอาง ทั้งหมด เป็นโทษร้าย ทั้งหญิงชาย หลงงม ชมรูปผี
ไม่มีความ เบื่อหน่าย ทั้งตาบี อยากได้นี่ ได้นั่น บ่วนปั่นใจ

อยู่ในโลก เอาโลก มาเป็นครู
สอนให้รู้ เท็จจริง อิงอาศัย
ผู้ไม่รู้ หลงงม จมกองไฟ
วิ่งวุ่นไป กับทุกข์ สุขไม่มี

พ้นทุกข์กัน ชาตินี้ ไม่ดีหรือ มัวยึดถือ ชาติหน้า ทำไมนี่
เที่ยวเพลิดเพลิน ไม่เจริญ คุณความดี จะไปสร้าง บารมี ชาติไหนกัน

มัวชั้นก ปลายไม้ ไม่ได้การ เพราะสังขาร มันลวง ให้ห่วงขันธ์
มัวผัดเพี้ยน เวลา ล่วงไปพลัน ทั้งคืนวัน มันกลืน เอาชีวิต
ของคนหลง อยากได้ เสียดายเหยื่อ ไม่มีความ นึกเบื่อ เลยสักนิด
หลงเหยื่อล่อ พอใจ ไม่หยุดคิด ความเห็นผิด หลงละเมอ เพ้อกันไป

อันความอยาก ไหลเชี่ยว ไม่เหลียวหลัง จะมีเชือก เหนี่ยวรั้ง ก็ไม่ไหว

ความดื้อดึง ขึงขัง ไม่ฟังใคร พูดไปไย เสียเวลา หาเงินทอง

เวลานี้ ฉันรวย ด้วยกระดาษ ทั้งมีความ สามารถ หาสิ่งของ
เอามาไว้ มากมาย เป็นก่ายกอง จะให้ปอง พระนิพพาน ประการใด
ผัดเอาไว้ ให้เหยื่อ นั้นเหลือปาก นำไปฝาก ออมสิน กินไม่ไหว
ทั้งการค้า เดี๋ยวนี้ มีกำไร มีรายได้ ร่ำรวย อเนกอนันต์
ไม่อยากไป นิพพาน การพ้นทุกข์ อยากได้สุข เพียงแต่ แค่สวรรค์
อยากได้ทรัพย์ โลกีย์ ยินดีกัน ยิ่งนานวัน ก็ยิ่งเพลิน ห่างเหินธรรม
ไม่มีใคร อยากได้ สิ่งที่เย็น เที่ยววิ่งเต้น หารส ที่หวานฉ่ำ
สิ่งที่มี ความเย็น เป็นประจำ เขายังคลำ กันไม่พบ สงบใจ

เพราะสังขาร มันปรุง ให้พุ่งซ่าน
ความต้องการ มีมาก หลากหลั่งไหล
ต่างพากัน เดินตาม สมุทัย
ไม่กลัวภัย หลงหา ทั้งตาบี

ละครเลิก บีดฉาก ไม่อยากเต้น ใครจะเล่น ตามใจ ต้องหน่ายหนี
เอาตัวรอด ปลอดภัย ไม่รอรี ไม่หมายดี ข้างหน้า บ้าตามใคร
จะหลงเล่น ไปไย ไม่เห็นทุกข์ มัวสนุก ร่าเริง เพลิงเผาไหม้
ทั้งคนมี คนจน ร้อนรนใจ วุ่นวายไป กับเรื่อง ไม่เปลื้องตน
เหมือนดินพอก หางหมู ไม่รู้สึก ความตื้นลึก ไม่ลืมตา หาเหตุผล
เที่ยวเต้นแร้ง เต้นกา ตามืดมน ไม่เห็นหน สิ่งใด ในใจกาย
เมื่อยังมี โอกาส ไม่ปรารถนา ไม่ศึกษา ธรรมะ รอให้สาย
แก้ไม่ทัน ต้องแพ้ แก่เจ็บตาย เพราะงมงาย ไม่นึก รู้สึกตัว
อยากจะกิน ร่ำไป ไม่คายเหยื่อ เอาใส่เรือ ลงไว้ ทั้งดีชั่ว
จนเพียบล้น ทนได้ ไม่คิดกลัว ขี่เรือรั่ว วิ่งแล่น เข้าแดนมาร
จะเอาดี ที่ไหน ก็ไม่รู้ เล่นกับงู พิษร้าย ทำไมนั่น
จะเอาดี ที่ทุกข์ สนุกกัน ชนทุกชั้น เที่ยวหาบ ทั้งบาปบุญ

ถ้าใครหาบ ได้มาก ยิ่งอยากใหญ่ วิ่งเข้าไป ท่องเที่ยว ในเกลียวหมุน
สิ่งที่ดี มีหลัก จักเจือจุน ไม่รู้คุณ ศีลสมา– ธิปัญญา
เขาจักพา กันเฉย ไม่เอ่ยถึง สิ่งลึกซึ้ง ภายใน ไม่ค้นหา
หลงรักเหยื่อ ภายนอก หลอกลวงตา เสียเวลา ของตัว มัวหลงเพลิน
จะเอาดี มีสุข แค่ทรัพย์สิน รักก้อนดิน ห่วงใย ไม่ขวยเขิน
สิ่งที่ดี มีค่า พากันเมิน ไม่ยอมเดิน ออกไป ให้ไกลมัน

อยู่ในทุกข์ สนุกดี มีเหยื่อกิน
ทั้งรสกลิ่น ยั่วยวน ใจป่วนปั่น
เอาอะไร ก็ได้ ทุกสิ่งอัน
เลยพากัน ติดจม ในหล่มเลน

เหมือนควายนอน จมปลัก สมัครใจ ไม่ยอมไป ท่าเดียว ต้องเคี่ยวเข็ญ
มันก้าวเท้า ออกไป ยังไม่เป็น มันหลงเล่น เปือกตม เผ้าชมเชย
คนที่โง่ โชว์แต่เปลือก เสือกหาทุกข์ เห็นเป็นสุข ของเรา เขลาจริงเหวย
ผู้ที่มี ปมเขื่อง อย่าเคืองเลย ฉันเฉลย เพื่อเตือน เพื่อนทั่วไป
ให้เพื่อนแก่ เจ็บตาย ทั้งชายหญิง แสวงหา ของจริง สิ่งสดใส
ทำการค้า อย่างนี้ มีกำไร ความเย็นใจ อาบรด หมดรักชัง
ค้าด้านนี้ ไม่ต้อง ลงทุนมาก ละความอยาก ทุกชนิด ไม่คิดหวัง
มีความรู้ กายใจ ระไวระวัง มีกำลัง ภายใน กำไรงาม
จะยืนเดิน นั่งนอน สังวรใจ มีรายได้ มากมาย ไม่หาบหาม
มีกำไร มากล้น พ้นรูปนาม เพียรละกาม ตามพระ สละไป

ถ้าพบพระ ก็จะปะ ซึ่งความจริง
อันเป็นสิ่ง บริสุทธิ์ ผุดผ่องใส
ผู้ที่ค้า ด้านนี้ มีกำไร
พ้นทุกข์ได้ เที่ยงแท้ แน่นอนเอย.

วันวิสาขบูชา ๒๔๙๔

ในวัน วิสาข– บูชานี้ เราจะมี การบูชา กันแบบไหน
เคยบูชา ด้วยบุปผา พวงมาลัย ทั้งดอกไม้ ใส่พาน ตระการตา
ตามประทีป ธูปเทียน เวียนรอบโบสถ์ มีประโยชน์ อย่างไร ไฉนหนา
กระทำกัน มานาน การบูชา หวังกันว่า เป็นบุญ เครื่องอุ่นใจ
พึ่งพระเทศน์ คืนยังรุ่ง ทนยุงกัด สู้ไม่บ่ด ด้วยจิต คิดเลื่อมใส
เทศน์ก็พึ่ง หวังเอาบุญ อยู่ร่ำไป ใกล้หรือไกล พระนิพพาน วานคิดดู

การจะไป พระนิพพาน ฉันจะบอก อย่าหลงสิ่ง ภายนอก ว่างามหรู

การกระทำ เพื่อว่า บูชาครู ท่านผู้รู้ พระธรรม นำสืบมา

พิธีการ ต่างต่าง บังความจริง
มัวหลงวิ่ง แล่นตาม กามตัณหา
ผิดโอวาท จอมปราชญ์ ศาสดา
สอนให้ละ อวิชชา อุปาทาน

ไม่มัวเมา เอาบุญ เครื่องหมุนเวียน มีความเปลี่ยน แปรไป ไร้แก่นสาร
ความพ้นทุกข์ ไม่อร่อย เช่นอ้อยตาล พระนิพพาน ผ่านไป ไม่ร้อนเย็น
จะหลงหาบ บาปบุญ ไปถึงไหน เอาอะไร กันเล่า ที่เผ้าเต้น
หลงยึดเงา เมาบุญ ขุ่นลำเค็ญ ไม่แลเห็น ความทุกข์ สนุกกัน
เห็นเปลือกนอก ว่างาม มีความอยาก ไม่ยอมจาก มันไป ให้น่าขัน
บุญเป็นสิ่ง ชำระบาป หยาบทุกอัน เพียงใช้มัน หมั่นปลง ปล่อยวางไป

เพียรละโลภ โกรธหลง คงพ้นทุกข์ อย่าหลงสุข เพียงแต่ แค่อาศัย
จะยินดี ในกาม ไปทำไม มัวหลงใหล เห็นเหยื่อ ว่างามดี
หลอกตัวเอง ให้หลง ติดกรงขัง ทั้งรักชัง บังจิต ปิดวิถี
เข้าไม่ถึง พุทธธรรม กันสักที เพราะไม่มี ความเบื่อ เหยื่อมายา

พึ่งพระธรรม จำได้ ไม่รู้รส
ทุกข์ปรากฏ แก่ใจ ไม่ศึกษา
อยากได้บุญ ร่ำไป ไม่ลืมตา
บุญจะพา ไหลเวียน เปลี่ยนแปรไป

ธรรมประเสริฐ เบิดโล่ง ชื่อโด่งดัง คือมรรคทั้ง แปดนั้น ท่านกล่าวไข
ผู้ดำเนิน ทางกลาง สว่างใจ ไม่หลงใหล เงินทอง ของโลกีย์
สละกาม ตามอย่าง องค์พระพุทธ ผู้พิสูจน์ ความจริง ทิ้งโลกหนี
สัตว์ที่โง่ เข้าคลุก สนุกดี ต่างวิ่งรี่ เข้าไฟ ไหม้เป็นควัน

พระท่านหนี เราสู้ คิดดูเถิด
โลกจึงเกิด ความทุกข์ ลุกออกลั่น
เที่ยวปรุงแต่ง แย่งกาม ไปตามกัน
เสียงสนั่น ไฟทุกข์ ลุกกระพือ

ต่างไม่คิด หน้าหลัง กำลังอยาก วิ่งเข้าไป กินซาก เหมือนกระสือ
หลงรูปรส ว่างาม ตามปรนปรือ มัวยึดถือ เอาไว้ ไม่สร่างซา
สัตว์ที่มี อวิชชา ผ้าปิดบัง เที่ยวหลงคลั่ง กินเหยื่อ ไม่เดียงสา
หลงแต่งปรุง พุ่งซ่าน ตามมารยา ไม่ลืมตา ดูโลก โศกระงม
ยิ่งนานวัน ยิ่งเพลิน เดินตามเกลียว ไม่แลเหลียว หน้าหลัง หลงสร้างสม
มีบ้านเรือน โตใหญ่ ใจชื่นชม ติดในหล่ม กรงขัง ผั่งจิตใจ

มัวหลงใหล อยากได้ ใจเพลิดเพลิน โลกเจริญ ด้วยทุกข์ ทุกสมัย
มีความร้อน ยุ่งยาก ลำบากใจ ผู้เข้าไป ยึดถือ มือจึงพอง

ทิ้งโลกกัน สักที หนีออกห่าง
จงปล่อยวาง อย่าเข้า เบื่นเจ้าของ
ผู้รู้หลัก รักษาจิต ไม่คิดปอง
มีก่ายกอง เอาไป ไม่ได้เลย

จงอบรม ข่มใจ ให้ละอยาก
อย่าโลภมาก โกรธมาก หัดวางเฉย
จะได้ดี อย่างไร ไม่ชมเชย
ชั่วที่เคย ตามปรุง พุ่งดับไป

เดินตามพระ ละกาม ห้ามจิตหยุด จะพบสิ่ง บริสุทธิ์ ผุดผ่องใส
มีอยู่ใน กายจิต ไม่ใกล้ไกล มีภายใน ให้รู้ น่าดูจริง
ได้ทำการ บูชา พระสุคต ได้รับรส เกียรติคุณ การุญยิ่ง
พบพุทธธรรม ภายใน ได้พึ่งพิง พ้นจากสิ่ง ร้อนลุก ทุกเวลา
ค่อยเสื่อมคลาย หายจาก ความโง่เขลา ได้ขัดเกลา กิเลส เหล่าตัณหา
มีความเย็น เห็นพระ อนิจจา เพียรศึกษา อบรม ข่มจิตใจ
เราเอาความ ไม่เมา เข้าบูชา เป็นสักกา—ระยิ่ง กว่าสิ่งไหน
บูชาสิ่ง ใหญ่หลวง ในดวงใจ ในสมัย วิสาขะ วันพระเอย.

แสงของใจมืดมัวเพราะตัวตน

พรรษานี้ ดีนัก สมัครสู้ ได้ตรวจดู รู้ทัน ไม่หวั่นไหว
จิตรู้จิต ไม่ติดว่าง เห็นทางไป รู้อะไร ปล่อยวาง ไม่อ้างอิง
ปกติ กายใจ ไม่ไหวหวั่น รู้ว่าขันธ์ ดับไป ใจหยุดนิ่ง
รู้เกิดดับ กับสิ่งว่าง สว่างจริง ทุกข์ไม่สิ่ง โง่หาย สบายใจ

ไม่หลงภาพ ปัจจุบัน ชั้นความคิด
สภาพจิต หยุดนิ่ง ไม่ติงไหว
ไม่ยึดมั่น ปัจจุบัน ขันธ์ดับไป
ปล่อยวางได้ ใจเย็น เห็นพระธรรม

พระธรรมนี้ ดีแท้ เมื่อแลเห็น ความเยือกเย็น ภายใน ใจเย็นฉ่ำ
พระธรรมนั้น มีแน่ แร่ทองคำ เราหลงคลำ เปลือกนอก เครื่องหลอกลวง
พระธรรมแท้ ไม่แปรหาย ในกายจิต จงพินิจ คิดค้น ผลใหญ่หลวง
กายใจนี้ ดูไป ข้างในกลวง สิ่งทั้งปวง ล้วนแตก กระจัดกระจาย

มีแต่ธรรม ความเย็น เด่นภายใน ไม่เกิดดับ กับใคร ไม่สลาย
ผู้พิสูจน์ ขูดเกลา เบาสบาย มีชีวิต ไม่ตาย ในโลกีย์

มีความรู้ อยู่ว่างว่าง อย่างสงบ
เป็นนักรบ เก่งกล้า คอยฆ่าผี
รู้แยบยล มายา ทุกวิธี
เมื่อเกิดมี ฆ่ามัน ให้บรรลัย

กำหนดรู้ ดูทุกข์ สนุกนัก ขันธ์เยื้องยัก อย่างไร ไม่แก้ไข
ได้ดูขันธ์ แปรเล่น ก็เย็นใจ เมื่อใจไหว รู้เท่า ว่าเหล่ามาร
เข้ามาทำ ความยุ่ง ไม่ปรุงต่อ **มีความพอ เอาไว้ ได้ต่อต้าน**
มีความรู้ ตรวจดู ทุกทวาร เหล่าสังขาร เกิดตาย ไม่หมายครอง
กองเสบียง เลี้ยงจิต ทำกิจการ ไม่ทะยาน อยากได้ ในสิ่งของ
มีกำลัง มากมาย เป็นก่ายกอง ไม่คะนอง อยากได้ ไม่ยินดี
ฝ่ายข้าศึก ส่งเหยื่อ เพื่อล่อลวง ให้คิดห่วง หลงรัก แต่ซากผี
รู้เท่าทัน เผามัน ได้ทันที เพราะเหตุมี ความพอ ไม่ง้อใคร

จะเป็นตาย ไม่หมาย พึ่งสังขาร
จะต่อต้าน รบรุก สนุกใหญ่
มันโผล่มา ว่าวอน ให้อ่อนใจ
เราต้องใช้ ความรู้ ต่อสู้มัน

เมื่อมีการ ตะลุมบอน มารซ่อนกล ให้ฉงน หยุดชะงัก ชักหวั่นหวั่น
พิเคราะห์ไป นี่มัน อะไรกัน พอรู้ทัน มันดับ ระงับไป
เวลาเผลอ เจอหน้า มันมาอยู่ ต้องต่อสู้ รู้ทัน ไม่หวั่นไหว
แพ้ชนะ หมั่นละ จะเป็นไทย ไม่เป็นเรา ไม่เป็นใคร ที่ไหนมา
มันเกิดดับ ตรงหน้า ไม่คว้าขันธ์ ไม่ยึดมั่น อย่างนี้ ดีนักหนา
ใจรู้ใจ โดยเฉพาะ เหมาะจริงนา รู้เกิดดับ เฉพาะหน้า ฆ่าหมู่มาร

พอมารตาย หายหมด กำหนดรู้ ภายในตู้ มีจริง สิ่งแก่นสาร
ใครเบิดดู ก็จะรู้ ด้วยหลักญาณ เห็นสภาพ วิสังขาร ในด้านใน
ใครจะรู้ หรือไม่รู้ มีอยู่แล้ว
ผู้พบแก้ว ภายใน หายสงสัย
ผู้ไม่พบ เพราะคอยกลบ อยู่ร่ำไป
แสงของใจ มืดมัว เพราะตัวตน
จงหมั่นเพิก ชั่วดี ที่ปกบีด ชำระจิต ให้มี แต่กุศล
จะมีความ สบาย ไม่ว่ายวน รู้เหตุผล สุขทุกข์ ไม่คลุกคลี
ความรู้เท่า เบาใจ ไม่แล่นรับ
สังขารดับ จิตระงับ อยู่กับที่
คงจะพบ ความจริง สิ่งที่มี
ปราศราคี แจ่มใส ภายในเอย.

ความหลับ

ความเอ๋ยความหลับ มารคอยจับ กินเล่น เป็นอาหาร
มันนั่งนอน หลับใหล ไม่ได้การ โมหะมาร ครอบคลุม ห่อหุ้มใจ
เสียงสัตว์ร้อง ก้องบ่า เวลาดึก อึกทึก ส่งเสียง สำเนียงใส
สัตว์หากิน กลางคืน ดาษดื่นไป มันหลับใหล ตอนกลางวัน ทั้งนั้นเอย.

ความเขลา

ความเอ๋ยความเขลา หลงมัวเมา ชีวิต ไม่คิดหนี
อยากอยู่ให้ เป็นสุข สนุกดี ทุกเดือนบี มิได้คิด อนิจจัง
ชีวิตนี้ มีมายา น่าสังเวช มีกิเลส ร้อนลุก เป็นทุกข์ยัง
จิตร้อนรน หม่นหมอง แทบพองพัง ชีวิตยัง ถูกเผา หรือเจ้าเอย.
โลกนี้ดาษดื่นด้วย เสียงมาร
ให้ทะเยอทะยาน อยากได้
เสียงธรรมะอุทาน ให้ชนะ โลกแฮ
ธรรมะสอดส่องให้ สงบรู้ภายใน

รักลม

อะไรเล่า เปล่าแท้ มีแต่ลม เผ้าชื่นชม หลงรัก กันหนักหนา
จงประจักษ์ ในหลัก อานาปาน์ เข้าออกทาง นาสา หาวิธี
ตรวจดูลม ข่มใจ ให้หยุดคิด ชำระจิต เศร้าหมอง ให้ผ่องศรี
รู้ระยะ ของลม บ่มอินทรีย์ ให้เกิดมี สัมปชัญญ์ ทุกวันคืน
ระลึกรู้ อยู่กับที่ นั้นดีนัก
ได้ผ่อนพัก จิตใจ ให้แช่มชื่น
จงมีการ อบรม อย่างกลมกลืน
เป็นผู้ตื่น ด้วยสติ ผลิบัญญา

ผู้ดำเนิน ตามหลัก สติปัฏฐาน จะเกิดญาณ รู้ชัด ตัดกังขา
รู้ในกาย รู้ใน เวทนา ทั้งจิตตา ธรรมา เป็นประธาน
จงรวบรวม กำลัง ตั้งสติ สมาธิ มั่นคง ไม่ฟุ้งซ่าน
จะบังเกิด บัญญา ปรีชาญาณ ล้างสันดาน ให้สะอาด ปราศทุกข์เอย

รักชัง บังลูกตา

คิดคิดดู น่าขัน น่าสังเวช เหล่ากิเลส ก่อการ ให้หวั่นไหว
ว่าแต่เขา เราเอง เที่ยวเพ่งไป จะโทษใคร เล่าหนา ตรวจตราดู
ตนไม่รู้ โทษตน รนหาเรื่อง ให้หมดเปลือง ความดี ที่มีอยู่
ทั้งความชั่ว ความดี มีเป็นครู ความรอบรู้ แจ้งชัด หมั่นขัดเกลา
ผู้อ่อนน้อม ถ่อมตัว กลัวทุกข์โทษ
ละโลภโกรธ หลงได้ ไฟไม่เผา
เพราะรู้ชัด ขันธ์ห้า หาใช่เรา
ไม่หลงเงา เฝ้าปรุง ให้ยุ่งใจ

เรื่องความชั่ว ของใคร อย่าไปแส่ เอาแต่แง่ ดีมา เพียงอาศัย
เพื่อขัดเกลา ความชั่ว ของตัวไป ชั่วของใคร ช่างเขา อย่าเอามา

รู้จักเก็บ สิ่งที่ มีประโยชน์
สิ่งเป็นโทษ ละขาด ไม่ปรารถนา
ทั้งความรัก ความชัง บังลูกตา
เกิดเป็นผ้า หุ้มมิด จิตมืดมน

อีกทิฏฐิ มานะ เครื่องหมักดอง จงตรึกตรอง ค้นคว้า หาเหตุผล
อันเป็นตัว ก่อการ ด้านเวียนวน มีตัวตน เพราะมี อวิชชา
เมื่อรู้แน่ แก้ตัว อย่ามัวนอน รีบไล่ถอน ละกิเลส ดับตัณหา
มันเกิดขึ้น ดับไป อย่างไรนา ไม่หลงว่า ตัวเรา เผ้าชมเชย
ความยินดี ทำใจ ให้เห่อเหิม เป็นการเพิ่ม อวดโอ้ โง่จริงเหวย
ความยินร้าย ทำใจ ไม่เสบย เพราะความเคย ชินมา พาวนเวียน
ความวางเฉย เป็นกลาง วางสุขทุกข์ ไม่เข้าคลุก คละปน จนคลื่นเหียน
พอเกิดขึ้น รู้ทัน หมั่นพากเพียร ฝึกบทเรียน ในตัว รู้ทั่วไป
ทั้งคุณโทษ บุญกรรม นำเวียนวน ผู้ไม่รู้ เหตุผล คนหลงใหล
ติดสมมุติ ถือตัว ไม่กลัวภัย มัวเมาใน รูปนาม ตามพัวพัน

รู้เงื่อนต้น เกิดดับไป ในความว่าง
แล้วปล่อยวาง ความรู้ ที่ดูขันธ์
จะเห็นสิ่ง ปรากฏ หมดทุกอัน
ความปรุงนั้น จะดับ ระงับเลย

รู้ทั้งนอก ทั้งใน ใจสว่าง สิ่งต่างต่าง มีให้รู้ อยู่เบิดเผย
ไม่รู้ความ ตามใจ หมายชมเชย หัดวางเฉย รู้จิต ไม่ติดพัน

การวางเฉย งมอยู่ ไม่รู้เรื่อง
ไม่ปลดเปลื้อง ความหลง กรงโมหันธ์
ทั้งกามภพ รูปภพ มีครบครัน
อรูปภพ ทุกขั้น ที่ผ่านไป

ไม่ติดใจ ในกาม ความเป็นอยู่ ทั้งผู้ดู ผู้รู้ ผู้อาศัย
ทั้งผู้ปล่อย ผู้วาง ล้างจิตใจ ไม่มีใคร ไม่มีตัว รู้ชั่วดี

ทั้งความรู้ ที่เฉย ไม่เคยคิด อีกถูกผิด เกิด—ดับ อยู่กับที่
ทั้งความปรุง ฟุ้งซ่าน อันเกิดมี ดับทันที ทันใด นัยเดียวกัน

ไม่ปรุงต่อ ก่อความ ห้ามจิตหยุด
องค์พระพุทธ รู้จริง เมื่อทิ้งขันธ์
ไม่เอาดี ที่ไหน ไม่พัวพัน
ปล่อยวางขันธ์ เฉพาะหน้า ไม่อาลัย

มารกระซิบ ภายใน เมื่อใจนึง คอยกวาดทิ้ง ทั้งนั้น ไม่หวั่นไหว
ความปรุง ดับสนิท หมดพิษไฟ ไม่นึกน้อม อย่างไร ใจปล่อยวาง
รู้สังขาร ดีชั่ว ไม่มัวปรุง เพราะไม่มุ่ง หมายดี ที่หลงสร้าง
สังขารทั้ง สามนั้น เปรียบเหมือนยาง เป็นตังเหนียว กั้นกาง ไม่พ้นไป

จงดูเถิด ความเวียนเกิด ในชาติภพ มันเป็นหลุม ฝังศพ ภพชาติใหม่
เพราะเหตุมัน เป็นหลุม เกิดกลุ่มไฟ หลงรักใคร่ รูปนาม ความมีเป็น
พระผู้พ้น หลุมไฟ ที่ใส่ศพ ท่านมองพบ รูปนาม ตามที่เห็น
มีความทุกข์ มากมาย ทั้งภัยเวร จึงบำเพ็ญ ละโทษ หมดต้องการ

สัตว์ในโลก ร้อนลุก ทุกขณะ หมายพึ่งพระ แนบแน่น เป็นแก่นสาร
เพียรรบรับ ศัตรู พวกหมู่มาร ประสบสิ่ง สุขศานต์ ในภายใน

ผู้ชนะ มีพระ ในตัวเอง
ไม่ไปเพ่ง ภายนอก หลอกหลงใหล
ผู้เข้าถึง องค์พระ รัตนตรัย
จิตผ่องใส บริสุทธิ์ วิมุตติเอย

ความชังความรักนี้ หมักดอง
เป็นเครื่องร้อนเศร้าหมอง หม่นไหม้
หลงจมอยู่ในกอง ทุกข์โทษ มากแล
เป็นสิ่งที่ทำให้ จิตข้องเวียนวน

ในโลกนี้มีเรื่องที่เปิดเผย

ในโลกนี้ มีเรื่อง ที่เปิดเผย
ล้วนแต่สิ่ง ผันแปร ไม่แน่เลย
แต่พอเอ่ย ปากบอก ก็หลอกกัน
สิ่งนี้ดี สิ่งนั้นชั่ว มัวเที่ยวปรุง
มีความมุ่ง หมายคิด จิตกระสัน
หลงของหลอก นอกใน อาลัยมัน
หลงสวรรค์ หลงนรก วิตกไป
ตายไปแล้ว จึงตก นรกร้อน
หรือไปนอน บนสวรรค์ ชั้นไหน ๆ
สวรรค์มี ในอก นรกในใจ
จริงหรือไม่ ตรองดู คงรู้ดี

ความร้อนใจ ร้อนรัก เข้าหมักหมม
อันเป็นหล่ม ขุมนรก ตกอยู่นี่
ความอยากได้ อะไร ใจยินดี
นรกมี ขึ้นในใจ ไหม้เป็นควัน

เพราะมีความ ถือตัว มัวทำบาป
กิเลสหยาบ ลุกลาม ความเดียดฉันท์
ทั้งความโลภ โกรธหลง กรงสำคัญ
เป็นคุกอัน กว้างใหญ่ ใส่ตัวตน
สวรรค์นั้น มีพิษ ชนิดเย็น
ให้แลเห็น สิ่งของ ปองเอาผล
มีอะไร สมอยาก ไม่ยากจน
ไม่ต้องขน นึกได้ สบายดี
เหมือนสุกร นอนในเล้า เฝ้าอาหาร
มีวิมาน เรืองรอง งามผ่องศรี
อุดมด้วย รูปรส ปรากฏมี
สัตว์ยินดี หลงสวรรค์ คิดดั้นเดา
มีความใคร่ ในกาม ตามยุแหย่
ต่างวิ่งแต้ เข้าไป ให้ไฟเผา
ถึงร้อนรน ทนได้ หมายจะเอา
หลงรักเงา เฝ้าโซว์ เพราะโง่งม
สัตว์เกิดตาย ในสามภพ ไม่จบสิ้น
เที่ยวหลงกิน เหยื่อกาม ความขื่นขม
สัตว์ในโลก มีใจ ใคร่นิยม
จึงติดจม อยู่ในภพ ไม่จบเลย

ใครมีความ รู้สึก นึกเกรงกลัว
รีบสอนตัว ไถ่ถอน อย่านอนเฉย
จงดับไฟ ทั้งสาม ความชินเคย
จึงเปิดเผย ตู้พระธรรม คัมภีร์ใน

คือรักษา ศีลใน ให้สะอาด คอยปัดกวาด ชะล้าง อนุสัย
ทั้งโลโภ โทโส โผล่ภายใน จงดับไฟ ใจเย็น เห็นพระธรรม

พระธรรมมี ปรากฏ ทั้งในนอก
ใครอ่านออก จะเห็น พระธรรมขำ
มีภายใน รู้ได้ ที่ใจนำ
ผู้รู้ธรรม รู้ที่ใจ ไม่ไกลเลย

รู้นอกไป จากใจ ใจรู้ผิด จิตรู้จิต ให้ชัด หัดวางเฉย

รู้อะไร ก็รู้ อยู่ตามเคย ไม่เฉยเมย รู้ใจ ไม่พัวพัน
จะยืนเดิน นั่งนอน จรใกล้ไกล รู้อะไร เล่าหนา ดูน่าขัน
จะผลัดเปลี่ยน อิริยา— บถไหนกัน จัดเป็นชั้น ปฏิบัติ วิปัสสนา
ในสติ ปัฏฐาน ท่านกล่าวไว้ ก็เข้าใจ กันอยู่ ผู้ศึกษา
จะมัวอ่าน ข้อความ ตามตำรา ไม่ตรวจตรา ให้รู้ ในวิธี
จะนั่งนอน อย่างไร ใช่ตัวเรา ยืนเดินเล่า เพียงใช้ ให้ร่างผี
เคลื่อนไปตาม ธรรมดา อย่ายินดี ว่าเรามี รูปเรา เผ้าชมเชย

ความเคลื่อนไหว ย้ายท่า ขันธ์ปรากฏ
เห็นตามบท ทุกขสัจจ์ อันเปิดเผย
ใจก็รู้ ที่ใจ ไปตามเคย
นิจจาเอ๋ย ร่างผี มีมายา

หลงอยากได้ ความสุข ทุกข์ท่วมทับ ทุกข์เกิด—ดับ ร่ำไป ไม่ศึกษา
จะเอาสุข ในรูป ตุ๊กตา เพราะโมหา ครอบงำ ให้มืดมน

ถ้าตาใน ไม่มี ถูกผีหลอก
ผีภายนอก หลอกให้ ไกลมรรคผล
ผีภายใน หลอกใจ เป็นตัวตน
ผีมืดกล มายา พาวนเวียน

การศึกษา อบรม ต้องข่มขี่ รู้หน้าที่ กองขันธ์ ที่มันเปลี่ยน
เอาความทุกข์ ทั้งหมด เป็นบทเรียน มีความเพียร ปล่อยวาง เป็นทางตรง

ออกไปสู่ ความว่าง กระจ่างแจ้ง สิ่งแอบแฝง ย่อยยับ ดับเป็นผง
เป็นอณู ปรมาณู รู้แล้วปลง ไม่เจาะจง ธรรมชาติ ขาดอาลัย
รูปนามนั้น ละเอียด แลสุขุม
รวมเป็นกลุ่ม ธรรมชาติ ที่เคลื่อนไหว
ทั้งรูปนาม เป็นหุ่นยนต์ มีกลไก
หลงรักใคร่ ร่างผี ยินดีกัน

ทิ้งเปลือกนอก รูปเงาะ ไม่เกาะเกี่ยว รู้เด็ดเดี่ยว อย่างนี้ ไม่มีหวั่น

ไม่ติดดี ติดชั่ว ไม่พัวพัน ปล่อยวางขันธ์ ร่ำไป สบายดี
ได้รู้กฎ ความว่าง สว่างจิต เหมือนอาทิตย์ อุทัย ไขรังสี
โลกทั้งโลก ยุบหาย ไปทันที พวกภูตผี ล้วนดับ หายวับไป
อันความว่าง อย่างนี้ ตามที่เห็น
ถ้าดูเป็น ก็จะเห็น เช่นกล่าวไข
เพราะความว่าง อย่างนี้ มีในใจ
ผู้ที่มี ตาใน ใจว่างเอย.

กายเดียว จิตเดียว

รู้กายเดียว จิตเดียว ไม่เกี่ยวข้อง
สติจ้อง รู้จิต ปลิดสังขาร
ทั้งดีชั่ว ปล่อยไป ไม่รำคาญ
ชนะมาร ภายใน ใช้ปัญญา

กำหนดรู้ กายจิต ไม่คิดแส่ ตัดกระแส สมุทัย ไกลตัณหา
แจ้งประจักษ์ ในไตร ลักษณา จับอัตตา ฆ่ามัน ให้บรรลัย
อัตตาตาย กลายเป็นพระ ละกิเลส
พ้นวิเศษ ปรากฏ ความสดใส
พระพุทธโธ โผล่รู้ ดูภายใน
ให้จิตใจ ชื่นบาน พ้นมารยา

เราเขียนกลอน สอนใจ ใช้ความคิด ให้ญาติมิตร ตริตรึก ได้ศึกษา
ดำเนินตาม ทางตรง ปลงปัญญา มีดวงตา เห็นธรรม ประจำเอย.

ใครเอาไปได้เมื่อตายแล้ว

คนทั่วไป หวังถูก ลอตเตอรี่ ความยินดี อยากได้ ใคร่หยิบฉวย
เอาวัตถุ ร้อนระอุ ด้วยร่ำรวย ต่างงงงวย ไขว่คว้า ไม่รามือ
อยากจะถูก ที่หนึ่ง รำพึงคิด เดากันผิด คิดอยากได้ ใจยึดถือ
ความหมุนเวียน เปลี่ยนไป เหมือนไฟฮือ อยากได้ชื่อ ติดสมมุติ ไม่หยุดเลย
ใจทะยาน ร่านอยาก มากเต็มที่ อยากมั่งมี ทรัพย์กัน หนาท่านเอ๋ย
ต้องติดหล่ม จมเลน เช่นที่เคย เพราะวางเฉย ไม่ได้ เที่ยวส่ายไป
อยากได้เหยื่อ กามคุณ คิดวุ่นนัก จะหลงรัก อยากได้ ไปถึงไหน
มิวันหนึ่ง ก็สักวัน ต้องบรรลัย เพราะความเจ็บ ความไข้ มาคอยกวน

ไม่ศึกษา ของจริง เที่ยววิ่งวุ่น
ทั้งบาปบุญ ทำกัน อยู่ครบถ้วน
เพราะไม่รู้ ในแง่ ความแปรปรวน
ใจเรรวน ตามตัณหา สาละวน

ถ้าใครเอา ไปได้ เมื่อตายแล้ว คงเข้าแถว แนวหน้า พากันขน
ต่างกอบโกย เอาไป ให้ตัวตน จนเหลือล้น กว่านั้น ทวีคูณ
หาแต่สิ่ง หลอกหลอก พอกเอาไว้ ไม่อยากไป นิพพาน เห็นว่าสูญ
มัวหลงรัก แต่สิ่ง ปฏิกูล ต่างแบกทูน สมบัติบ้า ดูน่ากลัว

เที่ยวพูดเพ้อ เจ้อพล่าม ไปตามเรื่อง
รักโกรธเคือง ตามมัน น่าเวียนหัว
ไม่มีความ รู้สึก สำนึกตัว
ทั้งความชั่ว ความดี มีมายา

การศึกษา ในธรรม นำชีวิต ที่มืดมิด กลับแจ้ง สว่างจ้า
เพราะธรรมะ นั้นประเสริฐ เลิศโลกา มีปัญญา รู้จริง ทุกสิ่งอัน
เป็นเครื่องปลุก จิตใจ ไม่ขุ่นมัว รู้สึกตัว ทั่วพร้อม น้อมรู้ชัน์
ความรู้แจ้ง แสงสว่าง น่าอัศจรรย์ ควรเราท่าน รีบศึกษา อย่านอนใจ

ชีวิตมี สั้นสั้น พลันแตกดับ
ตื่นจากหลับ กันเดี๋ยวนี้ จะดีไหม
ให้สมกับ ที่เรา เป็นชาวไทย
มีจิตใจ เป็นชาวพุทธ ทุกชุดมา

ดีกว่าถูก ลอตเตอรี่ มีความสุข พ้นจากทุกข์ เพราะใจ ไกลตัณหา
ให้พี่น้อง ชาวพุทธ รุดบุญญา แสวงหา พระธรรม ประจำใจ
อันเป็นเครื่อง ระงับ ดับความร้อน ทั้งเป็นการ ไถ่ถอน อนุสัย
รู้ไตรลักษณ์ ชัดเจน เด่นภายใน เห็นจิตใจ ที่สะอาด ปราศราคา

ไฟกิเลส ดับสนิท หมดพิษร้อน จะนั่งนอน อย่างไร ใจหรรษา
สุขสงบ กายใจ ทุกเวลา มีปัญญา รู้ทัว ไม่มัวเมา

มีความรู้ พระธรรม ประจำจิต
ดวงชีวิต ล้วนล้วน หายโง่เขลา
ความดีชั่ว หายหมด ตามกฎเงา
ทั้งตัวเรา เล่าไซร้ ก็ไม่มี

มีแต่สิ่ง ปรากฏ หมดทั่วโลก ความทุกข์โศก ดับสนิท หมดฤทธิ์ผี
สังขารด้าน ปรุงใจ ดับทันที มีแต่สิ่ง คงที่ ผ่านดับลง

อันความโพลง โล่งจิต ใช่คิดผ่อน
จงพากัน ศึกษา อย่ามัวหลง
รู้กายจิต ร่ำไป ใจคิดปลง
เข้าถึงองค์ พุทธธรรม ประจำมา

อันพุทธธรรม มีประจำ ในชีวิต ให้ญาติมิตร ตริตรึก หมั่นศึกษา
พระพุทธธรรม มีประจำ ทุกเวลา ทำลายผ้า ออกไป ใจว่างเอย.

หลงของหลอก

อารมณ์สนอง ใจต้องยึดไว้ เพราะเหตุอะไร ใจจึงข้องอยู่ เพราะหลงของหลอก บอกตามประตู หยุดดูคงรู้ ใจดูวางเฉย

รู้ใจไม่ข้อง ถูกต้องเบิ่ดเผย ช้ำดีมีเคย ล่วงลับดับไป
รู้ว่างอย่างเดียว ไม่เกี่ยวอะไร นิ่งดูรู้ใจ ไม่ไหวตามขันธ์

อาการขันธ์หลอก ในนอกรู้ทัน เป็นเพียงความฝัน น่าขันหนักหนา และน่าสังเวช กิเลสมายา หลอกให้เห็นว่า เป็นตัวเป็นตน

ที่จริงไม่มี เห็นผีเป็นคน พากันเวียนวน อยู่ในกองไฟ เกลียวโลกร้อนแท้ กระแสหลั่งไหล หมุนเวียนเปลี่ยนไป รู้ไว้ใจเย็น

ใจว่างวางเฉย เบิ่ดเผยความเห็น ไม่มีไม่เป็น เห็นแต่พระธรรม ไม่เกิดไม่ดับ โลกลับเย็นฉ่ำ ไม่มีกฎกรรม นำให้เวียนวน

ความว่างอย่างยิ่ง ปราศสิ่งเผาลน เพราะมีกุศล ผลจึงสุกใส ผู้มีตาเนื้อ เยื่อบังตาใน ลอกผ้าออกไป ตาในใสเหน่ง

พุทธธรรมภายใน ผู้ใดเห็นเอง จิตที่เพ่งเล็ง เห็นเองทันที รู้นอกจากจิต ผ้าบิ่ดเต็มที่ มายาราวี กลุ้มรุมหุ้มห่อ

เพิกไปใจว่าง วางที่หัวต่อ **รู้หลักย่อย่อ ไม่ต่อความปรุง**
ดับไปใจเฉย ตามเคยไม่พุ้ง อรุณจักรุ่ง สว่างภายใน
พ้นขันธ์ท่านเอ๋ย นิ่งเฉยเอาไว้ อย่าได้หวั่นไหว ใจว่างวางรู้
สิ่งเดียวเขียวสด ตามกฎมีอยู่ ภายในไขดู คงรู้จักเอย.

สัมมาทิฏฐิ

ความเห็นชอบ สอบสวน ทวนกระแส
จิตแน่วแน่ ไม่แส่ส่าย ไม่หมายมั่น
รู้ปล่อยรู้ อยู่ในตัว ไม่พัวพัน
รู้จริงนั้น จิตใจ ผ่องใสเอย.

ดวงตาใสแจ๋ว

การปฏิ— บัติธรรม นำบันทึก รู้ตื้นลึก แจ้งชัด ตัดสงสัย
ได้รู้ว่า กายจิต ใช่เราใคร เห็นกายใจ ล้วนแต่ ความแปรปรวน
รู้ตื้นลึก ศึกษา ดูหน้าขันธ์ จงแยกมัน ให้เห็น เป็นส่วนส่วน
รูปร่างกาย ยักย้าย หลายขบวน จงสอบสวน ขันธ์ดู ให้รู้ความ

นามคือ เวทนา อย่าหลงติด
ทั้งสุขทุกข์ เป็นพิษ เหมือนเสี้ยนหนาม
อุเบกขา เวทนา อย่าหลงตาม
พยายาม รู้ชัด หัดปล่อยวาง

อีกสัญญา ดีชั่ว เครื่องยั่วจิต จงหมั่นปลิด จากใจ ไม่แอบอ้าง
ทั้งสังขาร เครื่องปรุง ฟุ้งรายทาง จงถากถาง ให้สะอาด ปราศราคี
ส่วนวิญญาณ ความรู้ ประดูหก เหมือนกระจก ส่องเห็น ทุกวิถี
รู้แล้วปล่อย ค่อยสบาย ใช้วิธี ไม่ยินดี ยินร้าย ใจเบิกบาน
ขันธ์เกิดขึ้น ดับไป ใจว่างเปล่า ไม่โศกเศร้า ติดตัง ในสังขาร
ตามแต่เรื่อง ของเรื่อง เปลื้องรำคาญ เพราะมีญาณ รู้รอบ ประกอบกัน

รักษาจิต อย่างเดียว ไม่เกี่ยวข้อง
มองเห็นช่อง พ้นแน่ ไม่แก้ขันธ์
ใจปล่อยใจ อย่างยิ่ง สิ่งสำคัญ
ทุกสิ่งอัน ว่างเปล่า ใช่เราใคร

ทั้งไม่มี ดีชั่ว รู้ทั่วถึง ไม่มีสิ่ง รัดรึง อนุสัย
มีแต่สิ่ง ที่สะอาด ขาดปัจจัย จะเรียกว่า สิ่งใด ไม่ได้เลย
จะสมมุติ กันเล่นเล่น เป็นตัวอย่าง ไม่ใช่เพื่อ อวดอ้าง ดอกท่านเอ๋ย
ถ้าจิตใจ หายโง่ โผล่ตามเคย ได้ชมเชย "ความสว่าง สร่างจากเมา
อันความว่าง อย่างนี้ ใช่จำหมาย รู้แยบคาย ภายใน หายโง่เขลา
อันความว่าง อย่างยิ่ง ไม่อิงเงา ความว่างเปล่า เด่นชัด อนัตตา

หมดตัวตน นอกใน เป็นฝ่ายธรรม สิ่งเลิศล้ำ น่ารู้ น่าศึกษา
ใครดูเป็น ก็จะเห็น ด้วยปัญญา กำจัด อวิชชา ผ้าบังใจ
พวกสังขาร กลุ้มรุม เข้าหุ้มห่อ ล้วนหลักตอ ก่อเกิด อนุสัย
จงหมั่น เอาชนะ สละไป รู้เมื่อใด พ้นเมื่อนั้น นะท่านเอย

เมื่อรู้แล้ว เลิกอยากรู้ ดูความว่าง
สิ่งต่างต่าง มีให้รู้ อยู่เบื้ดเผย
ข้อสำคัญ นั้นอย่า ได้เฉยเมย
สิ่งที่เคย มีมา รู้อาการ

เฉยว่างว่าง อย่างเดียว ไม่เกี่ยวเกาะ รู้เหมาะเจาะ ที่จิต ปลิดสังขาร
ทั้งเกิดดับ ขับสู้ ฆ่าหมู่มาร หน้าที่ญาณ แจ้งชัด ตัดทางตรง

เมื่อจิตนิ่ง ตรงดิ่ง รวมอารมณ์
พอเหมาะสม จิตหน่าย คลายจากหลง
ปลงภาระ ที่จิต พิษดับลง
ไม่พะวง สงสัย ใช้วิธี

ชนะมาร ด้านนอก และด้านใน ไม่มีสิ่ง อะไร ไกลหมู่ผี
รู้ความว่าง วางใจ ไกลอัคคี รู้อย่างนี้ เพื่อพ้น กลมายา

รู้ความว่าง เหมาะสม อุดมคติ จะผลิ ยอดธรรม อันล้ำค่า
สภาพว่าง นั้นเป็น ธรรมดา อนัตตา ปรากฏ หมดตัวตน

มีแต่ธรรม นำส่อง ทั้งสองด้าน คือสังขาร วิสังขาร ทั้งเหตุผล
มีแต่ธรรม ชั้นใน ที่ใจยล งามโสภณ ผุดผ่อง ไม่หมองมัว

ธรรมภายใน ใสสว่าง อย่างดวงแก้ว
มีดวงตา ใสแจ๋ว ดูได้ทั่ว
ถ้าดูเป็น ก็จะเห็น ไม่มีตัว
ใจเบิกบาน ปานดอกบัว ผ่องใสเอย.

ระวังของแสลง

เมื่อความรู้ ไหวตัว มัวเที่ยวแส่ ไม่ไปแก้ รู้เท่า ว่าเหล่าขันธ์
ทั้งเกิดขึ้น ดับไป ไม่พัวพัน ไม่ยึดมั่น ปล่อยไป สบายจริง
มรรคผลมี หรือไม่ สหายเอ่ย ไยจึงเฉย หลงเลือน เหมือนผีสิง
มรรคผลไหน ไม่มี ที่อ้างอิง มัววุ่นวิง ลืมธรรม คลำอะไร

ธรรมมีอยู่ ตรงหน้า หาไม่พบ เผ้าแต่หลบ ไตรลักษณ์ มัวผลักไส
อนิจจัง บังจิต บีดภายใน ไม่เห็นภัย ฟุ้งเพ้อ บำเรอกาม

กามมีรส โอชา น่าเวียนหัว
เราเจียมตัว คิดไป ให้เกรงขาม
เห็นกองทุกข์ ลุกไหม้ เป็นไฟลาม
จึงเกิดความ สลดใจ ในมายา

ธรรมมีอยู่ ให้พิสูจน์ พูดตามหลัก พระไตรลักษณ์ ปรากฏ จดดินฟ้า
พระธรรมนั้น มีแท้ แน่จริงนา ผู้ปรีชา เห็นธรรม ตามความจริง
รู้ความจริง ขึ้นได้ หายจากโง่ พระธรรมโผล่ ภายใน ผลใหญ่ยิ่ง
เป็นพุทธะ คือผู้ รู้ความจริง ไม่เที่ยววิ่ง หน้าหลัง ตั้งในธรรม

ธรรมปรากฏ หมดอยาก ในรสกาม มีแต่ความ สบาย ใจเย็นฉ่ำ
ต้องออกไป ภายนอก กฎของกรรม มัวเต้นรำ อยู่ไย ทุกข์ร้ายแรง

ผู้ที่รู้ ความจริง ไม่วิ่งไป
เหมือนคนไข้ ระวัง ของแสลง
ทั้งความทุกข์ รุกเร้า เผ้าเสียดแทง
ความปรุงแต่ง ภายใน เป็นไฟลาม

เผลอไปนิด ติดคุ ระอุร้อน
จงสังวร รู้สัจจ์ ตัดไฟสาม
คือรู้ทุกข์ สมุทัย ไม่ไหวตาม
รู้รูปนาม เป็นทุกข์ สุขไม่มี

เมื่อรู้ชัด ทุกขสัจจ์ ทุกข์ก็ดับ ความระงับ รู้ชัด ได้ขัดสี
เห็นเกิดดับ กลับกลิ้ง เป็นสิงคลี ปล่อยทันที ทุกข์หาย จิตใจเย็น

เย็นอะไร จะมาเย็น เท่าเห็นจริง

ใจไม่วิ่ง รู้สัจจ์ ชัดความเห็น
ไม่มัวเมา รู้ทั่ว ทั้งกฎเกณฑ์
ไม่หลงเล่น ของหลอก ทั้งนอกใน

สิ่งภายนอก ให้เห็น เป็นดีชั่ว รักเกลียดกลัว ยั่วจิต ให้คิดใคร่
ทั้งดีชั่ว ยั่วจิต เป็นพิษไฟ ทุกข์ของใคร เล่าหนา ลืมตาดู
หลงว่าทุกข์ ของเรา เดาผิดผิด ยึดความคิด ติดใจ ทำไขหู
มันเป็นสิ่ง มาผ่าน ด่านประตู มีความรู้ เท่าทัน สิ่งผ่านไป
ไปยึดเอา เอามา ว่าของตัว ตามืดมัว เพราะผ้า บังเอาไว้
จงลอกผ้า ในจิต ปลิดทุกข์ใจ จิตผ่องใส ไม่มืดมัว รู้ทั่วธรรม
พระพุทธธรรม ภายใน ใสสะอาด ผู้ฉลาด พบเห็น ความเย็นฉ่ำ
พระมุนี มีธรรม เป็นประจำ ผู้หลงคลำ นอกทาง เที่ยวอ้างอิง
เขาหาผ้า มาบีด ให้มิดเลย กลับชมเชย ว่าดี มีความหยิ่ง
ไม่รู้ว่า อะไร เป็นความจริง ต่างเที่ยววิ่ง ส่ายหา ตาเป็นมัน

พึ่งแต่เสียง ภายนอก หลอกหลอนใจ
มัวทำไก๋ เรียนรู้ ดูน่าขัน
จะเรียนรู้ เอาไป ทำไมกัน
เรียนรู้ขันธ์ กายใจ ใช้บัญญา

ธรรมะนี้ ดีจริง สิ่งวิเศษ พ้นกิเลส จิตใจ ไม่มีฝ้า
มรรคผลมี ที่รู้ หมู่มายา รู้ในไตร ลักษณา เป็นตราชู

เห็นทุกสิ่ง นอกใน เหมือนกันหมด
ตามในกฎ ธรรมชาติ ประหลาดอยู่
เห็นเฉพาะ ท่านผู้ เป็นวิญญู
ผ่านประตู วิญญาณ การรู้ใจ

จงรวบรวม ความรู้ เข้าสู่จิต
ดวงความคิด นิ่งแน่ ไม่แก้ไข
อย่าหลงรัก หักห้าม ความอาลัย
รู้ชัดใจ ถูกผิด ปลิดชั่วดี
ตัวประธาน คือจิต พินิจเพ่ง
เขาเป็นเอง ของเขา เบาตรงนี้
เบาตรงที่ ทุกข์ใจ นั้นไม่มี
พ้นตรงนี้ หรือไม่ เชิญไตร่ตรอง

ตรองให้เห็น ชัดเจน ตามเช่นกล่าว ไม่ยืดยาว รู้ทั่ว หายมัวหมอง
ให้พี่น้อง ทั้งหลาย ที่หมายปอง รู้ในคลอง สัจจธรรม ล้ำเลิศเอย.

ปัญหาน่าคิด

ยังมีสัตว์ สาธก ยกมากล่าว ทั้งมือเท้า ด้วนกุด สูดอาหาร
กนทางก้น ทนทุกข์ ทรมาน ไม่รู้รส คาวหวาน ประการใด
ทั้งตาบอด หูหนวก บวกกันเข้า มันนั่งเฝ้า กองเพชร เม็ดสุกใส
พูดทางก้น แทนปาก อยากอะไร ก็พูดไป ตามสัญญา อุปาทาน
แม้จะมี ใครบอก กรอกเข้าหู มันไม่รู้ สำเหนียก เรียกไม่ขาน
จะบอกให้ ดูเพชร เจ็ดประการ วางใส่พาน ไว้ตรงหน้า ท้าให้ดู
มันจะกลับ นั่งเฉย ไม่เคยเห็น เหมือนพูดเล่น กับคนใบ้ ใจหลับอยู่
จะบอกให้ หยิบเพชร เม็ดนั้นชู มันไม่รู้ จักถือ มือด้วนครัน
จะร้องบอก ให้เดิน ไปข้างหน้า มันสิ้นท่า ลงนั่ง อยู่อย่างนั้น
เพราะเท้ากุด สุดปัญญา จะยืนยัน ต้องปล่อยมัน ตามกรรม ที่ทำมา

ปัญหามี โดยย่อ พอขบคิด เชิญญาติมิตร คิดแก้ แง่ปัญหา
จะได้แก่ สิ่งใด ไฉนนา ใช้ปัญญา คิดดู ให้รู้เอย.

เห็นขันธ์เป็นตัวเรา ใจเศร้าหมอง

เห็นขันธ์เป็น ตัวเรา ใจเศร้าหมอง ขันธ์เป็นกอง ทุกข์แท้ ของแปรผัน
หลงว่ามี ตัวเรา เฝ้ายึนยัน ตัวของฉัน หรือใคร ก็ไม่มี
มัวแต่เพ้อ บุ่มบ่าม ไปตามผัน ยึดถือขันธ์ เอาไว้ ทำไมนี่
ไม่ยึดขันธ์ ทุกข์หาย สบายดี รู้อย่างนี้ มีคุณ ไม่วุ่นวาย
ความสงบ มีครบ ในอินทรีย์ ทำหน้าที่ ดีนัก อย่ามักง่าย
อย่าหลงงม นิยม ว่าร่างกาย ความจำหมาย ในจิต อย่าคิดไป
มีแต่สิ่ง โง่โง่ โผล่ให้รู้
ผ่านประตู มีประจำ ทำเป็นใบ้
มันรู้เอง เห็นเอง ใช่เราใคร
ไม่ยึดไว้ ทุกข์ดับ ระงับลง
จะยืนเดิน นั่งนอน จรใกล้ไกล ระวังใจ ละกาม ตามพระสงฆ์
จะรู้เห็น สิ่งใด ใจคิดปลง กำจัดหลง รู้ทั่ว ไม่พัวพัน
ล้วนแต่สิ่ง เป็นเอง เพลงของเขา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ใคร อย่าใฝ่ฝัน
ไม่มีเรื่อง วุ่นวาย สบายครัน ทั้งคืนวัน รู้จิต ไม่ติดกาย
ไม่มีใคร เกิดตาย อย่าไปคิด
รู้ที่จิต ปลิดทุกข์ ให้สลาย
ใจที่ไม่ เกลือกกลั้ว ไม่ง่มงาย
จะพ้นจาก เกิดตาย ในโลกีย์

เพราะความเงียบ สงัดว่าง ปล่อยวางขันธ์ ไม่มีฉัน หรือใครอยู่ในนี้
เป็นชีวิต อิสระ ละชั่วดี หมดราคี กิเลส วิเศษเอย.

รูปนามทุกสิ่งล้วน ดับไป
ทุกสิ่งใช่ตัวใคร อยู่แล้ว
เกิดก่อสลดใจ ยามเพ่ง พินิจนา
มีแต่ธรรมผ่องแผ้ว สิ่งนั้นดำรง.

หยุดความอยาก มีความเย็น

เที่ยวทะเยอ ทะยาน ตามความอยาก
มีทุกข์มาก ร้อนมาก หากรู้เห็น
ผู้ที่หยุด ความอยาก มีความเย็น
ไม่วิ่งเต้น วุ่นวาย สบายจริง

เพราะสังขาร เปลี่ยนชุด ไม่หยุดหย่อน จะนั่งนอน รู้ทุกข์ ทุกข์ไม่สิง
ทั้งทุกข์เก่า ทุกข์ใหม่ ไม่ไปอิง คอยบั่ดทิ้ง ทุกข์หาย ไม่รำคาญ
รู้แต่สิ่ง เป็นเอง เพลงที่รู้ ตามประตู กายใจ มีให้อ่าน
ไม่ใช่ทุกข์ ของใคร ไม่ต้องการ ใจซาบซ่าน รู้สึก ไม่นึกไป

จะรู้เห็น สิ่งใด ใจวางเฉย
ไม่เฉยเมย ยึดถือ หรือผลักไส
รู้จักปล่อย เพราะรู้เท่า ค่อยเบาใจ
เกิดดับไป ตามเพลง ไม่เพ่งดู

เพราะรู้ว่าง วางใจ ไม่เกี่ยวเกาะ รู้เหมาะเจาะ สมส่วน สิ่งควรรู้
รู้สิ่งอื่น ดื่นไป ใช่วิญญู รู้ประตู วิญญาณ ชำนาญเดิน
หมายถึงรู้ ชั้นใน ที่ใจรู้ จงตรวจดู ให้ถนัด อย่าขัดเขิน
อย่ามัวหลง สัญญา พาเพลิดเพลิน จงเจริญ สัมปชัญญ์ ทั้งวันคืน

รู้อะไร ไม่ต่อ ข้อที่รู้
รู้หยุดอยู่ ถูกดี ไม่มีผื่น
รู้แล้วปล่อย ค่อยสบาย อย่างกลมกลืน
ไม่ต้องขืน ไม่ต้องข่ม อารมณ์ใด

ให้ใจว่าง อย่างเดียว ไม่เกี่ยวเกาะ รู้จำเพาะ ความว่าง สว่างไสว
เมื่อจิตหยุด องค์พระพุทธ มีภายใน จิตไม่ไหว เป็นพระธรรม ล้ำโลกา
ใครเข้าถึง พุทธธรรม ตามหลักนี้ ไม่ต้องมี พิธี ดีหนักหนา
เข้าถึงความ บริสุทธิ์ อย่างพุทธา มีดวงตา เห็นธรรม ประจำเอย.

หนามยอกหนามบ่ง

คิดคิดก็ น่าขัน น่าสังเวช
เพราะความหลง เป็นเหตุ ให้ยึดถือ
เอาทุกข์ขันธ์ เป็นเรา เผ้ากระพือ
ไฟลุกฮือ เผาจิต ไม่คิดกลัว

จะยึดถือ ดื้อดึง ไปถึงไหน ไฟมันไหม้ ไม่รู้ กลับยิ้มหัว
หลงละเลิง หาเพลิง มาเผาตัว ทำความชั่ว ใจบาป ด้วยหยาบคาย
เพราะมีความ โลภมาก อยากจะได้ วัตถุไว้ อย่างเดียว เที่ยวขวนขวาย
มีสืบต่อ เรื่อยมา แต่ตายาย ความกระหาย บังมิด บีดเนื้อความ
ความโลภนี้ เกิดมี ขึ้นที่ไร มันเผาใจ ตัวเอง น่าเกรงขาม
อยากได้ทรัพย์ คอยเผ้า หลงเมากาม พยายาม เสาะหา ไม่รามือ
พอความเจ็บ ความตาย เข้าครอบงำ บ่นพึมพำ เพราะเขลา เข้ายึดถือ
บุญก็ทำ กรรมก็สร้าง อย่างระบือ หลงยึดถือ บาปบุญ ใจขุ่นมัว

เพราะกิเลส มันมาก ลากลงเหว
ในปล่องเปลว อัคคี ทั้งดีชั่ว
สัตว์ทำกรรม ชั่วดี เพราะมีตัว
หลงกันนัว อยู่ในทุกข์ ทุกยุคมา

ในยุคนี้ ควรพิสูจน์ พูดตามพระ ให้คนเรา เอาชนะ ละตัณหา
เลิกกระทำ การบาป หยาบนานา ทางมิจฉา ไม่เดิน เดินลูกคลอง
รู้อริย– สัจจ์สี่ รีบหนีทุกข์ สละสุข ไม่มัวเมา เข้าทางสอง
หนทางกลาง ปลอดภัย ไม่คะนอง ทั้งไม่ปอง ยึดหมาย ในชั่วดี

เพราะทุกสิ่ง ล้วนว่าง เป็นกลางหมด
มีปรากฏ ธรรมชาติ ปราศแสงสี
เพราะความว่าง ภายใน ที่ใจมี
รู้วิธี เพิกคิด ไม่ติดอะไร

รู้ความมืด ความสว่าง อย่างทั่วพร้อม
ไม่นึกน้อม สิ่งใด ใจผ่องใส
รู้ว่าไม่ เกี่ยวเกาะ เฉพาะใจ
รู้ที่ไร ใจนิ่ง ทิ้งรูปนาม

ไม่ยึดถือ อะไร ใจว่างเปล่า ไม่โศกเศร้า รู้จัก ชักเสี้ยนหนาม
เมื่อหนามยอก เอาหนามบ่ง คงรู้ความ จงทราบตาม ฉันบอก ไม่หลอกลวง
ธรรมขั้นปลาย จะขยาย ให้เห็นชัด ใช่คนสัตว์ พันทุกข์ สุขใหญ่หลวง
พ้นกิเลส หมดเหตุ เครื่องล่อลวง สิ่งทั้งปวง ดับไป ไม่ถาวร
มีแต่ธรรม ความจริง งามยิ่งนัก เจริญมรรค คงรู้ ตามครูสอน
จงเบิ่งดู ประตูใน กายนคร สิ่งถาวร ภายใน เป็นฝ่ายธรรม

พระพุทธะ หยุดยืน อยู่เหนือโลก
มองเห็นโอม ขังสัตว์ ทั้งสูงต่ำ
อลเวง ไปตามเพลง กฎของกรรม
ต่างเต้นรำ อยู่ในทุกข์ ทุกนาที

พระพุทธะ มองดูโลก ไม่โศกเศร้า เห็นคนเขลา หลงงม ชมซากผี
จึงเกิดดับ กลับกลิ้ง ยิ่งคลุกคลี เวียนอยู่ใน โลกีย์ มีเกิดตาย
สิ่งชั่วดี หามีไม่ ไปยึดถือ ไปหลงชื่อ แต่งตั้ง สิ่งทั้งหลาย
ขันธ์เกิดดับ กลับกลอก หลอกวุ่นวาย ไม่ใช่สัตว์ หญิงชาย อย่าหมายกัน

เพิกสมมุติ สุดตัว ทั่วทั้งร่าง
จะเกิดความ สว่าง ปล่อยวางขันธ์
สิ่งวิสุทธิ์ ผุดผ่อง ของสำคัญ
หมดหมายมั่น นอกใน ใจว่างเอย.

การเห็นทุกสิ่งด้วย ปัญญา
ความเบื่อหน่ายมีมา รอบรู้
เป็นเอกะมรรคา ออกจาก โลกเฮย
ทางรอดมีแก่ผู้ หยุดรู้สัจจธรรม.

ไม่มีตัวเราในพระนิพพาน

หมู่ผู้ ปฏิบัติ ไม่จำกัด เพศและวัย
ชนชาติ ภาษาใด มีทั่วไป ในโลกา
มรรคเป็น หนทางกลาง ผู้เดินทาง ต้องศึกษา
ศีลสมา— ธิปัญญา เป็นวิชา น่าเรียนรู้
รู้ความ ตามตำรา มีสืบมา เป็นตราชู
นับถือ เอาเป็นครู ให้ความรู้ ทั้งชั่วดี
ผู้ใด จะใคร่รู้ จงหมั่นถู และขัดสี
สังวร ในอินทรีย์ จะหลุดรอด ปลอดจากภัย
ผู้รู้ ตื่นเต็มโลก ผู้มีโชค รู้กายใจ
พระธรรม อันอำไพ มีทั่วไป ในโลกา

ความมืด ที่แสนมืด มีตัวตืด นอนหลับตา
อยู่ใน กายยาววา นอนคุดคู้ อยู่ในขันธ์
นั่งเฝ้า เป็นเจ้าของ เข้าครอบครอง ด้วยยึดมั่น
ขันธ์เป็น ตัวของฉัน หลงยึดไว้ ไม่ลืมตา

ตัวตน นี้เหนียวแน่น มันคอยแล่น ตามตัณหา
ทวาร ทั้งหูตา จมูกลิ้น และกายใจ
โมหะ นอนนิ่งอยู่ ไม่รอบรู้ ในสิ่งใด
เพลิดเพลิน อยู่ภายใน เหมือนกับอึ่ง ผึ่งตัวแบน
หมกตัว อยู่ในดิน มันถือศีล ไปตามแกน
ฝนตก ออกวิ่งแล่น หาเหยื่อกิน กลืนยวนใจ
เลยตาย กลายเป็นเหยื่อ มนุษย์เสือ จับกินไป
ความตาย ไม่เว้นใคร เพราะมีตัว มัวดิ้นกิน

อึ่งมัน ไม่ทำบาป กิเลสหยาบ ไม่ล่วงศีล
นอนอยู่ กินแต่ดิน เป็นอาจิณ ไม่เบียนใคร
แต่มัน มีความโง่ หยิ่งยะโส ด้วยหลงใหล
ถือตัว ไม่กลัวใคร มันอยู่รู ชูชีวัน
มนุษย์เขลา อยู่เผ้ากรง มีความหลง ยึดถือขันธ์
ไม่ยอม ปล่อยวางกัน ฉันเบื็นฉัน อยู่ร่ำไป
ความหลง ก้าวลงเหว ในปล่องเปลว ล้วนควันไฟ
เพราะมี ความรักใคร่ ในขันธ์ห้า ว่าเบ็นสุข
เกิดตาย วนว่ายเวียน เบ็นบทเรียน ให้รู้ทุกข์
กลับเห็น เบ็นสนุก อยากได้สุข ในโลกีย์
ไม่อยาก ไปนิพพาน เพราะเบ็นด้าน หมดชั่วดี
สุขทุกข์ ก็ไม่มี ทั้งสิ่งของ กองสังขาร
ผู้มี ผ้าบังตา เที่ยวบ่นหา พระนิพพาน
ทำบุญ อธิษฐาน หวังนิพพาน กันชาติหน้า
นิพพาน อยู่ที่ไหน มัวหลงใหล ไม่ลืมตา
เพราะมี อวิชชา เบ็นไผ่ผ้า บังนิพพาน
ผู้ใด ใคร่จะเห็น จงบำเพ็ญ ให้เกิดญาณ
รู้แจ้ง ว่าสังขาร ไม่เที่ยงแท้ ทุกสิ่งอัน
ยืนรู้ ดูความทุกข์ ก็สนุก อยู่เหมือนกัน
ผู้รู้ ไม่ใช่ขันธ์ ถ้าเบื็นขันธ์ พลนดับไป
ผู้รู้ คือพุทธะ ผู้ชนะ พ้นจากภัย
เกิดแก่ แลบรรลัย ไม่มีใน แดนที่ดับ
แดนโน้น หมดตัวตน ทั้งเหตุผล ก็ล่วงลับ
เป็นแดน ที่ระงับ เบ็นที่ดับ ความเร่าร้อน

ร้อนมี ที่ผั้งนั้น พระมุนี จึงกล่าวสอน
แสดง โลกอุดร ให้ปรากฏ หมดพิษไฟ
ผู้ที่ มีบัญญา เห็นธรรมดา ชัดแก่ใจ
รู้โลก อีกโลกได้ ไม่ใกล้ไกล อยู่ตรงหน้า
ความว่าง มีออกเด่น มองไม่เห็น เที่ยวบ่นหา
เอานั่น เอานี่มา เกิดเป็นผ้า บังตาใน
นิพพาน อยู่ตรงหน้า มัวไขว่คว้า จึงผิดไป
เถียงกัน ว่าไม่ใช่ เที่ยวหาใหม่ ใจจดจ่อ
ผู้พบ สงบใจ ตื่นข่าวใหม่ น่าหัวร่อ
สงบ เป็นบ้าบอ เป็นหัวตอ นั่งเผ้าโลก
นิพพาน นั่นมีอยู่ ผู้ไม่รู้ มัวนั่งโงก
ท่องบ่น ปาฏิโมกข์ ไม่รู้โลก อย่างจริงใจ
นิพพาน อยู่ไหนจ๋า มีหูตา ด้วยใช่ไหม
ได้แก่ สิ่งอันใด จงโปรดบอก อย่าหลอกลวง
รูปนาม ความใช่ใคร จงรู้ไว้ ไม่ห้ามหวง
นิพพาน นั่นใช่ดวง ตามังสะ นะท่านเอย
ตาหู มีภายใน แต่ไม่ใช่ ของใครเลย
ตาใน ไม่งอกเงย รู้แล้วเฉย ทั้งชั่วดี
ตาใน นั่นไม่มอง เห็นสิ่งของ ในโลกนี้
รู้แต่ สิ่งไม่มี อยู่เต็มที่ อย่างเหมาะเหม็ง
ไม่มี ความเกิดดับ ความระงับ มีอยู่เอง
ตาใน นั่นใสเหน่ง ไม่เพ่งเล็ง เอาอะไร
ความเย็น มีอาบรด สิ่งหมดจด และสดใส
ทุกข์สุข นั่นดับไป สิ่งนี้ไซร้ คือพระธรรม

ความจริง สิ่งอันนี้
เป็นสิ่ง มีประจำ
ผู้รู้ ใช่นิพพาน
นิพพาน มีมั่นคง
อ่านดู รู้ความว่าง
มีสิ่ง ที่พ้นไป
ตัวเรา นั่นไม่มี
มีแต่ ความว่างเปล่า
ตัวเรา ดับไปแล้ว
แก้วนั้น คือสิ่งใด
ผู้รู้ จักเห็นเอง
จะพบ สิ่งอันนั้น
รู้เอง เห็นกันเอง
พระไตร ลักษณา

ใช่แสงสี เขียวแดงดำ
และเป็นธรรม อันเที่ยงตรง
รู้ด้วยญาณ จะหายหลง
ผู้ประสงค์ จะเข้าใจ
สิ่งต่างต่าง ดับแล้วไซร้
แต่ไม่ใช่ เป็นตัวเรา
รู้อย่างนี้ อย่านึกเดา
ภาพตัวเรา นั่นดับไป
จะพบแก้ว อันสดใส
บอกไม่ได้ อีกเหมือนกัน
เมื่อรู้เพลง ปล่อยวางขันธ์
ไม่ใช่ขันธ์ อย่ากังขา
อย่าไปเพ่ง เป็นอัตตา
ปรากฏเด่น ให้เห็นเอย.

ดี กายและพจน์ขั้น ศีลธรรม
นอก ผ่องข้างในดำ ต่ำต้อย
เน่า สิ่งชั่วระยำ ล้วนสก– ปรถนา
ใน จิตเบียกด่างพร้อย ชุ่มด้วยปฏิกูล
อายุชีวิตนี้ คอยหด หายไป
ขันธ์ทุกข์มีปรากฏ รุกเร้า
เตือนใจเพ่งกำหนด ปลดปล่อย ทุกข์นา
รู้ชัดแจ้งใจเจ้า ปลดเปลื้องตัวตน
ชีวิตในโลกนี้ มีทาง เดินนา
ดีชั่วตัวตนจาง หลุดพ้น
ฝึกใจคิดปล่อยวาง ดับทุกข์ สุขเฮย
จิตว่างสว่างล้น ส่องให้เห็นธรรม.

ธรรมะมีทั่วไป

ธรรมะมี ทั่วไป เห็นไหมเล่า
มันว่างว่าง เปล่าเปล่า อยู่ทั้งนั้น
จะเอาอะไร ต่ออะไร ที่ไหนกัน
ที่สุดนั้น ดับไป ไม่เหลือเลย

ชีวิตนี้ น้อยน้อย และสั้นสั้น จงพากัน ก้าวหน้า หนาท่านเอ๋ย
หมั่นอบรม จิตใจ ให้คุ้นเคย คงได้เชย ชมธรรม ประจำใจ
เป็นการอยู่ อย่างพระ ละกิเลส ประพฤติเพศ พรหมจรรย์ อันผ่องใส
ทุกขณะ ที่ยังมี ลมหายใจ จงหมั่นใช้ ปัญญา หาของจริง

พบของจริง ทิ้งของเท็จ ได้เด็ดเดี่ยว
ไม่เกาะเกี่ยว จิตว่าง สว่างยิ่ง
รู้อะไร ไม่สู้ รู้ความจริง
ยิ่งรู้ยิ่ง แจ่มใส ใจเบิกบาน

ความร้อนรน หม่นหมอง ดับหายหมด ธรรมปรากฏ ให้เห็น เป็นแก่นสาร
ได้รู้เห็น ความว่าง ทั้งอาการ จะพบทาง นิพพาน จริงจริงเอย.

ความจริงที่เบิ่ดเผยแต่อ่านกันไม่ใคร่ออก

ในโลกนี้ ไม่มีใครได้ ใครเสียอะไรกันดอก มันเป็นเพียงฉากของการแสดงละครธรรมชาติ ที่ยังไม่รู้จักตัวเองเท่านั้น

ละครเลิก ปิดฉาก ไม่อยากเต้น ใครจะเล่น ก็ตาม ไม่ห้ามหวง
ในโลกนี้ เต็มไป ด้วยของลวง ชนทั้งปวง หลงอยู่ ไม่รู้ความ

เรารู้สึก นึกอนาถ ตลาดโลก
ไม่หวังโชค รวยลาภ เครื่องหาบหาม
ดำเนินตาม ทางพระ สละกาม
ทั้งรูปนาม ไม่ใช่ ของใครเอย.

หมายของเปล่า

เมื่อมีหมาย ใจข้อง ต้องรอบรู้ พินิจดู ความหมาย ใจวางเฉย
หมายในสิ่ง ไม่มี ชั่วดีเลย นิจจาเอ๋ย หมายของเปล่า ต้องเศร้าใจ

หมายลมลม แล้งแล้ง ปรุงแต่งมัน
ยึดถือขันธ์ เป็นตัว มัวหลงใหล
จึงมีทุกข์ ร้อนเร่า เผาจิตใจ
เพราะหมายใน สิ่งที่ ไม่มีเอย.

ความว่างจากหมาย

ไม่มีหมาย ใจว่าง อย่างเป็นเอง
ไม่ไปเพ่ง ความว่าง อย่างมีหมาย
รู้ภายใน ใจสว่าง มืดมลาย
ว่างจากหมาย ใจเฉย เผยความจริง

ไม่มีตัว มีตน เป็นคนสัตว์ รู้แจ้งชัด ความว่าง สว่างยิ่ง
ไม่มีหมาย ไม่เกี่ยวข้อง รู้ของจริง ว่างเป็นสิ่ง บริสุทธิ์ วิมุติเอย.

รู้เอาเอง

อะไรอะไร ก็รู้ กันอยู่แล้ว
ไม่สอดแคล้ว สงสัย ในคำสอน
ของพระผู้ มุนินทร์ ชินวร
ประทานพร ให้เรา รู้เอาเอง

รู้อะไร และใคร เป็นผู้รู้ จงตรวจดู แลพิเคราะห์ ให้เหมาะเหม็ง
ขันธ์มันรู้ หรืออะไร รู้ไปเอง เพราะเพ่งเล็ง จึงว่าขันธ์ นั้นรู้ไป

แต่ขันธ์นั้น มันรู้ เฉพาะขันธ์ รู้อันนั้น เป็นแต่ แค่อาศัย
เป็นความรู้ ของวิญญาณ ใช้การไป รู้นั้นไม่ หลุดพ้น ชอบกลจริง

มีรู้อีก อย่างหนึ่ง ลึกซึ้งมาก
รู้จักฟาก ฝั่งพ้น มีผลยิ่ง
รู้ปล่อยรู้ อยู่ในตัว ไม่มัวอิง
รู้เป็นสิ่ง พ้นรู้ อยู่ภายใน

รู้อันนี้ มีอยู่ อย่างใกล้ชิด ไม่ใช่จิต หรือขันธ์ ที่หวั่นไหว
รู้อันนี้ มีอยู่ ในภายใน ไม่สูญหาย ไปไหน มีประจำ
รู้อันนี้ มีอยู่ อย่างถาวร มันลึกลับ ซับซ้อน ให้น่าขำ
รู้อันนี้ มันเป็น นามธรรม เรายังคลำ มันไม่พบ ลบเลือนไป

บางขณะ จิตว่าง วางเฉยอยู่
รู้ก็รู้ ว่างว่าง อย่างแจ่มใส
รู้ปล่อยรู้ เลิกรู้ ไม่อยู่ไม่ไป
รู้นั้นไม่ มีหมาย ในตัวเอง

ความรู้ลอย ตัวเด่น เป็นอิสระ
เป็นพุทธะ ที่แท้ แลตรงเผง
ผู้รู้จัก ของจริง สิ่งเป็นเอง
มีแต่สิ่ง ใสเหน่ง ปรากฏเอย

ได้เขียนกลอน ย้อนยอก บอกให้รู้ เพราะเป็นสิ่ง มีอยู่ อย่างเปิดเผย
อันเป็นธรรม นิยม น่าชมเชย มีผู้เคย พบผ่าน สิ่งนั้นมา
ให้พี่น้อง ชาวพุทธ จงขุดค้น ประสบผล พบ "สิ่ง" อันล้ำค่า
ในขณะ ที่อ่าน ผ่านสายตา ความรู้จ้า แจ่มใส ภายในเอย.

ผู้สงบ

ผู้สงบ หมดหมาย ที่ใจชอบ มิได้มอบ ตนไว้ ให้แก่สิ่ง
การกราบไหว้ ไม่หมาย จะพึ่งพิง ถ้ายังอิง ตัวตน ไม่พ้นไป

การกราบไหว้ ใจว่าง เป็นกลางนั้น
ไม่ยึดมั่น ตัวตน หลุดพ้นได้
ไม่ต้องมี พิธี พลีอะไร
อ้อนวอนใคร ให้ช่วย ด้วยเจาะจง

ยึดรูปพระ ปฏิมา เป็นพระเจ้า เพราะมัวเมา เปลือกนอก หลอกให้หลง
เที่ยวอ้อนวอน งอนง้อ ต่อพระองค์ ให้ท่านทรง ช่วยตน ให้พ้นภัย

พระองค์ท่าน ช่วยใคร ไม่ได้ดอก
แต่ทรงบอก แนวทาง วางไว้ให้
ต้องมีการ ปฏิบัติ ขัดเกลาไป
จึงจะพ้น ทุกข์ได้ ในตัวเอง

พระองค์สอน ให้ละ ความยึดถือ เรากลับดื้อ ยึดไว้ ไม่เหมาะเหม็ง
หลงถือตน ถือตัว ไม่กลัวเกรง อยากจะเบ่ง "ตัวกู" ดูวุ่นวาย
เพราะมีความ หลงใหล จิตใจต่ำ ไม่รู้ธรรม ความจริง สิ่งทั้งหลาย
ยึดถือขันธ์ เป็นตัวตน คนงมงาย หลงว่าชาย ว่าหญิง หยิ่งตามกัน

เพราะไม่รู้ กายจิต อนิจจา เห็นผิดว่า เป็นตัว มัวใฝ่ฝัน
แสวงหา เหยื่อกาม ตามพัวพัน อยากได้สิ่ง เหล่านั้น เป็นของตน
มีตัวเรา ตัวเขา เป็นเจ้าของ ไม่ตรึกตรอง ค้นคว้า หาเหตุผล
เพราะจิตใจ ยังมี ความมืดมน จงเพียรค้น ทำลาย เชื้อภายใน

พระพุทธะ คือผู้ รู้ความจริง เห็นทุกสิ่ง เปล่าว่าง สว่างไสว
รวมเป็นองค์ พระรัต—นตรัย ดวงประทีป ยิ่งใหญ่ ในโลกเอย.

อันกายใจกลุ่มนี้ คือขี้— วิตนา
กรรมกระทำชั่วดี ยอกย้อน
หมั่นสำรวจอินทรีย์ ให้ปรก— ติเฮย
อย่าคิดหาเหยื่อป้อน หยุดได้ใจเย็น.

ตอบปัญหาธรรม

ปัญหาธรรม ข้อหนึ่ง พึงจำแนก ถ้าขบแตก ก็จะพ้น จากสงสาร
เพราะความหมาย ให้ละ อุปาทาน อันมีปรา— กฏการณ์ ด้านจิตใจ
มีอะไร ในจิต คิดชังชอบ ล้วนประกอบ จิตหมอง ไม่ผ่องใส
มีอะไร เผาลน ค้นดูไป มีอะไร กีดขวาง ปล่อยวางมัน

มีอะไร ใจรู้ อยู่จำเพาะ
ไม่เกี่ยวเกาะ เพราะเห็น เบญจขันธ์
ร้อนระอุ เป็นไฟ ไหม้เป็นควัน
เพราะขันธ์นั้น เป็นทุกข์ สุขไม่มี

มีอะไร ใจรู้ ว่าเกิดดับ ไม่ออกรับ ญาณรู้ ทุกวิถี
มีอะไร รู้ทั่ว ว่าชั่วดี รู้วิธี ปล่อยจริง ทุกสิ่งอัน
มีอะไร ใจรู้ ดูมันเล่น จะมองเห็น กายใจ ใช่ตัวฉัน
มีจิตใจ เปล่าว่าง ทั้งคืนวัน ประสบสันต์ เยือกเย็น เป็นเองเอย.

ปัญหาข้อ ที่สอง ลองศึกษา ต้องอบรม บ่ญญา ให้เต็มที่
เป็นอาวุธ สำคัญ กันไพรี ฆ่าหมู่ผี ขันธ์ห้า ให้วอดวาย
รูปขันธ์ นั้นเปรียบ เหมือนลูกอ่อน ต้องอาทร ทุกข์ล้ำ ระส่ำระสาย
ร้อนอาบน้ำ หนาวห่มผ้า รักษากาย กินแล้วถ่าย เจ็บกินยา เยียวยาไป
พอประทัง ถึงที่ หนีข้ามฟาก ทอดทิ้งซาก ร่างผี ที่อาศัย
ท่านจึงเปรียบ เหมือนบุตร สุดอาลัย อย่าหลงใหล กอดรัด อย่ายินดี
นามธรรม ทั้งสี่ ที่รู้สึก มีมายา ลุ่มลึก ไม่คงที่
มันเกิดดับ กลับกลิ้ง เป็นสิ่งคลี วิญญาณมี มายา สารพัน
ถ้าจับได้ วิญญาณ คงรู้ดอก วิญญาณหลอก ให้เห็น เป็นนี่นั่น
จนงวยงง หลงใหล ไม่รู้ทัน วิญญาณนั้น ล่อหลอก ทั้งนอกใน
ท่านจึงเปรียบ **วิญญาณ เหมือนภรรยา** เรารักมัน หนักหนา ด้วยหลงใหล
ผู้ที่ได้ ปฏิบัติ กำจัดภัย จึงต้องใช้ บ่ญญา ฆ่าวิญญาณ

เมื่อฆ่าบุตร ภรรยา ขันธ์ห้าแล้ว จิตผ่องแผ้ว ปรีดิ์เปรม เกษมศานต์
ฆ่าอวิชชา โมหะ ตัวประธาน อันครอบงำ สันดาน ให้มืดมน
ท่านจึงเปรียบ **เหมือนบิดา และมารดา** ผู้ที่ฆ่า ได้บรรลุ มรรคผล
ให้เราท่าน มนุษย์ ปุถุชน ก้าวขึ้นสู่ มรรคผล นิพพานเอย.

บัญหาข้อ ที่สาม ความสมมุติ ให้รีบขุด หาแก้ว เฉพาะหน้า
ต้องมีความ รอบรู้ หมู่มายา เหล่ากิเลส ตัณหา ฝ้าบังใจ
จงสอบสวน ทวนดู ความรู้สึก ในพื้นลึก ของจิต ที่คิดไหว
ให้รู้ขันธ์ เกิดดับ เป็นอย่างไร เกิดที่ไหน ดับที่นั่น ขันธ์เป็นเอง
เพราะจิตว่าง วางเฉย เลยหลุดพ้น รู้เหตุผล ต้นปลาย สบายเชลง
รู้อะไร ใจว่าง อย่างเป็นเอง ความมืดมน อลเวง ดับหายไป

มีความรู้ อยู่เฉพาะ ไม่เกาะเกี่ยว
รู้โดดเดี่ยว ปรากฏ แก้วสดใส
แก้วมีอยู่ ตรงหน้า คว้าผิดไป
แก้วนั่นไซร้ เลยจม ด้วยงมงาย

แก้วดวงนี้ มีแวว แจ่มกระจ่าง ใครมีตา สว่าง ก็เห็นง่าย
ดวงตามืด เฝ้าแก้ว ไปจนตาย ไม่ยอมคาย เปลือกทิ้ง วิ่งหามัน
เพราะความเขลา เฝ้าคว้า หาแต่เหยื่อ ไม่ยอมเชื่อ คิดมา ก็น่าขัน
ผู้ที่รู้ เผินเผิน เพลินตามกัน ไม่ได้แก้ว ดวงนั้น เป็นของตน

หลงของเปล่า เฝ้าดู เลี้ยงงูพิษ
มิได้คิด เพียรละ อกุศล
ยิ่งนานวัน แก้วนั้น ยิ่งมืดมน
ต้องเวียนวน เกิดตาย หลายกัปป์กัลป์

สมัยใด ใจคน พ้นความโง่ แก้วก็โผล่ ให้เห็น เป็นสุขสันต์
แก้วดวงนี้ มีจริง สิ่งสำคัญ จงหามัน ให้พบ ประสบเอย.

บัญหาข้อ ที่สี่ นี้สำคัญ จงพากัน ศึกษา หาเหตุผล
เพราะอยากได้ แก้วนี้ มีในตน จงคิดค้น ตรองดู ให้รู้ความ
แก้วสามคือ พระพุทธ พระธรรมสงฆ์ โดยเจาะจง **จิตใจ พ้นไฟสาม**
สิ่งที่พ้น ไปจาก รูปและนาม **มีแต่ความ บริสุทธิ์ ผุดขึ้นเอง**

พระพุทธะ ผู้รู้ ผู้หลุดพ้น มารเจ้ากล ไม่กล้า ฆ่าข่มเหง
เพราะจิตใจ นั้นว่าง สว่างเอง **ย่อมรู้เพลง ของตน ต้นกลางปลาย**
รู้จักเหตุ และผล จึงพ้นโง่ **ความรู้โผล่ ภายใน ไม่มีหมาย**
ความรู้นั้น เป็นอัน ไม่เกิดตาย **ไม่ใช่ชาย ใช่หญิง ทุกสิ่งอัน**

เมื่อพระธรรม ปรากฏ หมดความหมาย เพราะเป็นฝ่าย วิมุติ วิสุทธิขันธ์
จะสมมุติ ว่ากระไร ไม่ควรกัน พระธรรมนั้น มีเอง ในภายใน
ส่วนพระสงฆ์ ท่านรู้ ตามครูสอน มีสังวร กายจิต ไม่คิดใคร่
ละสังโยชน์ ตามลำดับ ระงับใจ หลุดพ้นไป จากจิต ไม่ติดพัน

เชิญหยุด หยุดแล้ว แก้วผุดแน่ แก้วสามดวง ดีแท้ ไม่แปรผัน
ใครมีแก้ว กินแก้ว ก็แล้วกัน และแก้วนั้น จะปรากฏ อาบรดใจ
กินเท่าใด แก้วไม่หมด กลับสดชื่น ความรู้ตื่น รื่นเริง และแจ่มใส
รู้สภาพ ความว่าง สว่างใจ **ทุกข์ของใคร สุขของใคร ก็ไม่มี**

ใครกินแก้ว เอาไว้ ให้มากมาก
จะไม่มี ความอยาก มากคับ
และแก้วที่ กินนั้น ก็ไม่มี
สมมุติชื่อ ความว่าง ทางจิตใจ

ขอให้ท่าน ชาวพุทธ จงขุดค้น บรรลุผล พบแก้ว อันสุกใส
แก้วทั้งสาม โชติช่วง ในดวงใจ คราวสมัย กึ่งพุท– ธกาลนา
ได้แก้ไข บัญหา โดยย่อย่อ พอเป็นข้อ เตือนใจ ใฝ่ค้นหา
เขียนไปตาม ความเขลา เบาบัญญา ท่านธีรา คงให้ อภัยเอย.

ความรู้สึกในเพ็ญพจน์ *เล่ม ๔ ปี ๒ น.ส.พ. ชาวพุทธ*

เพ็ญพจน์บทนี้ บัญหาอันมี คติเตือนใจ ผู้อ่านชาวพุทธ จงขุดค้นไป จักได้รสใหม่ ในข้อบัญหา

"จงตายเพื่ออยู่" ลองคิดกันดู รู้ด้วยบัญญา ร่างกายตายไป เป็นเหยื่อแร้งกา ถมพื้นพสุธา ไม่มีแก่นสาร

อันคุณความดี เป็นสิ่งที่มี อยู่ในสันดาน ไม่รู้จักตาย สูญหายแหลกลาญ มันทนต่อการ เผาผลาญใดใด

กฎของความจริง มีอยู่เป็นสิ่ง รู้ด้วยจิตใจ ธรรมานุภาพ ซึมซาบภายใน อาบรดหลั่งไหล จิตใจเยือกเย็น

สิ่งนี้มีอยู่ ท่านผู้รอบรู้ จงหมั่นบำเพ็ญ จิตใจสว่าง ปล่อยวางกฎเกณฑ์ ความรู้ความเห็น ปล่อยไปใจเบา

ความว่างของใจ ปลอดโปร่งแจ่มใส ไม่มีตัวเรา ตัวตนดับไป จิตใจว่างเปล่า ไม่มีพระเจ้า ผู้สร้างว่างเอย

"อย่าอยู่เพื่อตาย" เยี่ยงสัตว์ทั้งหลาย งมงายท่านเอ๋ย หลงกินหลงเล่น วิ่งเต้นเช่นเคย จิตใจเฉยเมย มืดมนจนตาย

คนเราเกิดมา มีการศึกษา เจตนามุ่งหมาย เพื่อความพ้นทุกข์ สบสุขสบาย ไม่ต้องเวียนว่าย ในสายสาคร

"ไม่ตายไม่เกิด" เป็นสิ่งประเสริฐ เลิศล้ำบวร ทางมัชฌิมา โยคาคาวจร สู่โลกอุดร อมรนิพพาน

เราท่านควรคิด แก้ไขชีวิต คิดให้แตกฉาน ทำลายความหลง ปลงบัญญาญาณ ปล่อยวางสังขาร เพื่อผ่านพ้นไป

จิตใจว่างเปล่า มีความรู้เท่า ประจำภายใน ได้พบความจริง ยิ่งเบิกบานใจ ไม่มีสิ่งใด จะเปรียบปานเลย

ผู้ตอบปัญหา โง่เขลาชาวบ่า ไม่น่าเฉลย ไม่ใช่นักเขียน เล่าเรียนมาเลย เขียนเล่นเช่นเคย รู้เห็นเป็นไป

การปฏิบัติ มีความรู้ชัด แจ่มแจ้งแก่ใจ จะถูกหรือผิด จิตไม่หวั่นไหว ผู้ตอบมอบให้ ท่านไว้เป็นกลาง

เพื่อท่านชาวพุทธ จะได้พิสูจน์ ดูเล่นไปพลาง การตอบปัญหา ใช่ว่าอวดอ้าง เพื่อเพื่อนร่วมทาง อ่านดูรู้เอย.

การถึงพุทธธรรม

รู้เหตุผล เป็นกุศล ผลยิ่งใหญ่ ใจรู้ใจ เป็นกลาง วางใจเฉย
ใจมีความ รอบรู้ อยู่ตามเคย รู้แล้วเลย เร่งเร้า ให้ก้าวไป
สู่ความว่าง อย่างเดียว ไม่เกี่ยวเกาะ รู้เฉพาะ ความว่าง สว่างไสว
ความรู้จิต บริสุทธิ์ พุทธเกิดใน ใจผ่องใส เป็นพระธรรม สิ่งดำรง
การเข้าถึง พุทธธรรม ภายในจิต ประกอบจิต ละกาม ตามพระสงฆ์
ดำเนินตาม องค์มรรค เป็นหลักตรง สังโยชน์คง ละขาด ปราศจากใจ

ละสังโยชน์ ตามลำดับ ขับความฝัน
รู้เท่าทัน ความคิด จิตไม่ไหว
สัญญาสอง ดับสนิท จิตวิไล
ถึงพระรัต— นตรัย แท้จริงเอย.

สงบนิ่ง

สงบนิ่ง ทิ้งกาย ไม่รู้สึก ตกหล่มลึก มืดมิด คิดมุ่งหมาย
หมายว่าจิต หลุดพ้น ผลสบาย ดุจดังควาย จมปลัก สมัครนอน
อย่าม้วนอน จมปลัก รักความเย็น ต้องรู้เห็น "สัจจธรรม" ตามคำสอน
รู้รูปนาม ขันธ์ห้า ไม่ถาวร เพื่อถ่ายถอน อุปาทาน ด้านจิตใจ

สงบรู้ เหตุผล กลสังขาร
สงบรู้ อาการขันธ์ ไม่หวั่นไหว
สงบรู้ "สัจจธรรม" คัมภีร์ใน
สงบรู้ จิตใจ ผ่องใสเอย.

คิดคำนึง "ภาพงูกินช้าง"

ภาพหน้าปกสร้าง แบบงูกินช้าง ดูช่างน่าขัน ความโลภอยากได้ มีอยู่หลายชั้น เรารู้จักมัน ละกันอย่างไร

ความโลภครอบงำ มีการกระทำ ตามความพอใจ จะถูกหรือผิด ไม่คิดแก้ไข เพราะความอยากได้ ตามใจตัวเอง

ยิ่งได้ไว้มาก ยิ่งเพิ่มความอยาก ไม่คิดกลัวเกรง
เหมือนไฟได้เชื้อ ไว้เพื่อความเบ่ง ตัวเล็กใจเพ่ง อยากใหญ่คล้ายงู

ยิ่งได้ยิ่งอยาก จิตใจแห้งผาก ความอยากเผาอยู่ เหลือกินเหลือใช้ หาไว้เชิดชู อวดว่าของกู เฝ้าอยู่จนตาย

ลาภยศสรรเสริญ เป็นสิ่งเพลิดเพลิน เจริญมากหลาย อยากใหญ่ใจโซ เพราะโง่งมงาย งูกินช้างพลาย คนหมายกินคน

กินกันเรื่อยไป เพราะความอยากได้ ไว้เป็นของตน ทั้งชั่วทั้งดี มีทั่วสากล ตามชั้นบุคคล เหตุผลทั่วไป

ใครรู้ใครละ เดินตามอย่างพระ สละบัจจัย เป็นการเกื้อกูล เพิ่มพูนกำไร ละความอยากได้ จิตใจเยือกเย็น

อยากน้อยทุกข์น้อย อย่าคิดท้อถอย จงหมั่นบำเพ็ญ
มีความสันโดษ ประโยชน์มองเห็น ทิ้งเปลือกเลือกเพ้น ให้เห็นแก่นใน

แก่นในใกล้ชิด มีในดวงจิต ถูกผิดอย่างไร ตัวเราต้องรู้ มีครูภายใน สอนให้รู้ใจ แก้ไขตัวเอง

เหตุดีผลดี ความจริงข้อนี้ มีเป็นตาเต็ง สำหรับให้ชัง หยั่งรู้เอาเอง ว่าใจมันเพ่ง อยากได้อะไร

เหตุชั่วผลชั่ว เป็นกฎตายตัว รู้ได้ทั่วไป หมั่นมีการสอบ รอบรู้จิตใจ ของตนเองไว้ อยู่ทุกนาที

ท่านผู้ชาวพุทธ มีการพิสูจน์ รู้ทั้งชั่วดี ตามหลักเหตุผล สิ่งที่ตนมี ธรรมะอันนี้ ประจำจิตใจ

เพราะเราเชื่อกัน ในกฎกรรมนั้น ตามธรรมวินัย เอามาสอนตัว ได้ทั่วกันไป ไม่เลือกเพศวัย ภูมิชั้นชาติเลย

คำนึงภาพปก ดังได้หยิบยก สาธกเปิดเผย เพื่อท่านผู้อ่าน ผ่านภาพตามเคย จักได้ชมเชย ภาพดูรู้ความ

เป็นการส่งเสริม ให้ผู้ริเริ่ม เพิ่มเขียนภาพงาม เป็นคติธรรม ล้ำเลิศเรืองนาม ได้พยายาม ด้วยความเลื่อมใส

เพราะภาพยวนตา มีมากนักหนา ในประเทศไทย คนจึงลุ่มหลง ไม่ปลงจิตใจ ต่อธรรมวินัย สนใจศึกษา

เหมือนกับเด็กอ่อน ผู้ใหญ่ต้องสอน ให้เล่นตุ๊กตา เพื่อให้เพลิดเพลิน เจริญปัญญา รู้จักค้นคว้า หาแง่แก้ไข

อันภาพธรรมนั้น มีความสำคัญ เพื่อปลุกจิตใจ ให้รู้เท็จจริง ในสิ่งทั่วไป ทั้งเด็กผู้ใหญ่ รู้ได้ทั่วกัน

เป็นการฟื้นฟู มีความรอบรู้ ในสิ่งเหล่านั้น ภาพศิลปะ ธรรมะทุกอัน เราต้องอ่านมัน ทั้งนอกในเอย.

ปัญหาชีวิต

เพราะมีตัว พัวพัน กันยุ่งยิ่ง ต่างเที่ยววิ่ง วุ่นวาย ระบายเบ่ง
ทั้งดีชั่ว ยั่วใจ ให้เพ่งเล็ง เพื่อตัวเอง หรือมิใช่ จงไตร่ตรอง

การมีตัว มัวหมาย ส่ายหาสุข
เมื่อมีทุกข์ ร้อนรน ใจหม่นหมอง
เพราะมีตัว กลัวทุกข์ ถูกจำจอง
ตัวเจ้าของ คือใคร ไฉนนา

เป็นปัญหา ชีวิต จงคิดดู ให้รอบรู้ ข้อความ ตามปัญหา
ขอเชิญชวน พี่น้อง ตรองตอบมา ใช้ปัญญา คิดดู ให้รู้เอย.

เย็นอะไรจะมาเย็นเท่าเห็นธรรม

กามราคะ ละยาก เพราะอยากได้ ทำตามใจ ตัณหา เช่นทาสี
อยากได้รูป พึงเสียง กลิ่นรสดี อยากจะมี สัมผัสกาย ใจดิ้นรน
กามคุณ ทั้งห้า ฉุดคร่าจิต ไปตามทิศ ตามทาง อย่างสับสน
อยากได้นี่ ได้นั่น ปั่นหัวคน ให้เวียนวน จนบัญญา น่าอับอาย

ละความอยาก เสียเถิด เกิดประโยชน์ ดับทุกข์โทษ ในจิต คิดเบื่อหน่าย
หมั่นอบรม จิตใจ ใช้อุบาย เพื่อทำลาย ตัณหา อุปาทาน

การอบรม จิตใจ ใช้สติ
สมาธิ ตั้งมั่น ไม่ฟุ้งซ่าน
กำหนดจิต บีดประตู ดูทวาร
ทุกสิ่งผ่าน เกิดดับ ล่วงลับไป

จิตรู้จิต ให้ติดต่อ ข้อสังเกต ดับกิเลส ทุกชนิด จิตไม่ไหว
มีความรู้ ควบคุม ไม่กลุ้มใจ ดับทุกข์ได้ ทันที มีความเย็น
เย็นอะไร จะมาเย็น เท่าเห็นธรรม เย็นเลิศล้ำ ตามสบาย เมื่อใครเห็น
ใครหมั่นดู จะเห็นธรรม ตามกฎเกณฑ์ เห็นชัดเจน แจ่มใส ใช่ตาดู

ใจดูใจ ให้เห็นชัด ตัดกระแส
ขันธ์ปรวนแปร ดับสลาย ไม่คงอยู่
ใจรู้ใจ ใจเห็นใจ ใช่ตัวกู
ใจรอบรู้ ชัดใจ ใจว่างเอย.

แก้ปัญหา "นกไม่เห็นฟ้า ปลาไม่เห็นน้ำ"

นกไม่เห็น ฟากฟ้า อากาศธาตุ ธรรมชาติ บังตาใน ให้ฉงน
หลงยึดถือ ปมเขื่อง ในเบื้องบน จิตมืดมน ด้วยโมหะ อวิชชา
คือรูปภพ อรูปภพ ครบแปดฌาน เปรียบอาการ นกน้อย ลอยเวหา
ความเห็นผิด ยึดมั่น ขันธ์มายา มิอัตตา ตัวฉัน ทุกชั้นไป

ปลาไม่เห็น น้ำใส ไหลเยือกเย็น เที่ยวกินเล่น เหยื่อกาม ความหลงใหล
หลงกลืนเหยื่อ กามตัณหา ชะล่าใจ เวียนว่ายใน เกลียวหมุน วุ่นเต็มที

ปลามนุษย์ ผุดว่าย ตามสายชล
เกิดสับสน วุ่นวาย ไม่หน่ายหนี
หลงรสกาม ตัณหา เปรียบวารี
รสกามมี ย้อมจิต เข้าบีบบัง

ทั้งกามภพ รูปภพ อรูปภพ ล้วนซากศพ สัตว์หลง เข้ากรงขัง
สัตว์ทั้งหลาย เกิดตาย ว่ายวนวัง อยู่ในผั๋ง โลกีย์ มีทุกข์ภัย
ลาภประเสริฐ ที่ได้เกิด เป็นมนุษย์ พบพระพุทธ ศาสนา น่าเลื่อมใส
มีปัญญา สอดส่อง มองด้านใน เห็นกายใจ มิใช่ตน คนชั่วดี
ได้กล่าวแก้ ปัญหาธรรม นำสนอง จงตรึกตรอง ทบทวน ให้ถ้วนถี่
เป็นแนวทาง ดับทุกข์ ถูกวิธี ทำหน้าที่ ปล่อยวาง ใจว่างเอย.

ยารักษาโรคบ้า

อันโรคบ้า รักษายาก กว่าโรคอื่น
เรียกไม่ลุก ปลุกไม่ตื่น ขืนหลับใหล
ไม่รู้ว่า ธรรมะ คืออะไร
เพราะรูปใบ้ ใจบ้า พากันนอน

หลับสนิท ทั้งคืนวัน ฝันสนุก ไม่รู้ทุกข์ ตามพระธรรม คำสั่งสอน
เที่ยววิ่งเต้น วุ่นวาย คล้ายละคร จะว่าวอน สักเท่าไร ไม่ยอมฟัง
น่าสังเวช เพราะกิเลส มันเข้าครอบ จะแนะชอบ อย่างไร ไม่หายคลั่ง
ต้องมียา พระธรรม ชูกำลัง คอยระวัง มิให้จิต ผิดสำแลง
เว้นข้อห้าม ทางกาย ให้เด็ดขาด วาจาปราศ ทุจริต คิดกล่าวแกล้ง
ละมโน ทุจริต คิดระแวง ค่อยรู้แจ้ง พระธรรม ตามจริงใจ
คนบ้าจาง จากคลั่ง ยอมฟังเสียง ไม่หลีกเลี่ยง เหมือนก่อน พอสอนได้
ให้มีการ ภาวนา รักษาใจ ออกห่างไกล จากหมู่ ที่คลุกคลี

อบรมใจ ไม่ให้ มีนิวรณ์
แล้วมองย้อน เข้าภายใน ให้เต็มที่
จิตรู้จิต เอาไว้ ให้พอดี
จิตจะมี ความสว่าง ว่างภายใน

จะรู้ชัด รูปนาม ตามความจริง ล้วนเป็นสิ่ง ผันแปร ไม่แก้ไข
พระไตรลักษณ์ ปรากฏ หมดอาลัย จิตหน่ายไป จากขันธ์ ปล่อยกันเอง

ความรู้คง ยืนรู้ อยู่อย่างนั้น
เลิกรู้ขันธ์ เพราะใจ ไม่ไปเพ่ง
รู้ปล่อยรู้ คู่ใจ ให้วังเวง
มีแต่สิ่ง เป็นเอง ปรากฏเอย.

ฆ่างูเห่า

ขันธ์ห้าคือ กายใจ ให้น่าคิด มันมีพิษ ร้ายแรง แอบแฝงอยู่
เลี้ยงงูพิษ คิดว่า น่าอุ้มชู ถูกมันขู่ พ่อพ่อ อ้อตัวเรา
กระซากคอ "งูเห่า" อย่ากลัวกัด เอามีดตัด "อัตตา" หาไฟเผา
ด้วยวิปัสสนาญาณ ผลาญตัวเรา ให้ว่างเปล่า จากใจ อย่าไว้มัน

ปฏิบัติ เจาะจง ประสงค์ฆ่า
ตัวอัตตา เล็กใหญ่ ในเบญจขันธ์
คืออัตตา– นุทิฏฐิ ตัวสำคัญ
มันกางกั้น ไม่ให้ ได้นิพพาน

ทั้งผู้ดู ผู้รู้ ผู้จำแนก
มัวหลงแบก ตัวตน กลสังขาร
ดับตัวตน พ้นอำนาจ มัจจุมาร
พระนิพพาน ปรากฏ หมดหมายเอย.

ช่วยตัวเอง

อันการทำ ประโยชน์ อย่างโดดเดี่ยว ไม่เกาะเกี่ยว รักชัง สิ่งทั้งหลาย
หมั่นพิสูจน์ ขูดเกลา เบาสบาย เพื่อทำลาย อุปาทาน ด้านจิตใจ
รูปกับนาม กลุ่มนี้ มีแต่ทุกข์ อยากได้สุข ทุกข์แย่ รีบแก้ไข
อยากได้สุข แค่เนื้อหนัง ช่างกระไร ไม่เห็นภัย ในภพชาติ อนาถจริง

อยากได้สุข ในขันธ์ ขั้นเปลือกนอก
ขันธ์เป็นปลอก บังใจ ทุกข์ใหญ่ยิ่ง
ไม่รู้ทุกข์ ของรูปนาม ตามความจริง
จึงเที่ยววิ่ง ตามอารมณ์ ด้วยงมงาย

ชีวิตนี้ มีแง่ ให้แก้ตัว เมามัว ยึดมั่น สำคัญหมาย
จงตริตรอง หาช่องทาง อย่างแยบคาย เพื่อทำลาย ตัณหา อุปาทาน
เพราะความอยาก หลอกให้ เสียดายเหยื่อ ของน่าเบื่อ กลับรัก สมัครสมาน
เพราะไม่รู้ เหตุผล กลของมาร เพราะสังขาร เครื่องปรุง คอยจูงใจ
ความเห็นผิด เป็นชอบ ประกอบเหตุ กระทำตาม กิเลส ไม่แก้ไข
ปล่อยไปตาม อารมณ์ ไม่ข่มใจ มัวหลงใหล กอดรัด ไม่หัดวาง

อันการปฏิ–บัติธรรม เครื่องนำออก ต้องขัดฟอก เหตุผล จนกระจ่าง
ให้ถูกต้อง ครองธรรม เครื่องนำทาง อย่ามัวอ้าง สิ่งภายนอก หลอกตัวเอง
เมื่อมีทุกข์ คุกคาม ความเจ็บปวด อย่างยิ่งยวด บีบคั้น มารข่มเหง
ต้องต่อสู้ รู้ทุกข์ อย่ากลัวเกรง จงคิดช่วย ตัวเอง ให้พ้นภัย

ความกลัวทุกข์ อยากได้สุข ในรูปนาม จะสมความ ปรารถนา มาแต่ไหน
เราเกิดมา เที่ยวนี้ ดีกระไร ได้อบรม จิตใจ ใช้ปัญญา

จงสอบสวน ทวนกระแส แก้ที่เหตุ
มีความรู้ พิเศษ อย่างแจ่มจ้า
เห็นทุกข์แท้ แน่นอน "ถอนอัตตา"
ขันธ์ทั้งห้า ไม่ใช่ตน พ้นทุกข์เอย.

เชิญตื่นเถิด

พวกภูตผี บีศาจ ฉลาดพูด
มันมีกล อุบาย หลายประการ
ให้รู้สึก นึกขยาด บีศาจร้าย
ดุจหมู่หนอน ชอนไช หมายจะเอา
ต่างบ้วนเปื้อน เวียนวน อยู่ก้นบ่อ
เสียงจุบจับ รับประทาน อาหารดี
พวกมายา ว้าวุ่น หมุนหาช่อง
หาเรื่องราว ดีชั่ว ยั่วใจเธอ
เมื่อได้สิ่ง อะไร สมใจอยาก
มีคารม คมคาย ให้ตายใจ
สิ่งนั้นถูก สิ่งนี้ผิด คิดสอบสวน
เผ้ายกย่อง ตัวตน เป็นคนดี
เหล่ามายา ยุแหย่ แส่หาสุข
ตกเป็นเหยื่อ เสือสาง ในกลางไพร

หวังจะสูด เลือดเนื้อ เพื่ออาหาร
เพราะสันดาน ปุถุชน เป็นคนเมา
ต้องยอมทิ้ง สิ่งทั้งหลาย ให้แก่เขา
ทั้งเหยื่อเก่า เหยื่อใหม่ ใจยินดี
ชะเง้อคอ คอยมอง ร้องอู้อี้
เอาซากผี เลี้ยงผี ผีบำเรอ
มันคอยจ้อง หยิบฉวย ช่วยเสนอ
ให้เผยอ ผยอง ลำพองใจ
มันอ้าปาก รับเหยื่อ จนเหงือไหล
ทำหน้าไหว้ หลังหลอก บอกวิธี
มีสำนวน เกลี้ยงเกลา เจ้าหน้าที่
ส่วนจิตมี จ้องจด รสหวานใจ
พอมีทุกข์ เผาลน ทนไม่ไหว
ใครจะช่วย ใครได้ ก็ไม่มี

เชิญตื่นเถิด เพื่อนรัก อย่าชักช้า
แสวงหา สัจจธรรม นำวิถี
ทางหลุดรอด ปลอดโปร่ง โล่งเตียนดี
มรรคผลมี ปัจจุบัน นะท่านเอย

อันการปฏิ– บัติธรรม ประจำวัน
สงบรู้ จิตใจ ให้คุ้นเคย
รู้รูปนาม เกิดดับ ปัจจุบัน
อย่าทำตัว เป็นสุกร นอนหลับตา
การอบรม จิตใจ ใช้ความคิด
รู้รูปนาม กายใจ ใช่ตัวตน

กิจสำคัญ อย่างยิ่ง อย่านิ่งเฉย
จิตวางเฉย ต่ออารมณ์ บ่มปัญญา
รู้เท่าทัน กิเลส เหล่าตัณหา
ถูกเขาฆ่า วอดวาย ทำลายชนม์
ด้วยการพิ– จารณา หาเหตุผล
รูปหุ่นยนต์ เคลื่อนไหว ใจเป็นกลาง

มีประสาท ทั่วร่าง อย่างโทรศัพท์ สำหรับรับ เงาฉาย ในความว่าง
รวมเข้าสู่ สมอง เป็นกองกลาง ส่วนจิตว่าง จากอารมณ์ อย่างสมดุลย์

จิตรู้จิต โดยเฉพาะ ไม่เกาะเกี่ยว
พ้นกระแส น้ำเชี่ยว ในเกลียวหมุน
ความสว่าง กระจ่างแจ้ง แสงอรุณ
ธรรมคุณ ปรากฏ หมดหมายเอย.

ติดตัวเอง

บรรดาสัตว์ ทุกชีวิต ติดในเกลียว ความเกาะเกี่ยว เหนียวแน่น คอยแล่นจี๋
เข้าเกลียวหมุน วุ่นวิง เป็นสิงคลี เพราะเหตุมี โมหะ อวิชชา
เพราะมีความ เห็นผิด "ติดตัวเอง" ทำโฉงเฉง อวดโอ้ โผเข้าหา
กอดกลุ่มไฟ ใจโง่ โอ้อกอา มัวหลับตา คว้าเงา น่าเศร้าใจ

ชีวิตนี้ ดีแน่ รีบแก้เถิด เสียแรงเกิด มาพบ สบสมัย
พุทธศาสน์ ประกาศธรรม อันอำไพ ให้ชาวไทย ปฏิบัติ ด้วยศรัทธา

ผู้มุ่งหมาย หน่ายหนี มีทางออก จงซักฟอก นอกใน ลอกไฝฝ้า
มองเห็นสิ่ง ทั้งปวง ด้วยดวงตา อันแจ่มจ้า ชัดใจ ในความจริง

ปฏิบัติ หมั่นขัดเกลา เผ้าพิสูจน์
จงเพียรชูด เพียรโค่น โยนมันทิ้ง
อย่าเสียดาย หมายถึง ที่พึ่งพิง
สละสิ่ง สำคัญ "ตัวฉันเอง"

ไม่มีสิ่ง อาศัย ในชีวิต
จิตรู้จิต ไม่เกี่ยวเกาะ อย่างเหมาะเหม็ง
รู้อะไร ใจค่อย ปล่อยกันเอง
นี่แหละเพลง ชีวิต คิดดูเอย.

รายนามผู้บริจาควิสาขบูชา ๒๕๒๔

	บาท		บาท
คุณวิเชียร ตียะบุญชัย	๒,๐๐๐	คุณชยัญ–คุณอุดมศรี นานายน	๒,๐๐๐
คุณดวงตา เทพหัสดิน ณ อยุธยา	๑,๕๐๐	คณะผู้ไม่แสดงนาม	๑,๒๐๐
คุณจำรัส วณิชย์กุล (สองครั้ง)	๑,๑๐๐	คุณสุจินต์–คุณกานดา วงศ์ไพศาล (ทำบุญวันเกิด)	๑,๐๐๐
คุณไพศิลป์–คุณสุวลี ไชยพร	๑,๐๐๐		
คุณเกลียวพรรณ บียะบวร	๑,๐๐๐	คุณพยุง โสรัจจะ	๑,๐๐๐
พ.ญ. ดวงเดือน คงศักดิ์	๑,๐๐๐	คุณกิมต้า แซ่ตั้ง (กิมเซ่งฮวด) ทำบุญวันเกิด	๑,๐๐๐
ร้านสินทวี (อลูมิเนียมและผ้าม่าน จ. จันทบุรี)	๙๐๐	คุณจันทนา นิรากร และลูกหลาน	๙๐๐
คุณจำลอง ธรรมวิจยะบัญญา และคณะโรงงานยาสูบ	๘๘๐	คณะสำนักแดนธัมมะ ทัศนาคน ถึงธรรม จ. สมุทรสงคราม	๖๑๓
คุณปรียา ฉิมโฉม	๕๐๐	คุณสมรวย เสวตเศรณี	๕๐๐
คณะพี่น้องชาวกะเหรี่ยง	๕๐๐	ม.ร.ว. รสริน คัคนางค์	๕๐๐
คุณยุภา ศรีอังกูร	๕๐๐	คุณสวิง นำคิด–คุณไสว เอื้อประเสริฐ	๕๐๐
คุณอวยสิน วงศ์สาทร	๕๐๐	คุณอวยพร บัตตพงษ์	๕๐๐
คุณพรชัย–คุณฉวีวรรณ โพธิกานนท์	๕๐๐	คุณจุรี จั่นอัศวสุข	๕๐๐
คุณลออง วรศาสตร์	๕๐๐	อุบาสิกาวัลย์ นานายน	๕๐๐
บูชาพระคุณท่านอาจารย์ ก. เขาสวนหลวง	๕๐๐	คุณสุนทรี สุนทรธานนท์	๕๐๐
คุณยุพนา ธรรมโกวิท	๔๐๐	คุณบุญมา โพธิ์ศิริ	๔๐๐
คุณสมชาย และคุณประกิจ (เงินเก็บตกที่พระประแดง)	๔๐๐	คณะคุณกิมไล้ เถียรทอง	๓๒๐
		คุณสายสมร จันทรมาลัย	๓๐๐
คุณสุนีย์ เอื้อประเสริฐ	๓๐๐	แม่ชีจำรูญ อัศวิชชกำจาย	๓๐๐
คุณนพรัตน์ สินธุประภา	๓๐๐	คุณเชื้อ เรืองโกศล	๓๐๐
คุณเอียด ลพานุกรม	๓๐๐	คุณสุนทร ราชภรตเสน	๓๐๐
คุณวิลัย ศรีทองเนียม	๓๐๐	พ. ญ. โสภี วิทิศวรการ	๓๐๐

	บาท		บาท
คุณลมูล จองพานิช	๓๐๐	พล. ร.ท. เลิศ ญาณนนท์ ร.น. (สองครั้ง)	๓๐๐
ด.ช. ศิลวัต อ้ออประเสริฐ (วันเกิด)	๓๐๐		
ผู้บริจาครายละ ๑๐ บาท ๓๐ ราย	๓๐๐	คุณมิตร เอี่ยมนเรพร และครอบครัว	๒๕๐
คุณมานี ตั้งตรงจิต	๒๐๐	คุณบุญช่วย ไทยอยู่	๒๐๐
คุณเพชรฑูรย์ วาจานนท์	๒๐๐	คุณประภา แสงโชติช่วงชัย	๒๐๐
นางจู บวรธรรมรัตน์ (ทำบุญวันเกิด)	๒๐๐	นางเซ็งลั้ง แซ่ลี้	๒๐๐
คุณนิธิวดี อ้นตระกูล	๒๐๐	คุณสนาน จงวัฒนา	๒๐๐
คุณสมศักดิ์–คุณสมจิตต์ กาญจนานนท์	๒๐๐	คุณสุมาลี อ้ออประเสริฐ	๒๐๐
คุณทิพย์ภาภรณ์ อาศนสุวรรณ	๒๐๐	คุณจำเนียร บุณยเกตุ	๒๐๐
คุณเนื่อง มีชูอรรถ	๒๐๐	คุณวนิดา หุ่นดีและธิดา	๒๐๐
คุณสังวาลย์ ติณสูลานนท์	๒๐๐	คุณประพัฒน์—พ.ญ. กาญจนา เกษสอาด	๒๐๐
คุณอุดม เกิดปานทอง	๒๐๐	คุณอุไร ทิพย์บำรุง	๒๐๐
คุณสุลักษณ์ แซ่ตัน (สองครั้ง)	๒๐๐	ท่านพระครูวิเวก วัฒนคุณ	๒๐๐
พระภิกษุแม้น	๒๐๐	พระภิกษุจวน ฐานวโร	๒๐๐
พระอาจารย์สงวน ยุตตธมฺโม	๒๐๐	คุณประยงค์ จารุคม	๒๐๐
แม่ชีประยงค์ กรเกษม (สองครั้ง)	๒๐๐	อาจารย์กิม วังตะโก	๒๐๐
คุณสงกรานต์ ภาคโชคดี	๒๐๐	คุณวนิดา วงศ์ศิริพัฒน์	๒๐๐
คุณลำใย แซ่เอียว	๒๐๐	แม่ชีจีบ วัฒนพงษ์	๒๐๐
คุณจำนงค์ ศรีเลิศดี	๒๐๐	อุบาสิกาส้มลิ้ม ทองผ่องพริ้ง	๒๐๐
คุณสุภาวดี ปิยะมงคลวงศ์	๒๐๐	คุณภิญโญ อร่ามเลื่อม	๒๐๐
พระมหาพิสิฐ เจริญสุข	๒๐๐	คุณสมศรี วังวรรธนะ	๒๐๐
คุณสายชนวน วังค์พ่าห์	๒๐๐	แม่ชีทัศนีย์ สูนย์สาทร	๒๐๐
คุณประกอบ โปษยะนันทน์	๒๐๐	คุณประดับ โปษยะนันทน์	๒๐๐
คุณประทิน วิรุฬห์จรรยา	๒๐๐	คุณฉวี ศิลประเสริฐ	๒๐๐

	บาท		บาท
คุณพยอม โกสิยกุล	๒๐๐	แม่ชีลมัย ตั้งตรงจิต	๒๐๐
คุณวิไลลักษณ์ จักรานุกูลกิจ	๒๐๐	คุณวรรณทนา เลาหเกษมวงศ์	๒๐๐
แม่ชีสมพร จำปาทิพย์	๒๐๐	พระภิกษุบุญกู้ อนุวฑฺฒโน (สองครั้ง)	๒๐๐
คุณจรัล พรสินกุล	๒๐๐	คุณสุพัฒน์ อารยวงศ์กุล	๒๐๐
คุณสุพิณ ศรีบัวทอง (ทำบุญวันเกิด)	๒๐๐	คณะชาวท่าเรือ อ. ท่ามะกา จ. กาญจนบุรี	๑๘๐
คุณพงษ์ฉัตร สุนทรพิทักษ์ และคณะ	๑๘๐		
คณะพุทธบริษัท จัดเขาปรีดี ทุ่งสง	๑๕๐	คุณวิภา กาญจนวะสิต (สองครั้ง)	๑๕๐
คุณสมบูรณ์ แท่นวิทยานนท์	๑๒๐	คุณสมจิตต์ คงสักย์	๑๐๐
แม่ชีสมบูรณ์ เอี่ยมบุญ	๑๐๐	คุณบุญเรือน เตียวิเศษ	๑๐๐
คุณสุชา คงสมพรต	๑๐๐	คุณทิวาพร หยกไพศาล	๑๐๐
คุณประภาส บัทมภาสพงษ์	๑๐๐	คุณรัชนีบูลย์ ประสานเกตุ	๑๐๐
คุณภาณี หอมละออ	๑๐๐	คุณสนิท ผดุงทรัพย์	๑๐๐
คุณว่วยเฮียง อภิบุญญา	๑๐๐	คุณทุเรียน ภิงคารวัฒน์	๑๐๐
คุณเตี้ยม เต็มปรีชา	๑๐๐	คุณอังศนา กุเลา	๑๐๐
คุณน่วม - คุณถนอม นันทวิชัย	๑๐๐	คุณเล็ก แพเจริญ	๑๐๐
คุณแผ้ว คำแถลง	๑๐๐	คุณวารุณี พรสวัสดิภักดิ์	๑๐๐
คุณแปลก ครุฑทอง	๑๐๐	พระภิกษุสกนธ์ สมาหิโต	๑๐๐
พระภิกษุองอาจ นาคเสโน	๑๐๐	พระอธิการชอ้อน จารุวณฺโณ	๑๐๐
พระภิกษุแก๊บ อภิรธมฺโม	๑๐๐	พระภิกษุผ่อง สวจฺญาโณ	๑๐๐
พระภิกษุเจือ บุญช่วย สิริวฒฺโณ	๑๐๐	พระภิกษุสหัท กิตติสาโร	๑๐๐
พระภิกษุเลียด ถาวโร	๑๐๐	คุณพรรณี เอมพันธ์	๑๐๐
คุณอุดมศักดิ์ เตชะวัฒนาศรี	๑๐๐	คุณวดี ชาติอุทิศ	๑๐๐
คุณลับแล มณีอิน	๑๐๐	คุณวันดี	๑๐๐
คุณนารีรัตน์ ฉิมฉ่ำ	๑๐๐	คุณสมจิตร ศรีเล็กดี	๑๐๐

	บาท		บาท
คุณสมร สิงห์มนัส	๑๐๐	คุณปอทอง แซ่จึ้ง	๑๐๐
คุณสัจจาภรณ์ สร้อยสุวรรณ	๑๐๐	คุณบุญเรือง ศรีคงยศ	๑๐๐
แม่ชีส้มลิ้ม บัวไชยโย	๑๐๐	คุณภักตร์รำไพ วิจารณกรณ์	๑๐๐
คุณอุบลศรี รังสรรค์	๑๐๐	คุณยุวดี แสงดารารัตน์	๑๐๐
คุณภาคภูมิ–คุณพิมพ์พรรณ กองธรรม	๑๐๐	คุณอารมณ์ กรเกษม	๑๐๐
คุณระเอียบ แย้มชุติ	๑๐๐	คุณสงัดศรี ชาตินันทน์	๑๐๐
คุณรำจวน พุกเจริญ	๑๐๐	คุณชูศรี กุลวัฒโฑ	๑๐๐
คุณรัตนา เทพดลชัย	๑๐๐	คุณจิตติมา ไกรศรินทร์	๑๐๐
คุณสว่าง บุญนุช	๑๐๐	คุณชวีร์ นาคสุข	๑๐๐
คุณจินตนา ศูนย์แดง	๑๐๐	คุณบุญเรือน แพทย์สมาน	๑๐๐
คุณพิณ รัตนกร	๑๐๐	คุณทัศนีย์ ศิวายพราหมณ์	๑๐๐
คุณบรรจงศรี ณตะกั่วทุ่ง	๑๐๐	คุณสุชาดา พรนภา (ทำบุญวันเกิด)	๑๐๐
คุณศิริ สุทธิรักษ์	๑๐๐	พอ. หญิงวัฒนา รัตนประทีป	๑๐๐
คุณพิณพร ศรีศักดิ์	๑๐๐	คุณมาลี จึงเจริญ	๑๐๐
คุณเพชรสินทร์ กิตติวัชระชัย	๑๐๐	คุณสุรีย์รัตน แววบัณฑิต	๑๐๐
พ.ญ. กรรณิการ์ เบ็ญจพงษ์	๑๐๐	คุณสุรพีร์ โหมานันท์	๑๐๐
คุณพรรณิภา ราชอาริบริรักษ์	๑๐๐	คุณเนิน ดมหอม	๑๐๐
คุณวิมล อำไพ	๑๐๐	น.อ. ชุมศักดิ์ มัธยมจันทร์ ร.น.	๑๐๐
คุณหรรษา ตันวุฒินันท์	๑๐๐	แม่ชีเชื่อม ใบระย้า	๑๐๐
แม่ชีอัมพร จันทรสัมพันธ์	๑๐๐	แม่ชีวิมล นิยะโต	๑๐๐
แม่ชีอุดม ไชยโย	๑๐๐	แม่ชีประทุม พุธสุกร์	๑๐๐
คุณศิริ กล่อมสะอาด	๑๐๐	คุณประภา ถิระรณรงค์	๑๐๐
คุณเล็ก เลิศสมบูรณ์	๑๐๐	คุณชาติบุษย์ โพธิศรี	๑๐๐
คุณสมช้อย ยุติธรรม	๑๐๐	คุณไพรัช ว่องสุรีย์	๑๐๐
คุณจำเนียร จันทร์ทอง	๑๐๐	คุณบูรณี ก่อวัฒนกุล	๑๐๐

	บาท		บาท
คุณกิติยา สุนทรชานนท์	๑๐๐	คุณรัตนา ตันกิม	๑๐๐
คุณเพงษ์ยุทธ มีสมมนต์	๑๐๐	คุณสอาด โพธิภิรมย์	๑๐๐
คุณสมพร เจียมวงศา	๑๐๐	คุณเฉวียง รัตนเสนีย์	๑๐๐
คุณฉวี ชุ่มสำอางค์	๑๐๐	ไม่ประสงค์แสดงนาม	๑๐๐
คุณชูวิทย์ แต้สมบูรณ์	๑๐๐	พ.ญ. จงกล กาญจนบัตร์	๑๐๐
คุณดารณี ยิ่งพิศิษฐ์	๑๐๐	คุณวารี อภิบุญญา	๑๐๐
คุณจำนงค์ ภู่ม่วง	๑๐๐	คุณบุญประจวบ นวลแข	๑๐๐
คุณแสวง ราชภรตเสน	๑๐๐	แม่ชีละออ การุณยวนิช	๑๐๐
คุณสำราญ	๑๐๐	คุณอารีย์ เนตร์สำเริง (สองครั้ง)	๑๐๐
คุณปรีชา สิริวัฒนพงศ์ (อุทิศส่วนกุศลให้บิดาผู้ล่วงลับ)	๑๐๐	คุณบัญญัติ จารุจินดา	๑๐๐
		คุณสมใจ เอื้อประเสริฐ	๑๐๐
คุณทองใบ เฮงตระกูล	๑๐๐	คุณกิ่งกาญจน์ วงศาโรจน์	๑๐๐
นายแพทย์ประสิทธิ์ จันทราทิพย์	๑๐๐	คุณนพพร จันทราทิพย์	๑๐๐
คุณทิพาพร จันทราทิพย์	๑๐๐	คุณพรทิพา จันทราทิพย์	๑๐๐
คุณสุพร นานายน	๑๐๐	คุณลอน พันธ์สน	๘๐
คุณบรรยง ภูติพันธ์	๗๒	คุณสุภาพ ธรรมวิชัย	๗๐
คุณสมศักดิ์	๗๐	คุณจรรยา สุคันธาพฤกษ์	๗๐
คุณประไพศรี ดวงทองดี	๖๐	คุณเยาวลักษณ์ กุลพานิช	๕๐
คุณจันทนา	๕๐	น.ต. สมพร วัฒนประพัฒน์	๕๐
พ.อ.อ. อำนวย พรหมจอม	๕๐	คุณบัญญา สิริเลข	๕๐
คุณสมบูรณ์ โกศล	๕๐	คุณเกิก เทศเจริญ	๕๐
คุณส้มลิ้ม ภู่พัฒน์	๕๐	คุณบุญถึง สัจจรักษ์	๕๐
คุณจำเนียร ปะละฤทธิ์	๕๐	คุณปราณี ศุภภักดิ์	๕๐
คุณมนู อัมพะวา	๕๐	อ.จ. มณี ไขว้พันธ์	๕๐
คุณสกุลรัตน์ บวรธรรมรัตน์	๕๐	คุณกำจร บูรณะโอสถ	๕๐

	บาท		บาท
คุณสกล คงสบาย	๕๐	แม่ชีมณี ตันสุวรรณ	๕๐
คุณจินดา ศรีชลาลัย	๕๐	คุณส้มแป้น เวชประสิทธิ์	๕๐
คุณบุญส่ง เกสรแย้ม	๕๐	คุณสุดจิตร์ บุญยะโสภณ	๕๐
คุณสุรชัย รวยอุดม	๕๐	คุณบุญชัย ทรัพย์อุดมกุล	๕๐
พระภิกษุมุ่งธรรม จิตตสุโภ	๕๐	แม่ชีสุชาดา บุตรวงษ์	๕๐
แม่ชีวรรณา มณีพันธ์	๕๐	แม่ชีสอาด ทองคำเจริญ	๕๐
คุณต้น บุษบง	๕๐	คุณเจียร วิเศษสินธุ์	๕๐
คุณเชษรัตน พึ่งธรรมคุณ	๕๐	พระภิกษุร่วง ฐิรจิตโต	๕๐
แม่ชีสำเภา กล้าหาญ	๕๐	คุณทองคำ จันทราช	๕๐
คุณสำเภา อุดมธนธีระ	๕๐	คุณบุญเรือน เขม้นงาน	๕๐
ไม่แสดงนาม	๕๐	คุณขวัญยืน ตินานนท์	๕๐
นาวาเอกยอด เพ็งศรีทอง	๕๐	พระภิกษุสุเทพ ขตฺตปณฺโณ	๕๐
คุณอุบลรัตน์ พัทยาคม	๕๐	คุณนฤทธิ์ หลวงจันทร์	๕๐
คุณทัศนี กัลยาณมิตร	๕๐	คุณนาก เรืองไพศาล	๕๐
คุณอารีย์ ตั้งพูนศรี (อุทิศส่วนกุศลให้คุณพ่อ)	๕๐	แม่ชีสุพัตรา อุกฤษณ์	๕๐
		คุณสมศรี เจริญสันธ์	๕๐
คุณบุญชู มงคลสมัย	๕๐	คุณถนอม ไทยบันเทิง	๕๐
ด.ญ. ณัษฐพร วัฒนกุลจรัส	๕๐	คุณทองสุข ชมชัยยา	๕๐
พระภิกษุบุญมา ม่วงไหมทอง	๕๐	คุณกานต์มณี ศักดิ์เจริญ	๔๐
คุณกมลวรรณ สมัยสมภพ	๔๐	คุณชง เกิดสุข	๔๐
คุณวาสนา อินทวิชัย	๔๐	คุณพรรณนภา สุขเบญจลาภ	๔๐
คุณหญิงสมาน เมืองมณี (สองครั้ง)	๔๐	คุณสมศักดิ์	๔๐
คุณสมควร ธรรมณีโชติ	๔๐	คุณนุชรินทร์ ลิตทันตกุล	๔๐
คุณสุรีย์ ศรีจินดา	๔๐	คุณเพลิน ชัยวิชิต	๔๐
คุณประสิทธิ์ สุขสันต์วชิรกุล	๔๐	คุณวรชาติ ชูทาน	๔๐

	บาท		บาท
คุณสัมฤทธิ์ ศิริสมบัติ	๔๐	คุณเบญจา จินตระกูล	๓๐
คุณจุฑามาศ สุวรรณโครธ	๓๐	คุณเกียรติ	๓๐
คุณอาภรณ์ ทองจันทร์มูล	๓๐	แม่ชีลักษณา ช่างไม้	๓๐
แม่ชีบุปผา ทรัพย์ประเสริฐ	๓๐	อุบาสิกาสุภาพ พรหมประสิทธิ์	๓๐
ร.ท. จรัญ วรรณงาม	๓๐	ไม่ประสงค์แสดงนาม	๓๐
พ.อ.อ. ถวิล พัฒนะ	๓๐	พ.อ.อ. หญิงฉวีวรรณ สินประเสริฐ	๓๐
คุณกนก ไหมอัม	๓๐	คุณมานะชัย ศุภภักดี	๓๐
คุณมนัส พ้ำภิญโญ	๓๐	คุณจำรัส หรั่งกิจ	๓๐
คุณจำนงค์ ไกรคุณ	๓๐	คุณฮวด แซ่โค้ว	๓๐
คุณสุกรี วรวงศ์	๓๐	พ.ท. ศุภโชค ศาสตร์สาระ	๓๐
คุณระเบียบ ฟองน้ำ	๓๐	คุณโฉมศิริ วงษ์คนดี	๓๐
คุณพิทักษ์ พงศ์สุพัฒน์	๓๐	คุณสอน ศิริวัฒนกุล	๓๐
คุณศรัญญา อรัญอนุรักษ์	๓๐	คุณทิวาพร หยกไพศาล	๓๐
คุณจำปา สิทธิโชติ	๓๐	พระภิกษุณรงค์ฤทธิ์ อิทธิเมโธ (สองครั้ง)	๓๐
อุบาสิกาลำดวน มีขันหมาก	๓๐		
คุณสุดา จันทร์กระจ่าง	๒๙	คุณงามทิพย์ สันติสำราญวิไล	๒๐
คุณเสวก เบญจลักษณ์	๒๐	คุณเจียม ผ่องผิว	๒๐
ไม่แสดงนาม	๒๐	คุณลมัย คงชีพ	๒๐
คุณสุนีย์ แซ่เต๋ง	๒๐	คุณรำไพ แสงละออ	๒๐
คุณสมพงษ์ กัลยาลอง	๒๐	คุณดลใจ เทียมจรัล	๒๐
คุณจินดารัตน์ ศรีเมตรมย์	๒๐	คุณประพิณ นิตยวรรณ	๒๐
คุณสมทรง บุญยะยุต	๒๐	คุณเรณู ทองใหญ่	๒๐
ด.ญ. พิญญา เกษสอาด	๒๐	ร.ต. นพดล หริตกุล	๒๐
คุณสมพงษ์ คมนา	๒๐	คุณสมใจ เศวตประศาธน์	๒๐

	บาท		บาท
ด.ญ. ดวงจันทร์ กิตติวัชระชัย	๒๐	คุณไขแสง กิตติวัชระชัย	๒๐
คุณอัมพร ชูโรจน์	๒๐	แม่ชีบุญรอด อินทร์ยงค์	๒๐
คุณธวัชชัย วงศ์ศิริวรรณ	๒๐	แม่ชีมาลัย รวมกลาง	๒๐
แม่ชีบุญยวง อ่างทอง	๒๐	คุณเบญจวรรณ ยังเจริญพร	๒๐
คุณสมทรง ธรรมาธิกรกุล	๒๐	คุณสุดา อยู่คงดี	๒๐
คุณสงวน รัตนมุง	๒๐	คุณกันยา จันทกุล	๒๐
คุณวิทยา เอี่ยมปราณี	๒๐	คุณมะลิ คูหาสวัสดิ์	๒๐
คุณนวลศรี วิระสัมฤทธิ์	๒๐	นางหลวง เทาตัน	๒๐
คุณเสงี่ยม อุ่นจันทร์	๒๐	คุณนวลอนงค์ ศรีพงษ์	๒๐
คุณสมบูรณ์ จันทสุวรรณโน	๒๐	คุณประยงค์ สิทธิโชติ	๒๐
คุณทองคำ ขาวยบุตร	๒๐	คุณชิต เอี่ยมศิลปชัย	๒๐
แม่ชีเล็ก	๒๐	คุณพิรา ศุทธรัตน์	๒๐
คุณสมใจ จงวัฒนากุล	๒๐	คุณสาวิตรี กาญจนกุญชร	๒๐
คุณพิระ หิรัญวงศ์	๒๐	คุณจันทพร จันฤาชัย	๒๐
คุณชูศรี เชื้อโพธิหัก	๒๐	คุณพนิดา โรจนสโรจ	๒๐
คุณสุบิน มานะดำรงธรรม	๒๐	ร้านกรุงทอง ราชบุรี	๒๐
คุณกลิ่น นพรัตนธิระวุฒิ	๒๐	คุณหอม เสือช้าง	๒๐
คุณทองพันธ์ วรรณวงษ์	๒๐	คุณผ่องศรี ปะกิรณะ	๒๐

รวมยอดรับ ๕๗,๓๐๔ บาท

ค่าใช้จ่ายในการพิมพ์ครั้งนี้ ๓๔,๗๒๐ บาท

รายนามที่ไม่ปรากฏในเล่มนี้จะมีในเล่มต่อไป

หมายเหตุ *เงินที่เหลือจากการพิมพ์ครั้งนี้ จะนำไปสมทบพิมพ์หนังสือที่ระลึกในวาระครบรอบ ๓ ปี แห่งการละสังขารของท่าน ก. เขาสวนหลวง (๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๔)*

ท่านผู้ใดต้องการหนังสือนี้

ติดต่อได้ที่

ร้านธรรมดานิยม

๕๖ ถนนอัมรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

(ส่งต่ออุบาสิกาวัลย์ นานายน สำนักปฏิบัติธรรมเขาสวนหลวง ราชบุรี)

พิมพ์ที่ ร.พ. แสวงสุทธิการพิมพ์ 88/6 ซอยกำนันแม้น ถนนเอกชัย บางขุนเทียน กรุงเทพ ฯ
โทร. 4685049 นายสุรพงษ์ เขียวสุทธิ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา 2524